

అందరికీ సమస్య... ..

భగవాన్ బాగాదారి దివ్యాశీస్సుల ప్రభావంతో, పాఠకులు, రచయితలు ప్రకటనదారుల సహాయ సహకార ములతో క్రమం తప్పకుండా యిప్పటి వరకు 72 సంచికలు అందించగలిగాను. తెండు పర్యాయములు ఉద్దేమ మాన పత్రిక విశిష్ట అవార్డులను కూడా 'శ్రీవాణి' సంపాదించగలిగింది. మన రాష్ట్ర పరిధులను దాటి వివిధ రాష్ట్రములలో నున్న, మరి విదేశాలలో నున్న తెలుగు వారి వద్దకు కూడా చేరుకొని ప్రచంసల నందుకుంటున్నది. వారందరికీ నా కృతజ్ఞతాభివందనలు.

ఉత్తమ ఆశయ ఆదర్శములుగల పత్రికను నడపటం ప్రస్తుత పరిస్థితులలో చిహ్నకష్టమే అయినప్పటికీ, ప్రత్యేకంగా ఉద్యోగులను నియమించకుండా, మా ఇంటిల్లిపాది శ్రమపడి దీక్షతో నడుపుతున్నాం. అయినప్పటికీ ప్రతి సంవత్సరం వేల రూపాయలలో నష్టమును చవిచూడవలసి వస్తున్నది. సంవత్సరమున కొక పర్యాయం జన్మదిన ప్రత్యేక సంచికను ముద్రించి, సహృదయులనుండి ప్రకటనలు (Advertisements) చేసింది ఆ నష్ట మును పూర్తిస్తున్నాము. జనవరి 91లో 1వ జన్మదిన ప్రత్యేక సంచికను ముద్రిస్తున్నాము. అవకాశగల పెద్దలు సహృదయంతో ప్రకటనలు పండి 'శ్రీవాణి'ని ప్రోత్సహిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఉదాత్త పదావ్యులైన పెద్దలు జీవిత చందా (రు 8000)తో పాటు శ్రమ పోదోలనుకూడా పండి 'శ్రీవాణి' చేస్తున్న సాహిత్య, సాంస్కృతిక, ఆధ్యాత్మిక ప్రచారమునకు తోడ్పడమని మనవి చేస్తున్నాను

కొంతమంది పెద్దలు తమ చందాలను పంపలేదు. ఒకే పర్యాయం జీవిత చందానో, 4 సం. చందానో పంపుదామని అశ్రద్ధ చేసేవారు కొందరయితే, రు 42/లె కదా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు పంపవచ్చులే మరి కొందరు అశ్రద్ధ చేస్తున్నారు. ఎవరికి వారికి చిన్న మొత్తముగానే కనిపిస్తుందిగాని, అందరినీ కలిస్తే మాట మాత్రం మోలులేని భారమవుతున్నది. ఈ వాస్తవమును ఎవరికి వారు గ్రహించి వెంటనే సహకారం అందించవారిని ఆశిస్తున్నాను.

ఉత్తమ పత్రికలు కావాలని, వాటి సర్క్యూలేషన్ మరింత పెరగాలని ఉత్తమ ఆశయ ఆదర్శములుగల పెద్దలు భావిస్తూనే వుంటారు. అయితే అట్టి ఉత్తమ పత్రికలను నిలదెబ్బటానికోసం తమ వంతు బాధ్యతను నిర్లక్ష్యపెట్టడం ఇది ఎవరికి వారు పేనుకోవలసిన ప్రశ్న. అయితే తమ వంతు కర్తవ్యాన్ని అచరణలో చూపించుకోవలసి నైన ఉత్తమ పత్రికలను పెట్టటానికి ఎవరూ ముందుకు రావటంలేదు. పాఠకులనుండి రావలసిన స్థాయిలో సహకారం లభ్యం కాకపోవటం వలన నాలాంటి వారు చేతులు కాల్చుకుంటున్నారు. దీనిని ఆసరాగా దీనికొని కొంతమంది స్వార్థపరులు ఎల్లో జర్నలిజం, నెక్స్, డిపెక్టివ్ సాహిత్యం, అర్థనగ్న దృశ్యాలుగల పత్రికలు నడుపుతూ సామాజిక సేవకుంటున్నారు. అవి సమాజాన్ని కలుషితం చేస్తున్నాయి. 'శ్రీవాణి' సర్క్యూలేషన్ అరుచేరు చేరుతున్నది. 10 వేల దాకా పెరుగుతే 'శ్రీవాణి' తన కాళ్ళమీద రాను నుంచోగలుగుతుంది. ఈ వాస్తవ పరిస్థితులను గమనియంతో, నడవగాహన చేసుకొని 'శ్రీవాణి' సర్క్యూలేషన్ పెంచే ప్రయత్నంలో తమ వంతు కర్తవ్యాన్ని నిర్లక్ష్య పారని విశ్వసిస్తున్నాను.

"ప్రేమజ్యోతి" గృంథమును పేర్చుకో ఆరంభించి, అనుగ్రహించి, నేను ముద్రించిన మూడు వేల కాపీలను శ్రీ సత్యసాయి బుక్ ట్రస్టు వారిని తీసుకోమని స్వామి ఆదేశించారు. స్వామి జన్మదినోత్సవ సందర్భమున ఈ అనుగ్రహమును నాకు పంపిసాదించినందులకు దాదావారికి కలలోటి పగిదామములు. ఈ కుదగడియ కోసం 2 సం.లు వేచి ఉన్నాను. కొంతమంది పెద్దలు 'ప్రేమజ్యోతి' కోసం నాకు ముందుగా డబ్బులు పంపారు. వారిలో చాలామందికి డబ్బు తిరిగి యిచ్చాను. చిహ్న కొద్దిమందికి మాత్రమే నేను డబ్బు యిచ్చాను. అట్టి వారు నాకు లేఖ వ్రాసిన యెడల వారి డబ్బు వెంటనే తిరిగి పంపగలము. శ్రీవాణి వందాట సర్దుదాటు చేయడంతో చేయబడుతుంది. 'ప్రేమజ్యోతి' పుస్తకములు మాత్రం నావద్ద లేవు. పరిశాంతినిలయం బుక్ ట్రస్టువారికి వ్రాసి, డబ్బు పండి తెప్పించుకో పొర్చిన. ఈ అసౌకర్యమునకు మన్నించ పొర్చిన ఇట్లు

మొలలివ్వమోళిసర్

డిశంబరు 1990

సంపుటి : 6

సంచిక : 12

శ్రీవేణి

సాంస్కృతిక మాసపత్రిక

సంపాదకుడు: కె.మంగిరి శ్రీకృష్ణమోహనరావు

కొమరగిరి చంద్రశేఖర్

24-52 రామమూలమునకు శేట

మచిలీపట్నం-521001

ఫోన్ : 2818

నిడి ద్రుతి : రూ. 31-50

సంపత్త్య చందా : రూ. 42-00

4 సం॥ చందా : రూ. 150-00

జీవిత సభ్యత్వం : రూ. 500-00

Cheques & Drafts should be
drawn in favour of
SREE VANİ, Monthly
Machilipatnam

EDITED, PRINTED &
PUBLISHED BY

**Komaragiri
Krishna Mohan Rao**

Printed at

SREE VANİ PRINTERS
MACHILIPATNAM

విషయ సూచిక

నానా బద్వితి మన పెద్దితి	- రామకవి	2 పుట
వ్యాపించండి ! దేవునివండి !		
శ్రేణు చర్చాన్ని పెంచుకోండి !	- శ్రీ సత్యసాయిదాస	3
అమృతవాణి	- హరిభట్ల చంద్రశేఖరశర్మ	4
బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి డా॥ కట్టమంచి	- తుర్తపాటి బుటుంబరావు	5
లలిత భక్తిసూత్రాలు	- అంబాలి దేవరేడ్డరాత్రి	9
శివగిరి కాలాగార రేఖలు		11
	- మల్లాది సూరిదాసు	12
గీత-అమృతపద్మిణి	- సాయి గంగామహాదేవ్	14
అహం అహ్మనింపని ఆతిః	- రాజీవ్ రంజన్	15
వృక్షాలు - వృక్షీకర్తలు	- కంచి దాసుచేపరావు	16
జ్ఞానేశ్వరి మాయి	- తానవర్తి మామయ్యరాత్రి	19
వివాసవాణి	- డి. ఎస్. సాయిరామ్	20
చైతన్యవాణి	- యస్.యస్. దుర్గారావు	21
దేవం విశ్వద్యాపకదే	- డి. సా.	22
శ్రీ సత్యసాయి గీతాద్యము	- మామలూరి ప్రభ	23
నవయుగ కాంతి ప్రవర్తనాదా	- గోల్డ్ ఫీల్డ్స్	24
సత్యసాయిదాదార్ చరణోమ్	- డి. వి. సత్యనారాయణ	
భగవాన్ దాదాదాసి		
మానవమాత్రులుగా భావించండి !	- రాబర్ట్ బాబానీ	26
శ్రేణు వర్షం తిరిపించండి !	- రోయి కోహిరా	
సమైక్యతా జ్యోతి చేతనానాని	- ఆర్. పెంకటరామన్	28
శ్రీ సాయిదాణి	-	33
గ్రంథాలయ పితామహ శ్రీ ఆయ్యంగి	- డా॥ పెంగ పెంకటప్పయ్య	35

ముఖచిత్రం : బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి డా॥ కట్టమంచి

బాబా సన్నిధి మన పన్నిది

ఎవరిని పలుకరించినా 'సాయిరామ్', ఎవరి చేతిలో చూచినా 'సాయిరామ్' చేతిలో భగవాన్ నాదా ధోరణో, స్వామి పుస్తకాన్నో పట్టుకొని 'సాయిరామ్...సాయిరామ్...అంటూ పరవళ్ళు త్రొక్కుతున్న జననందోహం. సముద్రపురేరటాలు ఒకదాని వెంబడి ఒకటి ఏ విధంగా వచ్చి పడుతుంటాయో, అదే విధంగా భక్త జన సముద్రం పుట్టవర్తి పరిసరాలను ముంచివేసిందనటంతో ఏమాత్రం ఆతిథ్యయోక్తి లేదు. విధిన్న భాషలు, మరాలు, తాబులు, వివిధదేశాల ప్రజలు, ఒకరి భాష ఒకరికి తెలియదు.వారికి తెలిసిన భాష ఒక్కటే. అదే 'సాయిరామ్' అదే హృదయ భాష, అందరి అనుసంధాన భాష. ప్రతి నేత్రం అనుక్షణం ఎవరి కోసమో ఆతురతతో ఎదురుచూస్తూ నిరీక్షిస్తున్నదా అనిపిస్తుంది. దివ్య దర్శనం ఎప్పుడు, ఎక్కడా దొరుకుతుందా! అని ఉత్కంఠతతో ఎదురు చెప్పులు చూచే అశేష ప్రజానీకం.

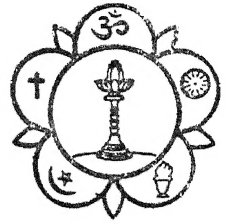
లక్షలాదిమంది భక్తులు అరమోడ్డు కన్నులతో నిరీక్షిస్తుండగా, నిశ్శబ్దమలయ మారుల చరంగాలు సోయగా వీస్తుండగా, ఆకాశగంగ పరవళ్ళు త్రొక్కుచూ, శాంతివేదిక ప్రక్కన కొంద్రులు అర్చనాంజలి చేస్తూలలో వ్యాస నిచుగ్గుడై పున్న శివునిపై వచ్చిపడుతున్న అష్టాదశరమైన దృశ్యాన్ని చూస్తుండగా, నందీవిసి చంద్రాన్ని కేలాని గగనమార్గాన పయనిస్తున్న శివ అ. ఎత్తుగల ఆంజనేయసామ్రాట్ని పీక్షించుచుండగా, మురిగిగానం చేస్తూ ప్రసన్నును నున్న కొండపై ప్రత్యక్షమైన గోపాలకృష్ణుని దివ్య మంగళ మనోహర రూపాన్ని చూస్తుండగా, తన దివ్యగూఢంలో లక్షలాది మంది భక్తులను దీవిస్తూ, ప్రక్కనే పున్న కొండపైకి దివనుండి దిగివచ్చిన కరుణామయు (విశ్వరూపుని) చూస్తూ తస్మయత్వం చెందుతుండగా, చేతిలో రాగదాను చూసి భక్తులను తిలకించటానికి వచ్చి కొండపై నిలబడిన 'కారాష్ట్రీయన్'ను తిలకించుచుండగా; ఎవరికోసమైతే లక్షలాది హృదయాల పరితపిస్తున్నాయో, ఎవరిని చూడటానికి లక్షలాది నేత్రాలు ఆతురత పడుతున్నాయో,ఎవరిని తమ ఆరాధ్యదైవంగా భావిం చుచూ ప్రాంతాలనుండి బ్రహ్మమైన పుట్టవర్తికి తరలివచ్చారో, ఎవరి వాక్కును వినటం కోసం విష్ణులృష, నిర్మల హృదయంలో నిరీక్షిస్తున్న ఆ శుభసమయంలో ఆ దివ్య మంగళ మనోహరరూపం శాంతివేదికపై ప్రత్యక్షమై 'దివ్యాంజ్జ న్మహాబలారా!' 'ప్రేమస్వరూపులారా!' అనిన అమృతపు పలుకులు మైతులలో వినపడటంతోనే, క్లోజ్డ్ సర్క్యూట్ లి.పి. లలో ఆ 'యుగావతారి'ని దర్శించగానే కరతాళధ్వనం ఘోష మిస్తుముక్తులం పరిపాటి. ఆశ్చర్యరీతం! మరుక్షణంలోనే అంతా విశ్వబ్లిం! బాదా ఏమి చెబుతారా? అని చెప్పులు నిక్కబొడుచుకొని, ఆతురతతో, ఆలకిస్తూ ఎవరి పూర్ణార్థ వారు నిశ్శబ్దింగా కూర్చుంటారు.

ఇన్ని లక్షలమంది అసలు అక్కడ పున్నారా? అనే అనుమానం చూడ కల్గుతుంది. అదే అర్హత పరీక్షం. స్వామి తెలుగులోనే ఉపన్యసిస్తారు. ఇంగ్లీషులోనికి తర్జుమా పుంటుంది. ఈ రెండు భాషలూ తెలియనివారే ఎక్కువ మంది అయినప్పటికీ, స్వామి మాట్లాడుతుంటే తలలాపుతారు. నందర్కొండంగా వచ్చుట్లు కొరతరాలు. ప్రతి ఒక్కరూ స్వామి చెప్పినది అర్థమయినట్లుగా తలలాడిస్తారు. అదే స్వామి చెప్పే హృదయభాషయేమో! పెదపులు మాట్లాడుతాయి. హృదయం మాత్రం మాట్లాడదు. స్వామి మాట్లాడే భాష కొందరికి విసిపిస్తుంది. ఆ భాష తెలియని వారికి స్వామి హృదయం తెలుస్తుంది. అందుకోసమనే " హృదయంలేని మాటలకన్నా, మాటలుకాని హృదయమే మేలు " అన్నారు బాబా. నాగస్వరం ఊదుతుంటే నాగులు ఏ విధంగా తను పదగలను విప్పి నాట్యం చేస్తూంటాయో, లాకిరభాష అర్థంకాని అశేష ప్రజానీకం స్వామి హృదయ భాషను అర్థం చేసుకొని తలలాడిస్తుంటారు అదే అక్కడి ప్రత్యేకత. అదే భగవాన్ బాబా దివ్యశక్తికి ప్రతీక. మూగబోయిన హృదయాలను మేలుకొనిపే దివ్యశక్తి సంపన్నుడు బాబా. బాబా సన్నిధి మన పన్నిది.

నొప్పించకండ !
ప్రేమతత్వాన్ని

ద్వేషించకండ !
పెంచుకోండి !

భిక్షతోనేనంబు అనంతజీవంబు నిల్పె
ననగ జాతరలు మతములు తొనలు బాగ
నినిగ తెగలును వృత్తులకొని యాన్ని
భిక్షతోనేనాన నుట్టుట భాగ్యమూ
వికవత్సము ధనంబు అందజేసి
దివ్యభోజిని కలిగించు దేశమిదియే
బ్రాహ్మణ త్రివిధుల సత్కారసూత్రాదులు
ఏకగడ్డి జాతులకుండు కాంచరహస్య
అన్నలు ద్వీపాలు సూక్ష్మాదులు తమ్ములు
భిక్ష ప్రేమ మూపున భావ్యమయ్యా
గుణమున క్రియలనె నెరు వర్ణములొల్ల
గుణమున్న గ్రహముండు కులసానానా
ద్వీపము దుష్టాంశునకనగసూత్రము కాదే
సంపద సూక్ష్మంబు భావించును కాదే
పితరులకు తపస్సులకు బేధంబు కలదే
వికవత్సము అన్నిట అభివృద్ధిపరచి
కలక విమలగిరి వికృంబు కాంచరహస్య
అప్పుడే ఈ దేశమభివృద్ధి నందునయ్యా

వివార్త సర్వరూపులారా !

ప్రాచీన కాలమునుండి భారతీయుడు సత్కర్మనే
ప్రత్యక్ష పైచెగా కాచింది, కపించి, నేచించి
దివ్యత్వాన్ని పొందుట వచ్చాడు. భారతీయులు సత్య
ప్రతులు, ధర్మపరాయణులు. న్యాయమే వారి అటవట్టు.
ఈనాడు సత్యచర్యములను విస్మరించడంచేత దేశ

సమైక్యతనుగాని, నారి నమ్మితినిగాని అందుకోలేక
పోతున్నాము. తూర్పున బంగారాభారం, పశ్చిమాన
అరేబియా నముద్రం. ఈ రెండింటికీ మధ్య నంగమ
స్థానమే హిందూ మహానముద్రం. అందుచే దీవ
బ్రహ్మాలయంబు ఐక్య హిందూ సంపత్తి భారతదేశము.
జీవబ్రహ్మ ఐక్యము సందానమునకు భారతదేశమే ఒక
అటవట్టు. భారత అనిగా నేపలం ఒక దేశమునటుగాని,
ఒక పృథ్వికిగాని, ఒక కాలమునటుగాని నుండుంధింది

శ్రీసత్యనామచోట

నటువంటిది కాదు. అనేక పురాణములందు వివిధ
రీతుల భారతాన్ని ప్రవరించినట్లుచికి, ఇది నేపలం
వారి వారి ప్రాంతాలనే చెప్పవచ్చు. ఇదభరతుడు భారత
దేశాన్ని పాఠించినట్లుగానే ఈ దేశానికి 'భారతము'
అని పేరు వచ్చినదిగా చెప్పి పురాణములు చెప్ప
వచ్చును. శివంతరాదుష్యంబుల బహురుదైన
భరతుడు ఈ దేశమును పాలించడం చేసిన దీనికి
'భరత దేశమని' పేరు వచ్చినదని మరికొన్ని పురాణ
ములు చెప్పవచ్చును. శ్రీరామచంద్రుని సోదరుడైన
భరతుడు, రామపాదులకంటే పట్టాభిషేకం గాచింది,
పవిత్రమైన హృదయంతో పాలించడంచేతనే ఆ భరతుని
నామమే ఈ దేశానికి వచ్చినదని మరికొన్ని పురాణ
ములు చెప్పవచ్చును. అయితే ఈ 'భరత' పదము
ఏనాడు ఇట్టినది? ఇదభరతునికి పూర్వమే ఈ 'భరత'

(తరువాయి 29 వ పేజీలో)

శ్లో॥ దుర్గస్త్రితూటః, పరిథా సముద్రః
రజాంసి యోధాః, ఘనదాచ్ఛ విజృం
శాస్త్రంప యస్మోశససా ప్రణీతం
సరాపహో, దైవపశా విష్టపన్నః ॥

శరీరంలో జవనశ్చాలున్నన్నాళ్ళు మనంత వాళ్ళె
వరూ లేరనుకోటం. సహజం. దానికి తోడు అధికారం,
అంగరక్షకులు, పిలిస్తే పరికే పరిచారకులు, ఎంత
అనుభవించినా తరగని సంపద, ఇలా పుండవలసిన
వన్నీ పున్నప్పుడు ఇంకా చెప్పవలసిందేముంటుంది :

అమృతవాణి

సూరిభట్ల చంద్రశేఖరశర్మ

అలాంటి అన్ని హంగులు పున్నవాళ్ళను చూసి
వాళ్ళకేం అదృష్టవంతులు. సర్వ సంపదలలో చాల
తూగుతున్నారు. వాళ్ళకెలాంటి యిబ్బందులు, దాదలు
లేవని అనుకుంటారు చూచేవాళ్ళ.

కాని అలాంటి వాళ్ళకు కూడా ఆపదలు ఉప్పువు.
విపత్తులు రావటానికి దీద గొప్ప కారకమ్యం లేదు.
ఎంతటి వారైనా దైవవిర్ణయం ఉప్పుడు. ఉబ్బిండు
కోటం తరంగాడు. అదే ప్రాప్తకాలమంటే.

మనకు రామాయణ కథ దాగా తెలిసిందే కదా !
అందులో ప్రతి నాయకుడైన రావణుడు సామాన్యుడు
కాదు. అసాధ్యుడు కూడాను. ఎందుకంటే - అతని
లంకారాజ్యం అన్ని విధాల కట్టుదిట్టంగా వుంది. ఆ
లంకకు చేరటమే కష్టం. అతని దుర్గం చూడటోకే
శ్రమకూ పర్వతం. అది అచేద్యం. శత్రువులు ఏదో

విధంగా చ్యూచి చీల్చుకోవచ్చునా అంటే అతని గడ్డానికి
చట్టాదా అగాధమైన సముద్రం వుంది. అది లంకా
పట్టణానికి అగడ్తలాగా వ్యాపించి వుంది. అంతలో
రావణుని సైన్యంలోవున్న మోటుబాదులు రాక్షసులే.
వాళ్ళ నెదుర్కోటం కష్టం. ఓసం విషయంలో రావణు
నికి తరుచునేది లేదు. బుచ్చెట్టె కొట్టి చెప్పిన భవదాశులు
కాదు అన్నట్లు బూటకమన్నాయి. ఇవే యెరికినలహా
కంఠులు, యెచ్చెవాలు ఇచ్చే గురువ్వగారు చాలా
గొప్పవాడు. అత్రాచార్యులవాం
అంతరికి గురిపీతం. దీళ్ళ రోసమని అంటున్నారు. పది
శాస్త్రములూ గ్రారారు.

అలాంటి గురువుగారి అంబ కాంచంకన్నా
రావణునికే రోసం చెప్పండి : ఎంత ప్రయత్నించినా
శత్రువులనేవాళ్ళు రావణ రాజ్యం దైత్య పక్షైతి కూర్చ
వైనా కూడలేరని అర్థమవుతోంది.

అంటే చివరికి సీయెంబో గీటు తెలుసుగా : అంత
సాగి కీడుమ, చలనలనుకుడు, సరస విధాల న సరస
మృదు అయిన రావణుని ప్రరామించడమ
కాదు కదా

కాలగహిను. దైవం కాలమానంలో కడగించి చేస్తే
మెంతటి వారైనా ఏమీ చేయలేరు. దైవరక్షి మున్న
వీలే అగలేదు. అది గమనించి ప్రవృత్తికంటే పుష్టమాల
అక్షణం. విప్రదీగి గర్వాంధులగా నివృంధించటం
మూర్ఖుల అక్షణం.

పరీక్షిస్తూకాక సముద్రంలోనే గైర్జ భవనం
వీర్చించుకొని పరిచారాన్ని రేయించుకొన్న రావలాగ్నేహ
మృత్యువు వాతపనికే తప్పలేదు కదా !

కాలమానంలో నున్న ఆ దైవానికి నమస్కారం.

బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి డాక్టర్ కట్టమంచి

జ్యోతిషశాస్త్రంపై ఈ రచయితకు ఇంకా నమ్మకం కుదరలేదుగాని, ఆంధ్ర దేశానికి చెందిన ముగ్గురు మహా వ్యక్తులను గురించి కీర్తిశేషులు “ఆంధ్ర రత్న” ముగ్గురాల గోపాలకృష్ణయ్య చెప్పిన జోస్యం అక్షరాల విజయమిది.

సర్వతోముఖ ప్రతిభాశాలి, జ్యోతిష శాస్త్రంలో కూడా ప్రావీణ్యంగం శ్రీ గోపాల కృష్ణయ్య ఒకసారి ఇలా అన్నారు—

“ఆంధ్రులలో అద్వితీయమైన మేధావంతుడినే. కాని, అల్పాయుష్కుడను. నా పెదవే శ్రీ రామలింగా రెడ్డికూడా ప్రతిభావంతుడే. కాని, అతనికి ఋషి చోషం వుంది. చాక స్థానంలో బృహస్పతివున్నా, నెత్తిమీద శని వున్నాడు. అందువల్ల అతని జీవితం పెద్దగా రాణింపుటరాదు. మా కోవకు చెందిన చార్టర్ సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణన్ నవగ్రహ మాలిక గల యోగజాతకుడు. చారాచాన్ని అందుకుంటాడు”.

తాను స్వయంగా చెప్పినట్లుగానే శ్రీ గోపాలకృష్ణయ్య అర్ధాయుష్షుంతుడే. 41 సంవత్సరాలైనా నిండకుండానే కన్ను మూచాడు. మూడవ వ్యక్తి చార్టర్ రాధాకృష్ణన్ అంతర్జాతీయ ప్రఖ్యాతిచే పొందగలిగాడు.

కాగా, చార్టర్ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి మహా మేధా సంపన్నుడైనా, బహుముఖ ప్రజ్ఞాశాలి అయినా ఆయన మేధా సంపత్తికి, బహుముఖ ప్రజ్ఞా ప్రాధవాలకు తగిన అంతస్తును అందుకోలేకపోయారు. ఇది విధి విలాస మేనేమో!

శ్రీ రామలింగారెడ్డి కవి, విమర్శకుడు, రచయిత, మహావక్త, విద్యావేత్త, రాజనీతిజ్ఞుడు. అన్నింటిని మించి, ఆంధ్రులలో ఆయనవంటి చమత్కారి, వ్యంగ్య

సంభాషణా చతురుడు “నభూతో నభవిష్యతి” అని పిస్తుంది.

విజయవాడ “ఇంటరెక్చ్యుయర్ నభూదా” అన్నది ఆయనే: దెజవాడను “వెల్లెడ వాడ” (వివరీతిమైన పేడిమిగల ప్రదేశం) అన్నది కూడా ఆయనే.

ఆయనకు గల సమయస్ఫూర్తి లభ్యమైనది. తిరుగులేని “రిపబ్లిక్” ఇచ్చి, అవతలిచారి నోరు మూయించడంలో ఆయనకు ఆయనే సాటి.

చు ర్ల హా టి రు ము ం బ రా వు

ఆయన ఛలోట్టులు, వ్యంగ్యోట్టులు తెలుగు సాహిత్యంలో, ప్రజాజీవితంలో శాశ్వతంగా నిలిచిపోయాయి. నిర్మాహమటంగా ఆయన ఒక్కొక్కప్పుడు అన్న మాటలు కొందరికి మనస్సు నొప్పించి వుండవచ్చు.

ఒకసారి శ్రీరెడ్డి మద్రాసు మెడికల్ కాలేజీలో ప్రసంగిస్తున్నారు. ఆకస్మికంగా విద్యుచ్ఛ్రింసారం అగి పోయింది. అంరా చీకటి. వెంటనే శ్రీరెడ్డి తన ప్రసంగాన్ని ఆపి “నేను చీకట్లో మాట్లాడను. బ్రహ్మ చారిని కదా!” అన్నారు. అందరు పక్కన నవ్వారు.

ఒకసారి శ్రీరామలింగారెడ్డి మద్రాసు అసెంబ్లీలో ప్రతిపక్షంలో వున్నప్పుడు పానగల్లు రాజా ముఖ్య మంత్రి. ఆయన మంత్రి వర్గంపై శ్రీ రెడ్డి విశ్వాస రాహిత్య తీర్మానం ప్రవేశపెట్టారు. అంతకు పూర్వం తనను ప్రశంసిస్తూ శ్రీరెడ్డి వ్రాసిన లేఖలను పానగల్లు రాజా ఆయనకు చూపించసాగాడు. “ద్రువిన్లో ప్రేయసీ ప్రియులు రాము వ్రాసుకున్న ప్రేమలేఖలను విడిపోయేటప్పుడు బయటపెట్టుకో” అని శ్రీ రెడ్డి అనేసరికి పానగల్లు రాజా మరి మాట్లాడలేకపోయారు!

శ్రీ గోపాలరెడ్డిపై చలో!

ఆ రోజు ఏలూరు కళాశాల కొత్త భవనాలకు శంకు స్థాపన జరుగుతున్నది. శంకుస్థాపన చేస్తున్నవారు డాక్టర్ బె జ వా డ. గో పా ల రె డ్డి. సభాధ్యక్షులు కట్టమంచివారు.

“నేను నేను వేసిన ఈ పునాదిరాయిని అలాగేవుంచి గోపాలరెడ్డి చెయ్యి దగ్ధహస్తమన్న పేరు తీసుకు రాకండి. భవన నిర్మాణం త్వరగా పూర్తిచేయండి” అని శ్రీ గోపాలరెడ్డి అన్నారు. వెంటనే శ్రీ రామలింగారెడ్డి అందుకుని, “గోపాలరెడ్డిగారి హస్తం దగ్ధహస్తం ఎలా అవుతుంది? ఆయనది ధగధగాయమానహస్తం” అనే సరికి నఖకులు ముద్దీర్చు మర్న ధ్వనిలు చేశారు.

ఒకసారి నెల్లూరులో ఒక నభకు అధ్యక్షత వహించ దానికి శ్రీ కట్టమంచివారు వచ్చారు. ఆయనను మనంగా పూరేగింపుతో తీసుకుని వెళ్ళాలని ఆహ్వానసంఘంవారు ఒక ఏనుగును, బ్యాండు వాద్యాలను తీసుకువచ్చారు. అలాంటి ఊరేగింపులంటే శ్రీరామలింగారెడ్డికి యిష్టం లేదు. “ఊరేగింపదానికి నేను పెండ్లికొడుకును కాను, ప్రేమాన్ని కా” అని ఆయన చమత్కరించారు !

ఒక్కొక్కప్పుడు అవతలివారు నోచ్చుకోకుండా వారికి మెత్తగా అంటించడం పుట్టుకనుంచి ఆయనకు వెన్నతోపెట్టిన విద్య. శ్రీ చెళ్ళపిళ్ళ వెంకటశాస్త్రిగారు ఆంధ్ర ప్రభుత్వ ఆస్థాన కవిగా నియమితులైనప్పుడు ఆయనకు విజయవాడలో సన్మానసభ ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సభకు శ్రీ రామలింగారెడ్డి అధ్యక్షులు. ఆయన మాట్లాడుతుండగా, వయోవృద్ధులైన శ్రీ శాస్త్రి మాట మాటకు ఏదో వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు. మరి, అంత పెద్ద వారిని మాట్లాడవద్దని అనడమెలా ?

“శాస్త్రిగారికి జంట కవిత్వం అలవాటే గదా !” అని రామలింగారెడ్డి చలోక్తిగా అన్నారు. దానిలోని అంతరార్థాన్ని గ్రహించిన శాస్త్రిగారు ఆ తరువాత మరి వ్యాఖ్య చేయలేదు !

శ్రీ కల్లూరి సుబ్బారావు, శ్రీ రామలింగారెడ్డి నన్ని హిత ముత్రులు. ఇద్దరూ హాస్య ప్రియులే. ఇద్దరూ “జోక్స్”ను ఇతరుల పైనే కాక తమమైన రాములూడా వేసుకుని ఆనందించగల రసహృదయులు. “స్వరాజ్యం వచ్చినా మీ ఇంటి పేరు మార్పు కోరేమంటి సుబ్బారావు గారూ!” అని అనేసరికి రామలింగారెడ్డిగారి హాస్య చరురతకు సుబ్బారావుగారు చూడా నవ్వారట.

“నతీమణి” అనే పద ప్రయోగాన్ని కట్టమంచివారు విరసించేవారు. ఫలానావారి సరీమణి అంటే “ఆయనకు ఎందరు సతలున్నాడు, వారిలో ఈమె మణి కావడానికి?” అనేవారు. ప్రతి విషయాన్ని విశతద్వైపితో పరిశీలించే ఆయన మౌలిక ఆలోచనా శక్తికి ఇది నిదర్శనం.

అలాగే “సోదర సోదరీమణులారా :” అన్న చర ప్రయోగాన్ని కూడా ఆయన అవహేళన చేసేవారు. ‘అందరు ఒక గవిలోనివారే కదా ! ఆడుదారిని ములులనడం దేని’ కని ఆయన ప్రశ్నించేవారు.

పోర్టర్ : రిపోర్టర్

ఒకసారి శ్రీ రెడ్డి మద్రాసు స్టేషన్లో దిగినప్పుడు ఒక రిపోర్టర్ ఆయనను కలుసుకొనడానికి వచ్చాడు. “నాకు కావలసింది పోర్టరు కాని, రిపోర్టరు కాదు” అని శ్రీ రెడ్డి చమత్కరించారు.

ఇలా చెప్పకుంటూపోతే, శ్రీ రెడ్డి చలోట్టులు, హాస్యోత్తులను ఎన్నింటినినా పేర్కొనవచ్చు. ఇక ఆయన పుట్టు పూర్వోత్తరాలను తెలుసు రుంచాము.

శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి చిహ్నాలు తిల్లా కట్టమంచి గ్రామంలో 1880 డిసెంబర్ 11వ తేదీన జన్మించారు. చిన్నప్పుడు థారర, థాగమత, రామాయణాది ప్రాచీన గ్రంథాలను జ్ఞానంగా చదువుకున్నారు. విద్యార్థిగా పుండగానూ శ్రీ రామలింగారెడ్డి ఉద్బంధ పిండమే. చిన్ననాడే ఆయన ప్రతిభా విశేషాలు ఉపాధ్యాయుల ప్రశంసను చూరగొన్నాయి.

ఒకసారి ఉపాధ్యాయుడు ఇంగ్లీషులో ఒక వ్యాసం ద్రాసుకురమ్మని విద్యార్థులను ఆచేశాడు. శ్రీ రామ

లింగారెడ్డి వంతు రాగానే ఆయన ఒక చిత్తు శస్త్రకం తీసి గడగడా వ్యాసం చదవసాగాడు. ఎంతసేపు చదివినా, పేజీలు మాత్రం తిప్పడంలేదు అంటే శ్రీరెడ్డి అబద్ధగా వ్యాసాన్ని అప్పజెబుతున్నాడన్నమాట. ఈ విషయాన్ని ఉపాధ్యాయుడు గ్రహించి, శ్రీ రామలింగా రెడ్డి ప్రతిభకు అశ్చర్యంతోపాటు ఆనందాన్ని కూడా ప్రకటించాడు.

అనేకమంది సాహిత్య చేర్చులు, చరిత్రకారులు, దాపులు చిన్నప్పటి నుండి గణితశాస్త్రం అంటే ఎలా భయపడేవారో శ్రీ రెడ్డికూడా అంతే. ఈ విషయంలో చర్చిల్, నరోజునినాయుడు ప్రభుత్వాలవలెనే శ్రీ రెడ్డికి చిన్నప్పటి నుండి మార్కులలో మార్కులు వచ్చేవి కావు.

మద్రాసు క్రిస్టియన్ కాలేజీలో చదువుతున్నప్పుడు శ్రీరెడ్డి “ముసలమ్మ మరణం” అనే కావ్యం వ్రాశారు. అప్పటికి ఆయన వయస్సు 19 సంవత్సరాలే. ఈ కావ్యానికి పోటీలో ఉత్తమ బహుమతి లభించింది. ప్రజాశ్రేయస్సు కోసం అత్యుత్సాహం చేసిన ముసలమ్మ అనే యువతి పీఠానికి ఇది. విద్యార్థిగా వుండగానే “కళా పూర్ణోదయం”పై ఆయన వ్రాసిన విమర్శక వ్యాసం శ్రీ దేవం వెంకటాచార్యశాస్త్రి వంటి మహా పండితుల ప్రశంస పొందింది.

విద్యార్థిగా వుండగా కట్టమంచివారు ప్రదర్శించిన ప్రతిభా విశేషాలకు ఇండియా ప్రభుత్వం సయితం అలరి ఆయనకు సంవత్సరానికి రెండువందల పాస్ స్కాలర్ షిప్పులు యిచ్చింది. క్రిస్టియన్ కాలేజీలో బి.ఎ. డిగ్రీ లీసుకున్న తరువాత ఆయన రేడ్డెడ్డిలో వెయింట్ జోన్స్ కాలేజీలో చేరాడు. అక్కడకూడా ఆయన ప్రజ్ఞా ప్రాభవాల, వాగ్విభావం అంగభాషా పాండితి పెద్దలను ఆకర్షించాయి. ఆయన రేడ్డెడ్డి యూనివర్సిటీ లిబరరీ క్లబ్ కార్యకర్తగా ఎన్నిక కావడం అక్కడ ఆయన సంపాదించిన పేరు ప్రతిష్టలకు నిదర్శనం. 1905లో ట్రిటన్ రో జరిగిన పార్లమెంటు ఎన్నికలలో ఆయన లిబరల్ పార్టీ నుండి పునరు ఎన్నికయ్యాడని, దాదాపు నూరు సభలో ఉపన్య

సించారు. ఆయన ఉపన్యాసమంటే ఇంగ్లీషు ట్రాన్జలు చెపులు కొనుటనేవారట. ఆయన రాజకీయ విజ్ఞానం, వ్యక్తిత్వ వైశిష్ట్యం చాలని అలరించాయి. ఆయన ట్రిటన్ లో టెబి ఫుంటే అత్యున్నత పదవిని అధిష్టించే వాడని అనుకునేవారట. అప్పట్లో ఆయన రేడ్డెడ్డి యూనియన్ సొసైటీకి ఉపాధ్యక్షుడుగా కూడా ఎన్నికైనారు. అలాంటి గౌరవం అంతవరకు ఏ భారతీయునికి లభించలేదు.

శ్రీ రెడ్డికి ట్రిటన్ లో చదవాలని వుండగాని గోపాలకృష్ణ గోఖలే నలహాపై ఆయన ఎమ్. ఏ. చదివాడు. ప్రభుత్వ శ్రేణిలో ప్యానలునాడు. అప్పట్లో ఆయనను ప్రధాన ట్రిటన్ పార్లమెంటరీయన్, మహావక్త అయిన టర్కతో పోల్చారంటే ఆ ట్రిటన్ సమాజంలో ఆయన ఎలాంటి స్థానాన్ని సంపాదించాడో గ్రహించవచ్చు.

శ్రీ రెడ్డి ప్రతిభ ఆ నాటి టర్కా మహారాజాను ఆకర్షించగా, ఆయన రెడ్డిని అమెరికాలో ఉన్నత విద్యాధ్యాసానికి పంపి, అక్కడ చదువును పూర్తి చేసుకుని ఇండియా తిరిగి వచ్చిన రెడ్డిని తమ టర్కా కాలేజీలో ప్రెస్ ట్రినిటీగా నియమించారు. ఆనాడు శ్రీ రెడ్డి వక్తృత్వ మార్కులన్నీ చవిచూడాలని శ్రీ రె. ఎమ్. మున్షీ రాను విద్యార్థి కాకపోయినా, కాలేజీకి వెళ్లి ఆయన ఉపన్యాసాలను వినేవారు.

టర్కాలో వుండగానే శ్రీ రెడ్డి మైసూర్ ప్రభుత్వం ఆహ్వానంపై అక్కడికి వెళ్లి విద్యా విధానాలపై మూడు ఉపన్యాసా లిచ్చేసరికి అలాంటి ప్రతిభావంతుడు సంస్థానంలో వుంటేనే చాలానని మైసూరు ప్రభుత్వం కట్టమంది వారిని మైసూరు రాజా కళాశాలలో అధ్యాపకునిగా నియమించింది. మైసూర్ విద్యారంగంలో శ్రీరెడ్డి అనేక ఉన్నత పదవులను నిర్వహించారు. ఆయన అక్కడ వుండగానే మైసూరు ప్రత్యేక విశ్వ విద్యాలయం ఏర్పడింది. మైసూరులో పెక్కు పాఠశాలలు ఏర్పడ్డానికి, ప్రభుత్వాలయంలో అధిక భాగం విద్యకింద పెచ్చించబడ్డానికి కట్టమంచివారే కారకులు. ఆయన పాఠశాలలోనికి హరిజనులను ప్రవేశపెట్టేసరికి

గగ్గోలు పుట్టింది. ననాతనులు రెడ్డిగారిపై మహారాజాతో
ఫిర్యాదు చేశారు ! “హరిజనులు మాత్రం నా ప్రజలు
కాదు !” అని మహారాజా ప్రత్యుత్తర మిచ్చేసరికి
ఛాందసులు కిక్కురు మనలేదు. శ్రీరెడ్డి 1921 వరకు
మైసూర్ లో వున్నారు.

1911-1912 సంవత్సరాల మధ్య విజ్ఞాన చంద్రికా
గ్రంథ మండలివారి అభ్యర్థనపై ఆయన ఆర్థికశాస్త్రాన్ని
రచించారు. ఇది తెలుగులో ప్రసిద్ధమైన గ్రంథం.
దీనికి మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయం బహుమతికూడా
లభించింది.

శ్రీ కట్టమంచివారు “కవితత్వతత్వ విచారం” అన్న
విమర్శక గ్రంథాన్ని రచించారు. ఈ గ్రంథంకూడా
పండిత, విమర్శకుల ప్రశంసలు పొందింది.

శ్రీ రెడ్డి 1922లో మద్రాసు శాసనసభ్యులైనారు.
గొప్ప పార్లమెంటేరియన్ గా రాణించడానికి కావలసిన
మేధాశక్తి, వాక్చమత్కృతి, విషయ పరిజ్ఞానం ఆయనకు
కలవు. మద్రాసు అసెంబ్లీలో ఆయన ప్రతిపక్ష
ఉపనాయకుడుగా వున్నారు. ఇది నిజంగా ఆశ్చర్య
కరమే. అంతటి సమర్థుడు, మేధావి ఉపనాయకుడుగా
మాత్రమే వుండడం విచారకరమే. జస్టిస్ పార్టీ మంత్రి
వర్గంపై ఆయన విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానం ప్రతిపా
దించి చేసిన మహోపన్యాసం చారిత్రాత్మకమైనది.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ అవతరణకు శ్రీ కట్టమంచి
వారు ప్రధాన కారకులు, అయితే, ఆ విశ్వవిద్యాలయం
తాను ఆరాంక్షించినంతగా లేనందున ఆయన ఆవేదన
చెందారు. 1928లో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం విజయవాడ
కార్యస్థానంగా ఏర్పడగా, దానికి మొదటి వైస్-ఛాన్సలర్
శ్రీ రెడ్డి. ఆయన ఇటిక్కి తట్టుకోలేక పానగల్లు రాజా
ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాన్ని స్వష్టించి, శ్రీ రెడ్డిని దానికి
వైస్-ఛాన్సలర్ చేయించి, “ఆయనను వదిలించుకున్నా”
రని ప్రతీతి. ఎది ఎలా వున్నా, అందువల్ల ఆంధ్రులకు
మేలే కలిగింది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయాన్ని శ్రీరెడ్డి
పెంచి పోషించారు. ఆ తర్వాత జాతీయోద్యమంలో

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ దమనశీలికి నిరసనగా ఆ దేశభక్తుడు
తన వైస్-ఛాన్సలర్ పదవికి రాజీనామా చేశారు
అంతకు పూర్వం ఆయన విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానం
విజయవాడ నుంచి విశాఖపట్నానికి మార్పించారు.

కాంగ్రెసు పట్ల, గాంధీజీ పట్ల శ్రీ రామలింగారెడ్డి
అభిప్రాయాలలో స్పష్టమైన వ్యాపారాలు కనిపిస్తాయి.
ఒకసారి ఆయన కాంగ్రెసును, గాంధీజీని విచారితంగా
ప్రశంసించారు. అదే వ్యక్తి తాను నేషనల్ పార్
ఫ్రంట్ నాయకుడైన తర్వాతాయనను దీప్రంగా
విమర్శించారు.

ఇది నిజంగా దురదృష్టమే.

శ్రీ రామలింగారెడ్డి ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ వైస్-
ఛాన్సలర్ పదవికి రాజీనామా చేసిన తర్వాత కొంత
కాలం చిత్తూరు జిల్లా బోర్డు అధ్యక్ష పదవిని నిర్వహి
ంచారు. ఆయన కాంగ్రెసులో చేరడానికి ఆంధ్ర
రేసరి ప్రకాశం కారకుడు. అయితే, రామలింగారెడ్డి
కాంగ్రెసులో ఎక్కువకాలం లేదు. ఆయన స్వతంత్రుడు.
భాషకుడు. అలాంటి వ్యక్తి పార్టీలలో నిలవడం రిష్టం.

పిమ్మట శ్రీ రెడ్డి 1938లో తెలిగి ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ
వైస్-ఛాన్సలర్ అయి, 1949 వరకు ఆ పదవిలోవుండి
ఆ యూనివర్సిటీని తీర్చిదిద్దారు. దేశంలోని ఎక్కు
వెక్కడి పండితులను యూనివర్సిటీకి ఆహ్వానించి,
అధ్యాపకులుగా నియమించారు. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ
ఇప్పటి రూపంలో వుండడానికి ఆయనే ప్రధానకారకుడు.
1949లో శ్రీ రామలింగారెడ్డి మైసూర్ విశ్వవిద్యాలయ
ప్రొఫెసర్ గా పిలువబడ్డారు. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీని తన
సహచరుడు డాక్టర్ వి.ఎస్. శృష్టకు అప్పగించారు.

డాక్టర్ రామలింగారెడ్డికి జాతి, మత, కుల విభేదాలు
లేవు. ఆయన ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో వుండగా, బల
తత్వాన్ని దరిచేరనివ్వక, కేవలం ప్రతిభను, మోగ్య
తనుబట్టి ఉద్యోగినిచ్చారు.

(తరువాయి 21వ పేజీలో)

శ్రీవాణి

భక్తి పల స్వరూపిణి

25 సూ. సా తు రర్ష జ్ఞాన

యోగేభ్యోఽప్యధికతరా

అర్పణా హేతులగుచు భక్తి అత్యధిక
లేదు.

ఈజ్ఞాన సందర్భానికి నాల్గు మార్గాలన్నాయి. అధ్యానాత్మ వివేకంతో సంసారంలో పడకుండా బ్రహ్మ విచారమగుచున్న జ్ఞానమార్గం ఒకటి.

లోకోపకారానికి లేదా తన దాంధావతిత్వమునై ఇహ పరలోకం సాధింపదే యజ్ఞయోగాదులతో చేసిన రర్ష మార్గం తెలియదు.

ఇంద్రియ నిగ్రహం గుణముల రహితం ను నియమింపజేసిన యోగమార్గం మూడోది.

అత్యధికవనంతో శరణాగతి కోరి విశ్వాసంతో నామస్మరణ ద్వారా సులభ సాధ్యమైన భక్తి మార్గం నాల్గోది.

మొదటి మూడు మార్గాలలో అధ్యాసానికి చల వయో రింగ చేదాలున్నాయి. అధ్యాసం, అనుష్ఠానం సరిగా లేకపోయే నియమ భంగం జరిగితే పరినమయ్యే ప్రమాదం నా ఉంది.

కానీ భక్తి మార్గంలో అలాంటి భయం లేదు. చల వయో రింగచేదం లేదు. అందుచే భక్తి మరలదండం పానం చేయవచ్చు. తమ తమ శక్తి బాలిది ఆవరించి అభ్యసించి రిలించవచ్చు. వీరికి ఎల్లప్పుడూ భగవంతుని అభయ హస్తం రక్షగా ఉంటుంది.

భగవంతుడు ఇలా వివరించాడు—

“భక్తి నన్ను వశం చేసుకొన్నంతగా జ్ఞాన కర్మ స్వాధ్యాయ లేవ యోగాదులు నన్ను వశం చేసుకోలేక

శ్రద్ధా యుక్తమైన భక్తికి వశమై అయి పోతాను. నా భక్తి రసం చందాదులను చూచి పదిత్రులను చేసుంది. భక్తికి అఖండ శక్తి ఉంది”.

‘రాంత్రీ’ జంధ్యాల వేంకటేశ్వరశాస్త్రి

నామా వేద్యై న తిలకా న దానేన న
శక్య ఏవంనిహో బ్రహ్మం పృష్టవా నసి మాం
యశ్చ

భక్త్యా త్వనన్యమౌ శక్య ఇహమేవం
నిహోబ్రహ్మ
జ్ఞాతం బ్రహ్మం న తత్త్వేన ప్రవేష్టంచ
నరంతప

ఓ అర్జునా ! నీవు భక్తిలో నన్ను చర్చించినట్లుగా వేద అపదాన యజ్ఞ విదులు నన్ను చర్చించకాలింక
శ్రీ భక్తి ద్వారా మాత్రమే ఇలాంటి నా నాశరూపం, ప్రేమ, నన్ను పొందే భాగ్యం, లభ్యమవుతాయి”

జ్ఞానయోగాదులచే శ్రమించటం ఎందుకు ? భక్తితో సులభంగా భగవద్దర్శనం కలుగుతుంది కదా !

ఇంటిలో ఉన్న కామధేనువును వదలి పాలకోసం పొరుగుండ్లకు పరుదెత్తినట్లుంది.

గరుత్మంతుడు హరి భక్తితో ఎన్ని పనులు సాధించాడు ! కానీ ఆ వైసలేయనివలె భగవంతుని సులభంగా నేమించండి. భక్తి అనే నౌకలో హుచ్చిని సారహీనమైన సంసార సాగరాన్ని దాటిపొండి.

కుటుంబ పరిషత్తుతో ఇలా అన్నారు—

విను మంభోజభస్మండు మున్ను మదిలో
 వేదంబుముమ్మారు నె
 మ్మనమందున్ దలసోసి యెంతయు పరామర్శించి
 మోక్షంబు త
 క్కిన మార్గంబులవెంట వేదనుచు భక్తింజెంత
 సేసెన్ కగా
 ర్దను నాత్మాకృతి నిర్వికారుడగుచున్ ఉన్మాద
 నిర్ణేత యై

26. సూ. ఫల రూపత్వాత్

భక్తి ఫలరూపిణి, ఫలపదాయినీ.

ఈ భక్తి తత్వంలో పరాకాష్ఠ దశ సాధ్య భక్తి అంటారు. దీనికే పరమ భక్తి అనీ, అనన్య భక్తి అనీ కూడా పేర్లు. ఈ సాధ్య భక్తిని చేరటానికి సాధనా రూపమైనది గౌరీ భక్తులు. వీనికే సాధనా భక్తి పద్ధతులు అనికూడా పేర్లు.

సాధ్య భక్తి చేరటానికి దర్శకర్మాలు, యజ్ఞ యాగాలు, వేదాధ్యయనాలు, నియమనిష్ఠలు సాధనలు. అనగా ఇవి గౌరీభక్తి విధానాలు అని అర్థం. ఈ గౌరీ భక్తి విధానాలద్వారా సాధ్యభక్తిని చేరుకోవాలి.

అనంత ప్రేమ రూపమగు భక్తియే పరమ ప్రయోజనం. ఇదే సర్వార్థ సాధకం. ఇదే సాధ్యభక్తి. ఇదే పరమానందం. ఇది సర్వ భక్తులకు సకల మునిజనులకు ధ్యేయం. దీనిని పొందుతే అందరి పరమావధి.

ఈ భక్తి ఒక మహాదేవి. ఈ దేవిని సర్వసిద్ధులూ నానావిధాలైన టో గా లూ పరిచారిలవలె నిత్యం పేవిస్తుంటాయి. ఈ దేవి ఫలరూపిణి. సకల ఫలదాయినీ.

హరి భక్తి మహా దేవ్యాశ్చ స్వాముక్త్యాది
 నిర్దయః

భుక్త యశ్చాద్భుతా స్తస్మా శ్చేటికా
 పదనువ్రతాః

ఈ దేవి అదిభక్తి, చిత్కర్మాభక్తి, అందరి చేపలల కంట అది దేవత. సృష్టి స్థితి లయాల అమె అభీనాలు. బ్రహ్మ ఈ చిల్లి పాదరేణు సంపాదనా శక్తితో లోకాన్ని సృష్టిస్తున్నాడు. చిహ్నులు ఒక్క పరాగరేణువును తన వేయి కిరాలపై మహాదాగ్ధంగా మోస్తుంటాడు. శివుడు మహానందంగా ఒడలరా పూసుకుంటాడు. ఆ పరాగ మహిమ అంది గొప్పది. ఆ చిల్లని దేవికాల కీర్తించారు శంకర భగవద్వాదులు. అమె శ్రీపురుష ఉపయతావినీ. ఆ చిల్లయే హించర్య లహరి. ఈమె అమ్మలగన్న అమ్మ ముగ్ధులమ్మల మూలకమ్మ. ఈ చిల్లని టోటను యలా చిల్లిలం

అన్యో గన్న గున్య - ముగిలన్యం

మూలపుటన్య - చాలా పె

ద్దమ్మ - సురారులన్యకా పాలడి

బుచ్చినయన్య - తన్ను

నమ్మిన వేల్పుటన్యల మనమ్మల నుండడి

యన్య - దుర్గ - మా

యన్య - కృపార్థి - భావచ్ఛేద మహార్థ సిద్ధి

సిద్ధిార్థ సందేహ

శ్రీ ద్వాగరాజు రచ కృతులలో ఈ భక్తి దేవిని అన్నిటికీ మూలం అన్నాడు -

సంగీత జ్ఞానము భక్తి నీనా

సన్మార్గము గలది మనసా !

స్వర రాగ సుగారిన గుణ భక్తి

స్వర్ణావర్ణము రా! ఓ మనసా! *

Do noble deeds, nor dream them

All day long

సాధించుము

ఘన కార్యముల్

పగటి కలలు మా

- జంగా గోపాల్

కావ్యరసిత భార్యగారి లేఖలు

(గత సంచిక లిప్యంతా)

తెలంగాణ ప్రభుత్వం, రాజమండ్రి
డి 21-4-1978

ఇంతటి పూర్వం ఉత్తరాలలో శ్రీరాముని, సీతను, హనుమంతుని గురించి వ్రాసాను. శ్రీరామునికి బహిః ప్రాణమైన లక్ష్మణుని గురించి ప్రస్తావించటం అత్యవసరం గదా! అతని ధాన్యధర్మి వర్ణనారితము. లక్ష్మణుడు మహాహీరుడే కాదు, హిరణ్యకాశిపూరు. అనురాగన ప్రేమియు, దీప్తిమయియు, పరమ శ్రీరాముని దాసుడుగా మారుగల మహావీర్యవంతుడైన ఉత్తమ శిలసంపన్నుడు. ఎందుకంటే రాజులకు లోబడకుండా, తన సమీపము శ్రీరామ చంద్రునికి సమర్పించిన మహారాగి. శ్రీరాముని సేవించుటకు, తన సత్సమదానిన్నింటిని తృణప్రాయంగా పరిత్యజించిన రాగశీలి. శ్రీరాముడు అరణ్యవాసానికి బయలుదేరేటప్పుడు లక్ష్మణుడు కూడా బయలుదేరుతాడు. రాముడు ఎన్నటి వారించినా, లక్ష్మణుడు అంగీకరించడు. “నీవు మొదట తిరిగివచ్చి నన్ను నేను చూచిని కోరుకు” అని స్పష్టంగా చెప్పి శ్రీరాముని వెంటిస్తాడు. అరణ్యవాసంలో శ్రీరామునితో సులల పక్షులను ఆనుకుంటాడు. తండ్రి వాగ్దానాన్ని నిలబెట్టటాని కోసము శ్రీరాముడు అవధులకు వెళ్లుతే, సుల భోగధాన్యములను స్వయంగా తృణించి శ్రీరాముని అనుసరించటంలోనే పున్నది లక్ష్మణుని రాగనివృత్తి. అంతేకాదు మనదాసానంతరం, రాజసంహారం జరిగిన తరువాత, అయోధ్యకు వెళ్ళి శ్రీరాముడు పట్టాభిషిక్తుడైన తరువాత, యువ రాజ్యాధిపతికము హిందవలనందని లక్ష్మణుని ఆహ్వానిస్తాడు శ్రీరాముడు.

కాని ఎంత బలవంతం చేసినా అంగీకరించడు. అతని జీవితమంతయును రాగమయము. అధికారవ్యామోహం లేని నిస్వార్థత్యాగభరుపుడు. తన కర్తవ్యముపట్ల దుక్కిరి కలారుడు. శ్రీరామచంద్రుని పట్ల అతనికి గల ప్రేమ వర్ణనారితం. ‘కబంధుడు’ అను రాక్షసుడు రామలక్ష్మణులను బంధించినపుడు, లక్ష్మణుడు సమయస్ఫూర్తితో కర్తవ్యాన్ని ప్రబోధిస్తాడు. “ఓ రామా! నన్ను గూర్చి ఆలోచింపకుము. నన్ను ఈ కబంధునికి బలిగా నర్పించి నీవు సుఖముగా పో! కొద్ది కాలంలోనే నీకు తప్పకుండా ‘వై దేహి’ లభ్యమవుతుంది. వనవాసమును పూర్తిచేసుకొని తిరిగి అయోధ్యకు వెళ్ళి సుఖముగా రాజ్యమును పాలింపుము” అని రాముని పేడుకుంటాడు. తన అన్న కొరకు తన శరీరమును సయితం బలి చేయటానికి ఏ మాత్రం వెరుపని త్యాగజీవి. రాగానికి మరొక పేరు లక్ష్మణుడు అనిన ఏ మాత్రం అతిశయోక్తి కాదు. సీరాముల వివాహమయిన తరువాత 12 సం.లు. అయోధ్యలో, 13సం లు అరణ్యములో వారికి సహచరునిగా నున్ననూ, సీత యొక్క మోమును కూడా లక్ష్మణుడు చూచి ఎరుగడు. సీరాదేవి విడచిన నగలమూటను, సుగ్రీవుడు ఋష్యమూక పర్యటము మీద శ్రీరామునికి చూపగా, వాటిని లక్ష్మణునికి చూపించి “మీ వదినదేనా? చూడు!” అని అడిగినప్పుడు...

“నామోహం జానామి కేయాళే

నామోహం జానామి కుంహలే

నూపులే త్వభి జానామి

నిర్భ్యం పాతాళి వందనాత్ ”

చైతన్యవాణి

* ప్రేమతో కారుణ్యంతో మేళవింపబడిన స్వార్థ రహిత చింతన, విశాల దృక్పథం ఆధ్యాత్మిక జీవనానికి బంగారు బాటను నిర్మిస్తాయి.

* మనస్సులోని విషయ భాననలే వాస్తవ శ్రేణులు. మానవుని నదాశోకాగ్నికి ఆహూతి చేసే విషనర్పాలు.

* మనస్సునకు జ్ఞానము అందదు. మనస్సుకు చిక్కేది వస్తుజ్ఞానమేకాని ఆత్మజ్ఞానము కాదు. మనస్సు ఆత్మజ్ఞానమునందు లయించిపోవుటయే జ్ఞానస్థితి. ఈశ్వరార్పణ బుద్ధితో ఆచరించిన నిష్కామ్య కర్మలు మనస్సును శుద్ధిచేసి ముక్తి సాధకమగును.

* విధేయత వ్యక్తి జీవితానికి ధన్యతను చేరూరుస్తుంది. జీవితాన్ని సార్థకం చేస్తుంది. నమ్రత భగవత్ప్రసాదము. అది వ్యక్తిత్వాన్ని ద్విగుణి కృతం చేస్తుంది. జ్ఞానపూరితం చేస్తుంది.

— సేకరణ : ములాద్రి సూరిబాబు

అనగా ప్రతి నిత్యం నేను పాదములచే నమస్కరించటం వలన, ఆమె పాదములపై గల ఆంధెలను మాత్రమే ఎరుగుదును. మిగతా శరీరంమీద నున్న నగలు నాకు తెలియదంటాడు. లక్ష్మణునియొక్క నిర్మల చరిత్రకు యిది ఒక మచ్చుతునక. వదినగారి యెడల అతని హృదయమందు గల మాతృభక్తికి ఈ ఉదంతం ఒక నిదర్శనం. లక్ష్మణుడు రండియైన దశరథుని కంటే శ్రీరామునే మిక్కిలిగా ప్రేమించాడు, పూజించాడు, అనుసరించాడు, సేవించాడు. “భాగ్యశా, భర్తాచ, బంధుశ్చ పితౄచ మను రాఘవః”

అను లక్ష్మణుని వచనములను బట్టి శ్రీరాముని యెడల అతని భావము స్పష్టంగా గోచరిస్తున్నది. సోమర ప్రేమ అంటే ఏ విధంగా వుండాలో తన జీవన గమనంలో చూపించి, నిరూపించి, అనుసరించి చూసిన పెద్దమన్ననావుడు, కరుణామయుడు. నేటి సమాజం లక్ష్మణుని ఆదర్శంగా స్వీకరిస్తే దైరుధ్యాటకు భారే వుండదు.

లక్ష్మణుడు కర్తవ్య పాలన విషయంలో చూపా పరుడు కలౌటాడు. శ్రీరామచంద్రుడు ఒక సర్వాయం ద్రాహణ వేషంలో ఉచ్చిన కాలయమునిలో విహస్య సంధాషణలు చేయవలసి వస్తుంది. లక్ష్మణుడు అక్కణుని ద్వారం వద్ద కాపలా వుంచి, ఎవరైనా ఆ సమయంలో రోవరికి రానిచ్చినగాని, తమ సంధాషణలు వినినగాని, అట్టివాని తల నీనిరేయటం జరుగుతుందని హెచ్చరించి రోవరికి వెళ్ళిపోతాడు శ్రీరాముడు. ఇంకలో దుర్బాస మహర్షి వచ్చి తక్షణమే శ్రీరాముని దర్శించవలెనని వత్తిడి చేస్తాడు. లక్ష్మణుడు ససేమిరా అంగీకరించడు. దుర్బాసునికి కోపం వస్తుంది. తన రాకను శ్రీరామునికి వెంటనే తెలియజరచని యెడల అయోధ్యా రాజ్యము, రాజసంలతి, ప్రజలు యావత్తూ నిర్వహణనం లక్ష్మణుగా శబిండుతానని హెచ్చరిస్తాడు. లక్ష్మణునికి నంపట పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. తనవల్ల చేతల, పంశం యావత్తూ నిర్వహణనం కావటానికి మనస్కరించడు. రానొక్కడూ శ్రీరాముని శిక్షకు గురియై మరణించగా ఫరవాలేదని భావించి, దుర్బాసుని రాకను రోవరికివెళ్ళి శ్రీరామునికి ఎరుక పరుస్తాడు. శ్రీరాముని ఆజ్ఞను తిరస్కరించి రోవరికి వెళ్ళినందులకు తండ్రిని దిగించ మని స్వయంగా రానే కోరుతాడు. “నీవు నా కొడుకు విచారింపకుము. నన్ను వధించి ప్రతిజ్ఞను పాలింపుము. ప్రతిజ్ఞను పాలింపని నరులు సరళమును పొందుదురు. సంకల్పంపకుము. నన్ను వధించి పుణ్యమును పుట్టి చేయుము” అని శ్రీరాముని కోరుతాడు. చిట్టచివరికి

సిరికోవిదుల సలహా ననుసరించి లక్ష్మణుని దేశ బహిష్కారం చేశాడు శ్రీరాముడు. తను మనసారా ప్రేమించిన అన్న చివరకు తనను త్యజించినా, అతనిపై ఏమాత్రం కోపించక ఆజ్ఞను నిరసావహిస్తాడు. అనురాసనమందు గల లక్ష్మణుని దృఢపైఖరిని తలచుటంటే ఎంతటి పాదాణ హృదయమైనా ద్రవింపక మానదు. అతనిలోగల ఆటంకిత దీక్ష, కర్తవ్య నిష్ఠలు భావితరాల వారికి అత్యంత ఆదర్శనీయములు.

అధికార వ్యామోహంతో చేయరాని పనులు చేస్తూ, మారణబోమలను సృష్టించడానికి కూడా ఏమాత్రం వెనుకాడనటువంటి ప్రస్తుత సమాజానికి లక్ష్మణుని ఆదర్శం, ద్యాగం పరిష్కార మార్గాన్ని చూపించగలుగుతాయి. స్వాస్థ్యమే జీవిత పరమావధిగా నెంచి, అధికారం కోసం ఎంతటి నీచానికైనా వెరువని పచ్చి అవకాశ వాదులు నయంఁట చక్కని చర్యాయం రామాయణ మహా కావ్యమును చదివిన యెడల మానసిక పరివర్తన జెందగలరు. లక్ష్మణుని సర్వీల, నిస్వార్థ, ద్యాగమయ మయిన జీవితం ఎంతటి వారైనా వినువిప్పు కాగలదు. గోటి నాయకులు, పరిపాలకులు లక్ష్మణుని ఆదర్శముగా నైకానిన యెడల వైషమ్యాలకు, వైరుధ్యాలకు కావే పుంగదు.

నిర్దిష్టరాలు అందుచూచే పున్నాయి నా ఉద్దేశాలు నీకు అందనట్లు ద్రాస్తున్నావు. అస్పృహగా వున్నది. ఈ నెల గీవ లేదీనుంది యిప్పటికీ నీకు ఐదు ఉద్దేశాలు ద్రాశాను. అర్హుడి పోస్టాఫీసులో ఎంక్లయర్ చేయించగలవు. ప్రస్తుత అత్యయిక పరిస్థితి మహిమ అనుకుంటాను. వీరివ లేదీ రాత్రి బయలుదేరి 3గీవ లేదీ ఉదయానికి రాగలవు. చిరంజీవులందరినీ రీసుకొని రాగలవు. మమ్ములను చూడక చాల కాలమైంది గదా !

ఇక వుంటా.....

ఇట్లు
“ నీ ”

మీ కు తెలుసా ?

మెక్సికో సిటీలోని 'పాజా' ప్రపంచంలో తెల్లా పెద్ద బుల్ ఫైట్ ఆటస్థలం. దాని రెహనీటీ దాదాపు 48 వేలు.

మన దేశంలో మొదటి సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ 1904 లో మద్రాస్ లో స్థాపించబడింది.

టార్క్ టాల్యూమ్ పొడర్ లో ఉపయోగించబడింది. ఇది అత్యంత మృదువైన మినరల్.

కంగారు మృగం సాధారణంగా 6 అడుగులు అంతకంటే కొన్ని అంగుళాలు ఎత్తుకుంటుంది. అయితే ఇది భట్టివప్పుడు ఎంతుంటుందో తెలుసా ? కేవలం రెండంటే రెండే టుట్లు.

కుక్కలకు అద్భుతమైన ప్రూణక్షక్తి ఉంటుంది. కొన్ని రకాల కుక్కలు 6 అక్షల రకాల సున్నితమైన వానలన్ని పసిగట్టగలవు.

మొట్టమొదట 'అటాను'ను హార్వేటర్ అను పండితుడు రూపొందించాడు. అట్లాను అను రక్కసి ఆకాశాన్ని మోస్తున్నట్లుగా ఆ పుస్తకం అట్లమీద చిత్రించడంవల్ల ఆనాటి నుంచి ఆ పుస్తకానికి ఆ పేరే స్థిరపడిపోయింది.

బెర్నాల్డ్ లోని రాజా పాయింటు ఎలక్ట్రానిక్స్ కార్పొరేషన్ వారు పొగరాని సిగరెట్టును తయారు చేసి, 'ఫేవర్' అని పేరుపెట్టారు. ఈ సిగరెట్లలో పొగాకు ఉండదట. దీనిలో నికోటైన్ ఉంటుంది. ఇది సిగరెట్టు లాగే ఉండి సిగరెట్టు ఇచ్చే సంతృప్తి ఇస్తుంది. గట్టిగా దమ్ము లాగినప్పుడు నికోటైన్ పొగలు నోటిలోకి పోయి అనంద మూడుర్వాన్ని చవి చూపిస్తాయట.

గీత-అన్యుతవర్షిణి

సాయి గంగామహాదేవ్

శ్లో॥ జన్మ కర్మచ మే దివ్యమేవం యో వేత్తి
తత్త్వతః ।
తం క్షా దేహం పునర్జన్మ నైతి మామేతి
సోఽర్జున

భారతీయ వేదాంతమునందు భగవద్గీతకున్నటువంటి అత్యంత సౌందర్యము, అగాధత్వము, అనంతత్వము మరొకచో అగుపించదు. కారణము ఇది అనంతమని వాణి. కావుననే ఇది అనంతవాణి. ఇది అనంత అంతరార్థ గర్భితమైనటు వంటిది. ప్రస్తుతం భగవంతుని అవతారమును, అవతార కార్యమును గురించి చెప్పబడుతున్నది.

అవతారమూర్తి జన్మ, కర్మ రెండునూ దివ్యములు. “దివ్య” మనగా అప్రాకృతములని, ప్రకాశస్వరూపము లని అర్థము. “దివ్య” అనగా ప్రకాశము. అవతార మూర్తి జన్మ, కర్మ రెండునూ ప్రకాశములే. అనగా అవతారమూర్తి జన్మ (స్వరూపము), కర్మ (చర్యలు) రెండునూ లోకులలోని అజ్ఞాన తమస్సును దూరం చేయునవని అర్థము. ఇక్కడ “జన్మ” అనగా పుట్టుక అని, “కర్మ” అనగా చర్యలని అర్థము కాదు. ఇది అంతరార్థ సమన్వితములు. ఇచ్చట “జన్మ” అనగా— “జ” జన్మలను; “నమ” వంచునది. అనగా భక్తుల యొక్క జన్మ పరంపరలను అవేయేటకు వచ్చిన జన్మ అని అర్థము. ఇక “కర్మ” అనగా— “క” అనగా ఆత్మానందముతో; “రమ” రమింపజేయునది. అనగా అవతారమూర్తి కర్మలన్నీ భక్తులను ఆత్మానంద ములో రమింపజేయునవే. కానీ అవి అతని కొరకు కాదు. అవతారమూర్తి జన్మ, కర్మలు అట్టి అంతరార్థ గర్భితములు.

ఐతే ఇచ్చట ఇంకొక రహస్యమున్నది. అవతార మూర్తి జన్మ దివ్యమని కానీ, కర్మ దివ్యమని కానీ ఏదో చొరటి గ్రహించినంత మాత్రమున లాభ ముండదు. రెండింటినీ గ్రహించాలి. దీనికొక చిన్న ఉదాహరణ : ప్రస్తుతము పరమాత్మ దివ్యావతారము శ్రీ నత్వసాయిశ్చరులున్నారు. కొందరు నత్వసాయి శ్చరులు సాక్షి భగవంతుడని నమ్ముతున్నారు. కానీ వారి కర్మ రహస్యాన్ని గుర్తించనందున చారిత్రాగ్రామి, విగ్రహాలు పెట్టి పూజిస్తున్నారే కానీ ప్రవర్తనలో ఏ మాల్పు లేదు. దీని వలన లాభం లేదు. మరికొందరు “చాటు భగవంతుడు చాచో, కాచో మాకు తెలియదు. కానీ చాటు యెల్లానికి నమాశానికి గొప్ప సేవ చేస్తు న్నారు” అని వారి కర్మ దివ్యత్వాన్ని అంగీకరిస్తు న్నారు. దీని వలన చూడ లాభం లేదు. అవతార మూర్తి జన్మ, కర్మల రెండింటి యొక్క దివ్యత్వాన్ని గుర్తించి రేనే మానవులు సాధనాధిముఖులై తరించ గలుగుతారు.

ఆ గుర్తించడం చూడ “తత్త్వతః” గుర్తించాలి. అట్లు గుర్తించిన వాడే దేహమును త్యజించి మరల జన్మను పొందదు. ఐతే “తత్త్వతః” అంటే ఏమిటి? “తత్త్వతః” అంటే ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క విధంగా భావిస్తుంటారు. కానీ ఆయా అర్థముల ప్రచారం గుర్తించినా మోక్షం కలుగుతున్నదా? లేదే! అందువలన అవి సంపూర్ణార్థములు కావు.

“తత్త్వతః” అనగా “ఓల్, త్పం” రెండు పదార్థ ముల కూడిక. తల్ పదార్థము, త్పం పదార్థము ఏక మైనచో తత్త్వమౌతున్నది. తత్త్వతః గుర్తించడ మనగా—తల్ స్వరూపుడైన అవతారమూర్తిని, అతని కర్మలను; త్పం స్వరూపుడైన సాధకుడు తన అంత

రంగంలో దర్శించారి. అనగా అవచార
మూర్తిమైన రాముడున్నాడంటే అతణ్ణి
తనలోని ఆత్మారామునిగా, రాముడు
దళరంతుని సంహరించాడంటే ఆ
కర్మను తనలోని దశోద్రియములను
ఆత్మారాముడు సంహరించాడని గుర్తిం
చారి. ఇట్లు తల్ నృహపురైన అవచార
మూర్తి జన్మకర్మలను: తృప్త నృహపు
రైన సాధులను తనలో దర్శించగలిగిన
నాడు అది తల్తల్లై ఈ అవచార

మూర్తిని గ్రహించినట్లుంది. దీని వలన జన్మ
రాహిత్యం కలుగుతుంది. అదే తల్, తల్లం ఏకత్వం.

మీరు మనకు వాడొచ్చింది....

సపట్
తకమలామ్

తామర, గజ్జి మరియు దురదలకు

MFRS: SAPAT & CO. BOMBAY-2

విజెంట్స్:

ఫోన్: 73958

ది ట్రేడ్ మార్కెటింగ్ కార్పొరేషన్

"అనంత సమృద్ధి వన్"

మి.జి.నెం: 711, వెంకటేశ్వరపురం, విజయవాడ-520010.

అదే తల్తల్లం. ఇట్లు అనంత అంచార్య గర్వి మైనది
శ్రీ (కృష్ణ)వాణి: శ్రీ (దారి) వాణి: శ్రీవాణి.

హం ఆహ్వానించని అతిథి!

వ్రల్లకోడి పీకబివకగానే ఉన పిల్లలను పిలిచి
రెన్నులల్లించి దాని తన గూడులో హాయిగా నిద్ర
పోతుంది. మార్కొడయంతో రాను ముందుగా లేచి
పిల్లలను చెంబిబెట్టుకొని బయటకు వస్తుంది.

ఇదేమూడి అహంకారం (మద్యానేను) నిద్రపోయే
మందు సంకల్పాలన్నిటిని నిగ్రహం చేసుకొని హృద
యంలో ఆదగిపోతుంది మార్కొడయంతో మేల్కొని
సంకల్పాలలో వాహ్యముఖమై లోలో విహరిస్తుంది.

అహంకారం మేల్కొన్నప్పుడు సంకల్పాలు అడు
తున్నాయి. అహంకారం అదగిపోయే సంకల్పాలు
అదగిపోతున్నాయి, ఇక్కడ అహంకారాన్ని తల్ల కోడి
తోను, సంకల్పాలను పిల్లలలోను పోల్చుచున్నా.

సాధులను ఈ అహంకారమనే మద్యా నేనును
నాశనం చేస్తే సరల సంకల్పాలను నాశనం చేసినట్లే,
నేనెవడను? అను ప్రశ్న ద్వారా ఈ అహంకారాన్ని
నాశనం చేయవచ్చు.

ఆత్మ స్వతంత్రంగా అహం నిమిత్తం లేకుండా
ఉంటుంది. అహం స్వతంత్రంగా ఉండలేదు. ఆత్మను
ఆశ్రయించుకొని ఉంటుంది. ఆత్మ లేకుండా అహంకి
ఉనికి లేదు. ఆత్మ స్వతంత్రమైంది, అహం పరతంత్ర
మైంది. ఈ అహం అనే మద్యా నేనును ఆహ్వానించని
అతిథిగా పేర్కొనవచ్చు. ఆత్మయొక్క పూర్ణజ్ఞానం
లేనంతవరకు ఈ అహంకారమనే మద్యా నేను సర్వ
స్వతంత్ర మహారాజుగా ఏలుబడి చేస్తుంది. ఆత్మ,
అహం ఈ రెండింటికి హృదయమే స్థానం. దీనిచే
హృదయ గుహ అని పేరు.

ఇదేనెవరు? అని పగ్గించి విచారించినచో,
విచారణ ప్రారంభం కాగానే, ఈ అహం (మద్యానేను)
క్షణాలపై అదృశ్యమౌతుంది. ప్రశ్నతో విచారించినంత
వరకు, అనేక లోక మోహ యుధులతో విదూరింపబ్బ
కులుకుతూ తిరుగుతూ ఉంటుంది.

సేకరణ : తాటికొండ తిరుపతయ్య

ముట్నూరి వారి ప్రియ శిష్యుడు కమలాకర

కృష్ణా పత్రికను, ముట్నూరి కృష్ణారావుగారి గురించి ప్రస్తావించుకునేటప్పుడు తప్పని సరిగా గుర్తు చేసుకోలసిన వ్యక్తి కమలాకర వెంకటరావుగారు. దాదాపు 50 వ సంవత్సరాలు సంవత్సరాలు కృష్ణారావుగారిని కమలాకర వెంకటరావుగారు, రావుల వెంకట సత్యరాయణరావుగారు కుడి ఎడమ భుజాలుగా వుండేవారు.

కంచీ వాసుదేవరావు

కమలాకరవారు ముట్నూరి చారికి రాత్రికంతనకు, గంభీరతకు, మోసప్రియత్వానికి, దాషకులకి భావతత్వ వారసులు కాగా రావులవారు ఆయన మత్స్యర ప్రేయత్వానికి, సున్నిత హాస్య తర్వానికి వారసులు. వీరిద్దరూ 1930 దశకంలో కృష్ణా పత్రికలో పనిచేసే సమయం వరకు ఉన్నారు.

కృష్ణారావుగారి మాదిరిగానే వెంకటరావుగారు రచించిన వేదాంత తత్వాన్ని సమగ్రంగా ఆశీర్వాదమున్నారు. ఆయన మాదిరిగానే వీరికి శాంతాంత్రాంత్రాలకు చాలా యిష్టం. కృష్ణారావుగారి మాదిరిగానే వెంకటరావుగారు కూడా అసలు సినలు గాంచేయవారి. ఆయన మాదిరి ఈయనకూడా నిరాడంబరుడు. పొగద్దలు టాటోపం గిట్టనివారు. ఒక్క తలపాగాను మనహాసనే యిద్దరి వేషధారణ ఒకటే.

1945 జూన్ లో కృష్ణారావుగారి మరణానంతరం వారు వెంకటేశ్వరరావుగారిని, కోలవెన్ను రామకృష్ణారావుగారు కృష్ణా పత్రిక సంపాదకులైనప్పుడు వెంకటరావుగారు, రావులవారు ఉప సంపాదకులుగా

కొనసాగారు. 1952లో కృష్ణాపత్రిక యాజమాన్యం ఆర్. డి. యల్. నరసింహమూర్తిగారి చేతుల్లోకి వెళ్లి నవ్వుదురావులవారు పత్రికను వదలిపెట్టి వెళ్లిపోయినా వెంకటరావుగారు ఆ పత్రిక వే అంటిపెట్టుకుని సంపాదకులయ్యారు. తన గురువు కృష్ణారావుగారి అంగుణాదలలో పత్రికను నిర్వహించారు. ఆ తర్వాత కృష్ణా పత్రిక అనేక చిరుదురుకులకు కొనసాగింది. 1958లో కృష్ణారావుగారి మనవడు రామకృష్ణారావుగారు పత్రిక దాదాపును స్వీకరించినప్పుడు పత్రిక పేరుమైన అర్థిక సంక్షోభానికి గురై పత్రిక చేరులు మారింది. ఆ తర్వాత డి. పై. యల్. నరసింహారావుగారి కాలంలో కూడా పత్రిక గురించి ఇబ్బందులకు గురి అయి మూసివేసే పరిస్థితిని చేరుకున్నా వెంకటరావుగారు అర్థికంగా ఎన్నో ఇబ్బందులను గురి అవుతున్నా దాన్నే అంటిపెట్టుకుని వున్నారు. చివరకు తెనాలి ఓరియల్ పబ్లిషింగ్ కంపెనీ యజమాని ముదిగొండ సుబ్రహ్మణ్యశర్మగారు కృష్ణా పత్రిక యాజమాన్యాన్ని స్వీకరించినప్పుడు వెంకటరావుగారు అయిష్టంగా కృష్ణా పత్రికతో తనకు దాదాపు ఇరవై ఏడు సంవత్సరాలుగల అనుబంధాన్ని తెగరెంపులు చేసుకోవలసి వచ్చింది.

దాదాపు యిదే సమయంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ దినపత్రిక మద్రాసు నుంచి విజయవాడకు తరలి వచ్చింది. నీలంరాజు వెంకటేశ్వయ్యగారు దాని సంపాదకులు. కృష్ణారావుగారి అంతిమం అయిన వెంకటరావుగారిని ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేరవలసిందిగా ఆహ్వానం వచ్చింది. సంపాదకీయాలు రాసే బాధ్యతను వెంకటరావుగారికి అప్పగించారు. ఆ తర్వాత సంపాదకులైన చండిరాధ్యుల నాగేశ్వరరావుగారు కూడా వెంకటరావుగారి కలాన్ని వినియోగించుకున్నారు. ఐతే సంపాదకీయంలో

దొంగల ఒక పొరపాటు వలన ఆయన ఉద్యోగం పదలుకోవలసి వచ్చింది. ఆంధ్ర పిరామిడ్ మాడపాటి హనుమంతరావు దివంగతులు అయినప్పుడు వెంకట్రావు గారు తన సంపాదకీయంలో స్వరస్తునైన ఆ ఉరం నాయకులు గురించి ప్రస్తావిస్తూ వారి జామిన్లలో అప్పటికీ సజీవంగా వున్న కొందా వెంకటరెడ్డిగారిని పొరపాటున చేర్చారు. అందుకు ఆయన తన ఉద్యోగాన్ని వదిలివేసి పరిశోధించి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి విరమించుకున్న తర్వాత ఆయన మరో ఉద్యోగం చేయలేదు. ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ లో టె. వి. అన్నయ్యతో అధ్యాత్మిక వ్యాసాలు వ్రాస్తూ పుస్తక సమీక్షలు చేసే పుణ్యదేవారు.

కృష్ణారావుగారి రెచ్చాట—కృష్ణా పత్రిక చిరార్జున పోయల్ కామారు వెంటిచేర్చుకొనినప్పుడు వెంట్రావు గారికి గురుభావం వుండేది. తను సంపాదకులుగా వున్నప్పుడు మరొక వెంటిచేర్చుకొనినప్పుడు కృష్ణా పత్రిక ఆఫీసుకు వెళ్ళి వెంట్రావుగారు వెంటనే లేచి తన టర్నిలో బుక్స్ పెట్టి తను వేరే టర్నిలో కూర్చునే గారు.

వెంకట్రావుగారు కాంగ్రెస్ వాది. అయినా ఆయన సంపాదకీయాల ఎంతో విద్యాభివృద్ధిగా విప్పిక్షీతంగా వుండేవి. కాంగ్రెస్ ను ఆయన విమర్శించడానికి ఎప్పుడూ వెనుకాడలేదు. కాంగ్రెస్ ను బద్ధ విరోధిగా వర్ణించిన కమ్యూనిస్టు పార్టీ దినపత్రిక విశాఖాంధ్ర “కత్తిరింజలి” కీర్తి కవిత ఆయన సంపాదకీయాలను తరచు పునర్ముద్రిస్తూ వుండేదంటే వాటి విశిష్టత అర్థమవుతుంది. కొన్ని సంవత్సరాల క్రితం శ్రీ పితాల్లు వెంటిచేర్చుకున్నారు, హైదరాబాద్ లో కృష్ణా పత్రికను వారపత్రికగా పునరుద్ధరించినప్పుడు వెంకట్రావుగారు ఒకటి రెండు సంచికలతో కృష్ణారావుగారిని అమిత ప్రభావితం తెచ్చిన వెలుగులు కీర్తి కను నిర్వహించారు. ఎవరయినా చెప్పితే తప్పు అది వెంకట్రావుగారు రాశారవి గ్రహించడం

ప్రత్యేక హోటల్ సుమత్రాకు సెంట్రల్ స్టాంపు: 1964

నగలు
22CT బంగారు
కవలర్స్
చేయబడినవి.

ఆఫీస్: పోస్ట్ మెన్, గోల్డ్ బజార్, హైదరాబాద్
అంతర్జాతీయ ప్రసిద్ధి

శ్రీ గోల్డు కవలర్స్ వర్క్స్
P.B. No 35 శ్రీమహాత్, ముంబై-2.

కష్టం. కృష్ణారావుగారి స్వయంగా వచ్చి వాటిని వ్రాసారా అన్నట్లుగా వుండేది

వెంకట్రావుగారి చక్కని అనువాదకుడు. ఆయన అనువాదాల చక్కని రైలితో విరుద్ధమైన వ్యవహారిక భాషలో వుండేవి. రెయగు విద్యార్థి సంపాదకులు కొద్దారి కోశిక్షరరావుగారు వెంకట్రావుగారి చేత కొన్ని ప్రామాణిక ఇంగ్లీషు నవలలను అనువదించమని ఆర్థికంగా ఇబ్బందులలో వున్న ఆయనను కొంతవరకు ఆదుకున్నారు.

ఇక వెంకట్రావుగారు నా గురుదేవులు నా పాత్రికేయ జీవితం ఆయన సంపాదకత్వంలోనే ప్రారంభమయింది. ఉప సంపాదకునిగా ఆయన నాకు యిచ్చిన స్నేహం నాకు యిచ్చిన అవకాశాల మరెవ్వరానివి. నేను ఆ రోజులలో పదగళ్ళు దోరణిలో “గిరిగింతలు” వారం వారం రేడియో, పుస్తక, సినిమా సమీక్షలు. రాజకీయ వ్యాఖ్యలు చేస్తూ వుండేవాడిని. నా అధిప్రాయ ప్రకట

వి దు ర నీ

“బుద్ధా కలుషభూతాయాం

నినాశే ప్రత్యుపస్థితే

అనయో నయనంకాశో

హృదయాన్నాపసర్వతి”

వినాశకాలము నమిపించినపుడు, బుద్ధి మలిన

మయి పోగా, న్యాయము వలె తోచు అన్యాయము

హృదయమునందు స్థిరముగా నిలిచిపోవును.

నకు ఆయన పూర్తి స్వేచ్ఛ నిచ్చారు. నా వ్యాఖ్యలూ, విమర్శలు ఒక్కొక్కసారి చూడుకుగా పున్నప్పటికీ ఆయన కాని, ప్రచురణకర్త నరసింహమూర్తిగారు

అట్లు పెద్దెవారు కాదు. సంపాదకీయ రచన మినహా మిగిలిన అన్ని బాధ్యతలు నాకు అప్పగించారు. నా పాత్రకీయ జీవితంలో అది స్వచ్ఛమై గలది.

ఆ రోజులలో వ్యతి సాయంత్రం కాటూరు వారి ప్రియ శిష్యుడు రాచకొండ నరసింహమూర్తిగారు. జమ్మలమదక సుబ్బారావుగారు (ద్వితీయ పరిపంచ సంగ్రామకాలంలో మిలటరీలో డీవి పరిపంచమంరా చుట్టి వచ్చారు) ఉభయ కవిమిర్రెచ్చెల్లంకొండ రాజువ రావుగారు యిండా ఎండరా పెద్దలు వస్తూవుండేవారు. అనేక విషయాలపై కలుగు భారపాతంగా సాగిపోతూ వుండేవి. ఆ రోజులును నేను మర్చిపోలేదు.

పాత్రికేయ విలువలకు అన్నరచక్రిమామలకు అందరి మైన వ్యక్తి వెంటబరావుగారు. ఇప్పుడు అటుమిరి సంపాదకులు బహు అరుదుగా కనిపిస్తూ వుంటారు. ( )

వి ం త లు - వి డ్డూ రా లు

- * “సిమినెస్” తనని తాను గదిలో బంధించుకుంటేనే కాని రచన సాగేది కాదు. “ఎఫ్. ఎం. ఫార్స్టర్” మాత్రం కూర్చోవడం తరువాయిగా రచించడం మొదలుపెట్టేవాడు.
- * ఫిలాదియాలోని ఒక కుటుంబంలో “మిడల్” అనే కుక్క వుండేది. అది చిన్నతనంలో డైనింగ్ టేబుల్ వద్ద కుటుంబ సభ్యుల మాటలు వింటూ పెదవులు ఆడిస్తుండేది. కొన్ని రోజులయ్యాక అది తన ఇంటికి వచ్చేవాళ్ళను “హలో హావ్ ఆర్ యూ” అని అహ్వనించడం మొదలుపెట్టింది. “ఐ లవ్ యూ, ఐ యాం యాంగ్లీ” అని నేర్చు కోవడమే కాకుండా టి. వి. స్టార్ గా పేరొందింది. ‘లక్’ అనే మరో కుక్క కూడా “ఐ వాంట్ మై ఖార్” లాంటి పెద్ద పెద్ద వాక్యాలు కూడా నేర్చుకుని ‘మిడల్’ కంటే కూడా కా న ముందరుగు చేసింది.

- * మాస్కోలో రాత్రి 11 గంటల వరకూ సూర్యుని వెలుగు వుంటుంది.
- * టెలిఫోన్ భవన్ ముందు జరిగే శ్రాద్ధకర్మలకు హాజరు కావలసిందిగా కలకత్తా పురప్రముఖులకు, ఇతరులకు ఆహ్వానాలందాయి. ప్రసిద్ధి అధిగతుల ముందు ఈ ప్రవాసం ఏమిటా అని ప్రజలు పెద్ద సంఖ్యలో వచ్చారట. వచ్చినవారు వచ్చినట్లే విస్తుపోయారు. వారికి అక్కడ ఒక మంచం కనిపించింది. మంచంపైన పున్న టెలిఫోన్ ఫోన్ లో పెద్ద పూలదండ చేసి వుంది. ద్రాహ్మణుడు గట్టిగా మంత్రాలు చదువుతున్నాడట. ఈ తిరు ఇలా సాగుతుంటే ఒక్కొక్క వ్యక్తి వచ్చి, రాము అధికంగా ప్రేమించే తమ కుటుంబ సభ్యుడు (రోసు) వ్యాధితో చనిపోయాడని ప్రకటించారట. *

జానేశ్వరి మాయి.

ప్రండెండవ శతాబ్దంనాటి ముకుందరాజు మరాఠీ భాషలో అడికివి. అతడు రచించిన “వివేకసింధు” మరాఠీ భాషలో మొదటి కృతి. ఈ కృతి ఓవి చంద్రుర్లో 1671 పద్యాలు కలిగి 18 అధ్యాయాలన్న కావ్యం. దేవగిరి పాలకులైన సేఫున్ యాదవులు మరాఠీ భాషా సాహిత్యాలను ఆదరించారు. ఆ కాలం లోనే ‘జానేశ్వరి’ రచించబడింది.

అర్థం లేని ఆచారాలతో, మూఢనమ్మకాలతో సామాజిక జీవితం అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న కాలమిది. జ్ఞానదేవ్ ఎన్నో అచారాలను ఎదుర్కొన్న ఫీమంతుడు. అతని ముద్రాపత్ర త్రియంబకపంత్ శ్రీ. శ. 1297 లో ఓద ప్రాంత పాలనాధికారిగ ఉండేవాడు. అతని బుమారుడు గోదండపంత్ - అతని కొడుకు విఠ్ఠలపంత్. విఠ్ఠలపంతుడు నలుగురు కుమారులు. మొదటివాడు నిప్పత్రినాథ్ (1298-1297) రెండవవాడు జ్ఞానదేవ్ (1295-98), మూడవవాడు సోపాన (1277-98), చివరిగ హుతుడు ముత్తాబాయి (1299-97). గోదావరికి ఉద్ధరంగా ఉన్న అమెగాడ్ వారి స్వగ్రామం. విఠ్ఠల పంత్ ఆ గ్రామం కరణం. అతని భార్య రుక్మాబాయి. ఆరోండ్ గ్రామకరణం హుతురు.

తండ్రి గోదండపంత్ మరణం విఠ్ఠలపంత్ ను కృంగ దీసింది చాలాకాలం తనకు సంచానం కలుగకపోవడం అతనికి మరీత వ్యధ కల్గింది.

విరక్తులైన విఠ్ఠలపంత్ భార్యకు నచ్చకెప్పి నన్యాసాశ్రమం స్వీకరించి కాశీకి వెళ్ళిపోయాడు. విఠ్ఠలపంత్ గురువు దేశ సంచారం చేస్తూ రుక్మాబాయి ఉన్న ఆరోండ్ గ్రామానికి వస్తారు. విఠ్ఠలపంత్ కథ విని దాద సడిచాడు. మరల వారదాసి వెళ్ళి విఠ్ఠల

పంత్ ను కలుసుకున్నాడు. సనా సంచ విసర్జించి స్వగ్రామం వెళ్ళి గృహస్థాశ్రమ జీవితం గడపమని సూచించినాడు ఆ గురువు. గురువుగారి ఆదేశం మేరకు విఠ్ఠలపంత్ స్వగ్రామం చేరుకున్నాడు. గృహస్థ జీవితం సాగించి నలుగురు విద్వలతండ్రి అయినాడు. సన్యాసి

జానమద్రి హనుమచ్ఛాస్త్రి

సంసారిగా మరణాన్ని సమాజం తీవ్రంగా నిరసించింది. బ్రాహ్మణ సమాజం అతనిని దాదాపు పెరి చేసింది. విఠ్ఠలపంత్ కుమారులకు ఉపనయనం జరుపుటకు బ్రాహ్మణులు సమ్మతించలేదు. విఠ్ఠలపంత్ భార్యబిడ్డలతో తీర్థయాత్రలకు బయలుదేరాడు. నీకు మరణమే శరణ్యం అన్నది బ్రాహ్మణ సంఘం.

గత్యంతరం లేకపోయింది. నలుగురు పిల్లలను వదలిపెట్టి విఠ్ఠలపంత్ భార్యతో పాటు అదృశ్యమయ్యారు. ప్రయాగలో ప్రాణర్యాగం చేశారని, హిమాలయాలకు వెళ్లారని వదంతులు వ్యాపించాయి. మొదటి ఇద్దరు కుమారులు నిప్పత్రినాథ్, జ్ఞానదేవులు బ్రాహ్మణులను తృప్తిపరచి, ఉపనయనం కావించుకుని వైదిక ధర్మంలో వుండవలెనని యత్నించారు, కాని బ్రాహ్మణ ప్రముఖులు సమ్మతించలేదు. ఈ ప్రతిక్రియకు వారు నిరాశ చెందలేదు. దైర్యంగా ముందంజ వేశారు. శాస్త్రాలను అధ్యయనం చేశారు. వారు సమాజానికి ఎదురుతిరగలేదు. హృదయాన్ని, బుద్ధిని పరిపక్వ మొనర్చుకున్నారు.

జ్ఞానదేవ్ ఎన్నో మహిమలను ప్రదర్శించాడని ప్రచీతి. ఇట్టే నోట వేదమంత్రాలను పఠించాడని, మట్టిగోడను నడిపించాడన్న కథలు వ్యాప్తిలోకి

పవ్వాయి. అవి ఎంతవరకు వాస్తవలో చెప్పలేం. కానీ జ్ఞానదేవ్ ఇరువై రెండేళ్ళ వయసులోనే 'జ్ఞానేశ్వరి'ని రచించాడు. గురుభగ్గ తన అన్నగారిని యెన్నుకొని, అతని మార్గదర్శకత్వంలో జ్ఞానేశ్వరి (భగవద్గీత వ్యాఖ్యానం) రూపొందించాడు.

దాయం నష్టమివ్వడం ఉన్నాయి. “జానేనీ మాయ”గా ఈ కృతి గొరదించబడుతున్నది.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840.

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

(8వ పేజీ తరువాయి)

డాక్టర్ కటుమంచి

ఆయన మేధానంపత్తిని కాంగ్రెసు వినియోగించు కొనకపోవడం ఖాళీయం. ఆయన స్వతంత్ర ప్రవృత్తి ఇందుకు కొంత అడ్డం వచ్చినా కాంగ్రెసు కూడా అడుగుడుగునా ఆయనను ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ వైస్‌చాన్సలర్ పదవినుంచి దింపాలని ప్రయత్నించింది. ఆయన అనాటి కాంగ్రెసులోనే వుండివుంటే, ఆయన చరిత్ర బహుశా మరొకవిధంగా వుండివుండేది !

శ్రీ రామలింగారెడ్డి ప్రజానాయకుడు కాకపోవచ్చు; కాని, ఆయన మేధాకర్తి ప్రజలపై వేసిన ముద్ర ప్రగాఢమైనది. ఆయన రచనల సంఖ్య స్వల్పమైనదే కావచ్చు; కాని, వాటి ప్రశస్తి అనల్పం. ఆయన ఉదార స్వభావం, మౌలిక చింతన, స్వతంత్ర ప్రవృత్తి, కళాదృష్టి, విజ్ఞానవిహిత, మానవతా దృష్టి అదర్శ ప్రాయమైనవి. ఆయన ఆంధ్రరాష్ట్రం కోసం ఏ ప్రయత్నం చేశారు.

శ్రీ రామలింగారెడ్డి రసజ్ఞుడు. రసీకుడు. అవివాహితుడు. (తనను మద్రాసులో గోఖలే హాలులో జరిగిన

సభలో ఎవరో బ్రహ్మచారి అని అంటే అందుకు ఆయనే బహుశోలేడు.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ నిర్మాణంలోను, పెంపకం లోను ఆయన పాత్ర-కలకర్తా యూనివర్సిటీ సర్ అల్ తోష్ ముఖర్జీ, బెనారస్ హిందూ యూనివర్సిటీలో శ్రీ మాలవ్యాల పాత్రలతో పోల్చదగినట్టిది. యూని వర్సిటీ ప్రెస్-చాన్సలర్‌గా నెలకు రెండుదేల రూపాయల వేతనాన్ని స్వీకరించడానికి తనకు అవకాశం వుండగా, ఆయన వెయ్యిరూపాయలు మాత్రమే తీసుకున్నాడు. మిగిలిన మొత్తాన్ని యూనివర్సిటీకి విరాళంగాయిచ్చాడు. ఆంధ్రా యూనివర్సిటీకి దివ్యమెత్తి నిధులను సమకూర్చి దాన్ని ఇప్పటిదానికా ఆయన రూపురేఖలు దిద్దాడు.

శ్రీ రామలింగారెడ్డి 1951 ఫిబ్రవరి 24వ రేదిన శాశ్వతంగా కన్ను మూచారు. అప్పటికి ఆయనకు 71వ సంవత్సరం.

ఆయన లేకపోయినా, ఆయన సూక్తులు, చిలోక్తులు ఆంధ్ర ప్రజా హృదయాలలో శాశ్వతంగా నిలిచి పోయాయి.

పైత్యనాథి మాసరి తీగ

బ్రిటి తీగజాతిలోనిది. ఇది వాంకలపై ప్రాకుచుండు గట్టి నాక గలిగిన తీగ. దీని అకులు కొంచెము కొలగా నుండి చిన్నగా నుండును. అకుల చుద్య సమరేఖ లుండును. అకు ముదిరినచో ఆకుపచ్చ రంగుగానే యుండును. కాయలు చిన్నవిగ విడివిడిగా ఉండును. లేచికాయలు అకుపచ్చగను, పండుకాయలు నలుపు రంగుగను ఉండును. దీని వేరు, తీగ చాలా దృఢము గను, బలముగను వుండును.

ఇది తీపి రుచి గలిది. శీతవీర్యము, గురుగుణము, మధుర విపాకము గలిది. కఫ, పైత్యహరము, రక్త, విష దోషాదులను హరించును. మిక్కిలి వీర్య వృద్ధి చేయును.

మాసరి రసములో సాంద్రాణి చూర్ణము కలిపి త్రాగిన మధుమేహములు కట్టును; దీని సమూల రసంలో అవు నేతిని గలిపి ప్రతిదినము ప్రాతః కాలమున త్రాగుచున్న ఉష్ణాదములు, చిత్తభ్రమలు తగ్గును, అందు కొంచెము పంచదారను కూడా చేర్చినచో మూత్ర కృత్రిమము తగ్గును. దీని పనరు నీటిలో పోసి చేతితో తరచి కొంతసేపు ఉంచిన అడుగున విశ్వ కట్టును. దానిని తీసి ఎండబెట్టి ఆ చూర్ణములో పటిక బెల్లము చూర్ణము చేర్చి తినుచున్న శగ లోగములు తగ్గును. ఆ చూర్ణమునే నరమామిడి చెక్కరసముతో నిచ్చిన ప్రదరములు కట్టును.

- యస్. యస్. దుర్గారావు

దైవం విశ్వవ్యాపకుడే

డా॥ జామ్. సాయి (ఛాయ్ లాండ్)

అంతరిక్ష శాస్త్రవేత్త, పార్లమెంటు సభ్యులు

శ్రీ విశ్వం అవిచ్ఛిన్నమనకముందు ఒకే ఒక శబ్దము మాత్రమేవున్నది. ఈ విశ్వం అవిచ్ఛిన్నమనక 'ఓం' శబ్దమే కారణము. ఆ శబ్దము యొక్క స్వరూపమే, అత్మమే భగవంతుడు. ఈ విషయం బైబిల్ (సైంట్ జాన్ ప్రకారం)లో కూడా వ్యక్తపరచబడింది. ఈ శబ్దంనుంచే విశ్వరచన అంతా జరిగింది. ఆ శబ్దం లేక జగత్తే లేదని క్రైస్తవ ధర్మంలో కూడా ఉంది. 'ఓం' కార నాదం లేకుండా ఏదీ అవిచ్ఛిన్నమనక, మనుగడ సాగించదు. సైన్సు దృష్టిలో కూడా ఈ సృష్టి రచనకు ఒక 'కర్త' అంటూ వుందని కదా !

సైన్సు ప్రకారం ఈ జగదు అవిచ్ఛిన్నమనక కారణం ఒకటి వుందని. దీనినే Big-Bang సిద్ధాంతం అంటారు. పెద్ద శబ్దంలో పుట్టే శక్తివల్లనే పదార్థ సృష్టి జరుగుతున్నదని సైన్సు చెబుతున్నది. పదార్థము జడమైనది కావచ్చు. కానీ ఈ పదార్థము నుంచే శక్తి ఉద్భవిస్తోంది. దీనినుండే భూమి, ఆకాశము, నక్షత్రాలు, గెలాక్సీలు, నవస్త విశ్వమంతా ఏర్పడింది. అయితే దీనికి ఆధారము అణువు. అణువులోనే పదార్థమూ వున్నది. ప్రతి అణువులోను ఎలక్ట్రాన్లు, ప్రోటాన్లు వున్నాయి. ఎలక్ట్రాన్లు వెలువలకు పరిగెత్తుతూవుంటే, ప్రోటాన్లు లోపలికి దాటిస్తాయి. ఈ పెంకింటిని ఆయా నియమాలలో బంధించి పుండేదే న్యూట్రాన్. ఈ పరమాణువులు లేకపోతే విశ్వమే లేదు. పదార్థమే లేదు. ఇవన్నీ ప్రకృతి సూత్రాలను అనుసరించేవే. ఈ సృష్టి అంతా ఒక అవిచ్ఛిన్నమనక శబ్దశక్తి నుంచే ఉద్భవించిందని సైన్సు కూడా నిర్ధారించింది. అయితే ఈ సకల పదార్థ సృష్టి ఆధారభూతమైన 'కర్త' ఎవరు ? అనే ప్రశ్ననుకూడా సైంటిస్టులు చేసుకుంటునే వుంటారు. కాబట్టి ఈ మొట్టమొదటి శబ్దమే భగవంతుడని ఈ విశ్వసృష్టికి ఆధారభూతుడు దైవమే అని విశ్వ శింకక తప్పదుకదా ! చివరకు సైంటిస్టులు కూడా

భగవంతుడు ఈ రీతిగా అణువులో దాగిన శక్తి అని, ప్రతి పదార్థంలోనూ దాగిన శక్తి అని, ఈ శక్తియే చెట్టులో, పుట్టలో; రాయిలో, రిప్పలో; సరిల జీవరాసుల లోనూ వున్నదని అంగీకరించుతున్నారు. ఈ దైవశక్తి లేనిచోట సృష్టిలో ఎవటా కానరాదని విధిలమవుతుంది. ఈ రీతిగా సైంటిస్టు దృష్టిలోకూడా దైవం విశ్వవ్యాపకుడే ! (Omni Present)

ఇదే విశ్వశక్తిని ఈనాడు మనం భగవాన్ శ్రీ సర్వ సాయిదాదాదారిలో చూస్తున్నాం. దైవం మానవరూపంలో యక్కడ అవతరించాడు. అతడే సృష్టికర్త, అతడే సృష్టి. అందువల్ల భగవాన్ దాదా ఈ యుగానికి పురుషుడు. మనం ఈనాడు అనేక క్లిష్ట సమస్యలతో జీవిరాన్ని బరువుగా సాగిస్తున్నాం. దైవం మనం ప్రేమస్వరూపుడు, కరుణామయుడు. ఏనుడే మనర్హుడు ఈ దుస్థితిలో చూడలేక, మనర్హుడు ఉద్ధరించటానికే మానవ రూపంలో అవతరించాడు. మన సంరక్షణ దాగ్గరి అయిన రీతులన్నారు. మనం ఏ గమ్మాలికి చేరాలో, మనర్హుడు ఏ గమ్మాలికి చేరాలో కూడా దారికి

"వ్యక్తులు చేరు కావచ్చు. కానీ అందరిలోవున్న దైవం ఒక్కడే". అని భగవాన్ దాదా ప్రబోధిస్తున్నారు. కనుక మనం అందరినీ ప్రేమించుకొనిందే. మనం ప్రతి ఒక్కరికీ సేవ చేయాలి. 'శిష్యు', 'సేను' అనే భావాలన్నీ విశ్వవిధానాల్లో వుంటున్నాయి. సేను స్వామికి చాలా సన్నిహితంగా వున్నాను. కనుకనే చాతెగ్గుతూ అందరినీ ప్రేమిస్తానని, ప్రేమిస్తూ వుంటారని తెలుసుకున్నాను. కానీ భగవంతునికి దగ్గర, దూరం అనేవి లేవు. మనం ఈ భాగాళంలో మరొక అంశం వున్నప్పటికీ, మనం భగవాన్ దాదాదారికి అత్యంత సన్నిహితంగా వుండవచ్చు. అనుకుంటున్నామేమి, దాదా చేర్చేయగా వుంటేనే గదా ! దగ్గర, దూరం

అనే దాదాని కలిగింది. మనమందరం ఒక్కటే అనే గుర్తింపు మనలో కలగాలి. అప్పుడు మనది విశ్వ కుటుంబం అయిపోతుంది. ఈ దృష్టిలో చూస్తే నేను మీకు సేవచేస్తే, నాకే నేను చేసుకుంటున్నట్లు అర్థమవుతుంది. “నేనా అనేది మనందేనే చనుల్లో ప్రతిబింబించే ప్రేమయే” అని అంటారు దాదా.

ఈ రోజున ప్రపంచానికి శాంతి భిక్ష పెట్టటంతోనం అవతరించిన అమరార్ పురుషుని సమకాలీనులుగా వుండే అదృష్టం మనకు లభించింది. మనదై ప్రేమలో మరొక సారి ‘ప్రేమసాయి’గా భగవాన్ అవతరించనున్నారు.

“Happy, be Happy సంతోషంగా వుండండి ! సంతోషంగా వుండండి !” అంటారు దాదా. ఇది నిజంగా మనందరికీ సంతోషకరమైనదే. మనందరం ఈ దైవానికి జన్మనిస్సేల్చిన పేదరులు చేయవలసిన యిక్కడ ఒకటిగా చేరాలి. ఇప్పుడు అనుభవిస్తున్న అనందానికి అవధులు లేవు, మాటలు చాలవు. మనం యింత...యింత... నన్నిహితంగా, అత్యయంలంగా మెలగాలి. కారణం ఏమిటి? మనందరి హృదయాల్లోను వుండేది ఒకే దైవం కదా ! అందుకే మనం అందరినీ ప్రేమిద్దాం, నేరిద్దాం.

(ది 21-11-91 ప్రసంగం నుండి)

శ్రీ సత్యసాయి గీతాభాష్యము.

తూములూరి ప్రభు

కృష్ణపరమాత్మ జ్ఞానయోగమును 4వ అధ్యాయములో జ్ఞానమును తెలియ్యి, యజ్ఞము, అగ్ని, నాక, ఋగ్గము మొదలగు అనేక రూపముల వర్ణించి చెప్పెను. “జన్మ సర్వభవే చివ్య” (4 అ. 9 ల్లో) ల్లోకములో ఎవడు నా యొక్క చివ్య జన్మమును, కర్మమును గురించి యధార్థముగ తెలుసుకొనుచో (యదా యదా హి భర్తాన్య, పరిత్రాదాయ సామాదాం); ఎప్పుడెప్పుడు భర్తాము కీర్తించి అధర్మము వృద్ధియగుచో అప్పుడ హింస నున్న స్వస్థింబుడౌచును, అవతరించుచుండును. సామాన్య మానవుల దృష్టికి నేను అనేక కాయములను ధరించి అనేక జన్మల నెత్తివదిలి ధావించుచు. రోకోద్ధరణమునకు అవసరమొచ్చినప్పుడలరా ఒక కాయము ధరించి రోకమునను రూపనామములతో గోచరించునా, మెన్ని జన్మల చివ్యమైననా నాకు జ్ఞానముండును. నేను సర్వజ్ఞుడను, సర్వకర్తృత్వము. కీర్తి న నాకు హదాను అంతా తెలియును. అయితే నీ జ్ఞానము అజ్ఞానము అవలంబించుచున్న పీట తెలియజాలకున్నది. నేను జ్ఞానమయమన ననున నాకు సర్వ కేళయలందునా స్వప్రేమగా తెలియుచుండును. నేను ప్రకృతి అను అర్థమందు ప్రతిబింబించుచున్నాను. నేను జన్మరహితుడను. మానవ జన్మమునకు మునుపే దేవిన జన్మ పాపకర్మల కారణములగును అయితే అమరార్ జన్మలను నజ్జనుల యొక్క సర్వకర్తృత్వ, ప్రార్థనలు, సాధు కృత్యములు, దుష్టుల దుష్కర్మలకే

కారణము” అని ఉపదేశించెను. మనుజుడు ఏ క్షణమున భగవద్భక్తియు నెరుగుచో (అత్మజ్ఞానమును పొందుచో) ఆ క్షణములోనే (దేహముండగానే) మోక్షమును పొందునని వివరించెను.

“జ్ఞానతపస్సున కామ క్రోధ భయములను విడిచి (పీట రాగ భయ క్రోధ 48-11 ల్లో) నా యందే చిత్తము లగ్నము చేసి, నన్నాశ్రయించినవారు అని; 18 వ లోకములో ఎవడు సర్వకర్మలు, కోరికలు, సంకల్పములు అనునవిచేక చేయుచో అట్టి జ్ఞానమును అగ్నిచే దహింపబడిన కర్మలు చేసినవానివి పండితులను విజ్ఞులందురు అజ్ఞుల కర్మను ఏ రీతిగా చేసిన అది బంధములను, పాపమును కలుగజేయచో; దేనియందును ఆసక్తి లేనివాడును, అత్మజ్ఞానమందే మనస్సు నిలిచిన వాడు (జ్ఞానా ప్సిత చేత నః) చేయ కర్మ బంధము కలిగించుట; ప్రహర్షణం (బ్రహ్మ హవిర్బ్రహ్మగ్యే అను 24 వ లోకములో అన్నియు బ్రహ్మస్వరూపములే అను ఏకాగ్ర భావముతో కర్మలను చేయవాడు బ్రహ్మమునే పొందగలడు అను జ్ఞాన యజ్ఞ పాఠ స్థమును; ఇంద్రియములను మనోవిగ్రహమును జ్ఞాన అగ్నియందు (ఇంద్రియాగ్ని మజాహ్వావి) హోమము చేయవలెనని, అప్పుడు మనస్సు అత్మజ్ఞానమును కీర్తిచే (జ్ఞానదీపిత) దేదీప్యమానముగ ప్రజ్వలించును. అట్టి జ్ఞానదీపమును తెలిగించి అమృతమయ శాంతిభంజములను చెవజల్లవచ్చును” అని కృష్ణుడు మాత్రు వివరించెను.

నవయుగ శాంతి ప్రవక్త బాబా

— గోల్డ్ స్టేర్ (అమెరికా)

భగవాన్ శ్రీ

సంఘాతుడు, యుగావతారుడు. వారి అవతరణవల్ల ఈ సమాజంలో ఒక దివ్యమైన మానవోద్ధరణ ఉద్యమం ప్రారంభమైంది. మహోద్యమంచేత మానవత్వం యొక్క వికాసం త్వరితగతిన సాధించబడుతోంది. మానవ ప్రగతికి, అభ్యుదయానికి భగవాన్ బాబావారు ఒక సురక్షితమైన, సుకరంగా ప్రయాణం చేసే రాచబాటను ఏర్పరుస్తున్నారు. ఈ మార్గంలో మనం ప్రయాణం సాగించవలెనంటే అందుకు చేయవలసిన దంపా భగవాన్ చేసే చేతలను చూచి మనం కూడా అలా నిత్యజీవితంలో ఆచరించబడే. భగవాన్ ప్రతీధాలు మనకు త్రోవను చూపించే సైన్ పోస్టులవంటివి.

భగవాన్ ప్రపంచ మానవాళినందరినీ సురక్షితంగా, ఈ జీవనయాత్రలో ముందుకు తీసుకొని వెళ్ళే సహజ సారథిగా అవతరించారు. ఎన్ని భాషలున్నా, ఎన్ని జాతులున్నా, ఎన్ని మతధర్మాలున్నా - అందరికీ ఈనాడు భగవాన్ బాబావారు “నవయుగ శాంతి ప్రవక్త” (Prophet of Peace)

భగవాన్ బాబావారిని మనం ఆరాధిస్తున్నాం. కేవలం ఆరాధించటం చాలదు. ఈ ఆరాధన మన ఆచరణలో ప్రతిబింబించాలి, మన జీవితాలను మార్చేదిగా రూపొందాలి.

ఈనాడు ప్రపంచంలో మానవులందరూ తీర్చలేని ఆధ్యాత్మికమైన ఆకలిచేత పీడింపబడుతున్నారు. మానవ జీవితాలలో ఏదో ఒక అనిర్వచనీయమైన చెలితి ఏర్పడింది. ఈ పరిస్థితులను సరిదిద్దుటకే ఈనాడు ప్రపంచమంతటా శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలు ఆవిర్భవించాయి. అవగాహనతో, చిత్తశుద్ధితో కృషిచేస్తున్నాయి. క్రమశిక్షణతో, కృతనిశ్చయంతో, ఆత్మార్పణభావంతో భగవాన్ బాబావారి దివ్య సందేశాలను

ప్రపంచవ్యాప్తం చేస్తున్నాయి. బాబావారి అవతార వాణిని, విశ్వజనీన సందేశాన్ని వినిపిస్తున్నాయి. బాబా చేబట్టిన ఈ మహోద్యమంలో ఎందరో ఉపకరణాలుగా సేవలు చేస్తున్నారు.

భగవాన్ బాబావారి దివ్య ప్రదోహాలలో మనసులను మార్చివేసే దివ్యశక్తి వుంది. నేను భగవాన్ సన్నిధికి రాకముందు నా జీవితం ఒక ఖాళీ అయిపోయిన పాత్ర వంటిదిగా వుంది. అలాంటి జీవితం ఈనాడు భగవాన్ బాబావారి అనుగ్రహంచేత మరల ఒక దివ్య పరిపక్వ నానికి లోనయింది.

కలర్లో కూడా ఎవరెవరికి ఏమి కనిపించిందో చెప్పగల మహానుభావులను - ఈ ప్రపంచంలో ఈనాడు ఎవరినైనా చూడారా ?

దేశము, కాలములనే వాటియొక్క పరిమితులను అధిగమించి వాటికి అతీతంగా తమ దివ్య ప్రభావాన్ని విరూపించేవారు-ఈ రోజులో ఈనాడు ఎవరైనా ఉన్నారా ?

కేవలం రస మాస్త స్పర్శచేత ఎంతెంత బాటలు జాడలైనా యిట్టే తొలగించే దివ్య పురుషుని - ఈ సమాజంలో ఎవరినైనా కన్నారా ?

తమ జీవితాన్ని మానవ సమాజ సంగీతమైన సంపూర్ణంగా అంకితం గావించుకొన్నవారిని - ఈ ప్రపంచంలో ఎవరినైనా ఎరుగుదురా ?

ఎప్పుడూ యిష్టమేదే రష్య పుష్కర్తోపటం ఎరుగుదని వారిని - ఈ జగత్తులో ఎవరినైనా గుర్తించారా ?

బందరాలి గుండెలను కరిగించి, మూగబోయిన విరాళా విస్ఫులూల హృదయాలను కదిలించి ఉర్రేట పరచే మహనీయుని - ఈ విశ్వంలో ఈనాడు ఎవరినైనా కనుగొన్నారా ?

ఉన్నారు... ఉన్నారు... వారే భగవాన్ శ్రీ సత్య సాయిబాబావారు. వారే మనకు స్ఫూర్తి ప్రదాత, మార్గదర్శకులు. (డి 19-11-90 ప్రసంగం నుండి)

సత్యసాయిబాబా కే చరణోం మే సారే విశ్వహమార హే!

శ్రీ సంవత్సరం జరుగుచున్న ఈ మహోత్సవాల భగవాన్ బాబావారి క్రిష్ణ జన్మదినోత్సవ మహోత్సవాలే కాక, ఇది అవతార ప్రకటన స్వర్ణోత్సవాలకూడా ఈ స్వర్ణోత్సవాల ప్రపంచమంతటా ఎంతో ఉన్నా హంగా జరుపుకొని ఈ ప్రపంచ మహాసభలకు మీరు అందరూ విచ్చేతారు. మీరందరికీ నా స్వాగతం.

ఈ సంవత్సరమంతా విశిష్టమైన సేవలను సాధనగా జరుపుకున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఈ సందర్భమున 'దివ్యజ్యోతి' కార్యక్రమం ఎంతో ప్రభావములంగా జరిపారు. ఈ సేవా కార్యక్రమాలు మనకొక గొప్ప అవకాశం కలిగించాయి. ఈ సేవలు సమాజంలో పరివర్తనం కలిగించేవిగా వుంటున్నాయి.

(అ. డా. శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థల అధ్యక్షులు శ్రీ జి. వి. సత్యనారాయణగారు ది 19-11-1990 న ప్రతినిధులకు స్వాగతం చెబుతూ ఒక చర్కుటి గేయాన్ని ఆలాదించి ప్రతినిధులను ఉత్తేజపరిచారు)

బర్రీనార్, షిరిడీ, కాశీ పర్వతే చిరం సారే హై
 సత్యసాయిబాబాకే చరణోం మే సారే విశ్వహమారే హై
 సద్ సంతోం మే మహానాథ్ సారీ దునియాసే న్యారే హై
 నర్ నారీ బాలక్ యాదే నర్ హీ కో స్వామి ప్యారే హై
 మూర్ఖ హే యా అజ్ఞానీ బంధిర హే చాహా విద్వాన్
 ఏక్ నజర్ సే దేఖే నర్ దో దేఖే హై పర్ దాన్
 కాన్ బిగాడ్ సకే ఉన్ కో జిన్ కే స్వామి రఖవాలే హై
 సత్యసాయిబాబాకే చరణోం మే సారే విశ్వహమారా హై
 చిత్రావతి తీర్ పావన్ భూమి ఇన్ కో రోటి ప్రదామే హై
 ఇన్ కే మాటికే కన్ కన్ పర్ లిఖా ఉన్ కి నామే హై
 రేరే నిలయమేమే జాయేతో దునియాసే క్యారామే హై
 పర్తి హమారే బ్రిందావన్ పర్తిహీ గోరోక్ థామే హై
 స్వామి హమారే కృష్ణ కర్ణయ్య స్వామి హమారే
 సద్ కుళే హై
 సత్యసాయిబాబాకే చరణోం మే సారే విశ్వహమారా హై
 (బర్రీనార్, షిరిడీ, కాశీ తీర్థములన్నియూ పర్తిలో ఉన్నాయి. సత్యసాయిబాబా చరణములలో మన విశ్వ

మంతయూ కలదు. సంతోలందరిలో మహానాథ్ సర్వ ప్రపంచమునుండి వేరు. పురుషులు, స్త్రీలు, బాలురు, ముసలివారు అందరూ స్వామిని ప్రేమించురు. మూర్ఖుడు గాని, అజ్ఞానిగాని, పండితుడుగాని, విద్వాంసుడుగాని, ఒక్క చూపుతో స్వామి అందరికీ పరదానం చేస్తారు.

స్వామి రక్షణతోపున్న వారిని ఎవరు హాని చేయగలరు? సత్యసాయిబాబా చరణములలో మన విశ్వమంతయూ కలదు. చిత్రావతి తీర్ పావనభూమికి రోటి ప్రదామ ములు. అర్కుడ ప్రతి ఇంక కణంపై స్వామి నామం కలదు. మీ విలయంలోనికి పోయిన వారికి ప్రపంచంతో ఏమి పని? పర్తి మన బృందావనం, పర్తి మన గోరోక్ థామం. స్వామి మన కృష్ణుడు, స్వామి మన సర్వస్వం సత్యసాయిబాబా చరణములలో మన విశ్వమంతయూ కలదు)

భగవాన్ ! ఆత్మత్పక్తిగా సేవచేసే మహాభక్త్యం మాకు అధికారికంగా యివ్వండి. మమ్మల్ని మేము ఉద్ధరించుకొనే అవకాశాలను అనేకానేకములుగా ఇవ్వండి మీకు తృప్తి కలిగించే రీతిగా ఎలా సేవ చేయాలో మాకు నేర్పండి. మీరు నేర్పిన ఈ జ్ఞానంతో మేము మా స్థానాలకు చెక్కి, మా నిత్యజీవితాల్లో ఆచరించి తరిస్తాం.

(ది 24-11-90 న సమారోప ఉత్సవంలో శ్రీ జి.వి. సత్యనారాయణ మరొక గేయాన్ని ఆలాదించారు)

ఓ! శ్రీ సత్యసాయిబాబా తేరే దుహాయీ బాబా రేరేకరణ్ హమే అగమే ఓ సాయి హమేతో జనమే జనమే కా ఫర్ పాగమే

నా కోయి ఊంఛా నాకోయి సీవా తేరే యన్ దరబార్ మే జోఖీ ఆయె సద్ కుళదే పాయే తేరే నిర్మల్ ప్యార్ మే ఓ మన్ మోహన్ మూరత్ చార్ తుమే సద్ సేహీ నిరాలే దీనదయాళూ హమే అగమే, ఓ స్వామి హమేతో జనమే!!

(తరువాయి 28వ పేజీలో)

భగవాన్ బాబావారిని

మానవమాత్రులుగా భావించకండి!

— రాబర్ట్ చౌజానీ [అమెరికా]

భగవాన్ బాబావారిని మానవమాత్రులుగా భావించకండి! వారు 24 గంట ప్రతిరోజూ మన బాగుకోసం, మన ఉద్ధరణ కోసం పాటుపడే దయామూర్తి. దారి తెలియని మనకు జీవితగమ్యం వైపు దారి చూపించుతూ, ఏమి చేయాలో తోచకపోతే సలహాలిస్తూ, మనతో అత్యంత సన్నిహితంగా మెలగవచ్చిన దివ్యమూర్తియే బాబా.

ఈనాడు యావత్ ప్రపంచంలోను ఒక మహోద్యమంగా, ఒక విశ్వవ్యాప్తమైన ఉద్యమంగా భగవాన్ బాబావారి యొక్క సందేశాల ప్రభావం కానవస్తోంది. బాబావారి దివ్య సందేశానికి ఖండ ఖండాంతరాలలో మారుమోగుతోంది. ఈనాటి మానవాళి ఎదుర్కొంటున్న దుర్భర పరిస్థితులను గమనిస్తే మరొక విషయం తప్పక స్ఫురిస్తుంది. భగవాన్ బాబా అవతరించపోతే మనం ఏమియ్యేవాళ్ళం? ఎక్కడ ఉండేవాళ్ళం? అసలు భగవాన్ మనల్ని రక్షించటానికే అవతరించారని నా సంపూర్ణ విశ్వాసం. మనల్ని తమ చేతులతో పట్టుకొని ముందుకు నడిపించుతూ గమ్యాన్ని చేర్చటానికే అవతరించారు. అందువల్ల ప్రపంచం అంతటా మానవజాతి మనుగడకే అర్థం, పరమార్థం ఈనాడు గుర్తింపబడక పోయినా, భగవాన్ బాబావారిని ఆశ్రయించిన మనకు మాత్రం ఒక అర్థం తెలిసింది. పరమార్థం మనచేత గుర్తించబడ్డది.

ఇప్పుడు మనం ఏమీ చేయాలి? ఏమీ చేయనక్కరలేదు. బాబావారితో వారి సమక్షాన్ని అనుభవిస్తూ పులిచేయాలి. (Just be with Him). ఇక్కడ గ్రహించిన వారి దివ్య సందేశాలను మనతో మనపెంటు మన దేశాలకు తీసుకుని పోదాం. అదే మనం చేయవలసిన పని. భగవాన్ బాబా సందేశాలను మన నిత్య జీవితా

లలో ఆచరణలోనికి తీసుకొనిరావటమే మన కర్తవ్యం. అలా ఆచరించినప్పుడే నిజంగా మనం Happy గా ఉన్నట్లు గుర్తు. మనం అలా ఆచరించకపోయినా, నిజంగా మనం సుఖానికి నోచుకోనివారమే అవుతాం. తల్లులకు తల్లి అయిన బాబావారి సందేశాలను మనం శ్రద్ధాసహించాలి, ఆచరించాలి. అప్పుడే మన జీవితాలు సార్థకతను పొందుతాయి.

నేను మొట్టమొదటిసారిగా 1974 నం.లో భగవాన్ బాబావారి సందర్శన భాగ్యం పొందాను. ఆనాడు ఈ ప్రకాంతినిలయంలో ఒక చిన్న మండలిం పుండేది. అది ఈనాడు ప్రపంచ మానవాళిని తనలో యిముద్దు కోగల ఒక పెద్ద Complex (భవనాల సముదాయం)గా రూపొందింది. ప్రపంచాన్నంతటినీ ఆక్రమిస్తున్నది. ఇక్కడ ప్రపంచంలో మరెక్కడా దొరకని ప్రకాంతి లభిస్తున్నది. ఈ ప్రకాంతిదే మనం మనలో కనుగొని వెళ్ళదాం.

భగవాన్ బాబా వారంటే ఎవరనుకున్నారు? Nothing but Love. ప్రేమ తప్ప అన్యమేదీ ఏదీ బాబావారు కాదు. భగవాన్ బాబా మనను రిన్ను తల్లులకు తల్లి, తండ్రులకు తండ్రి. అటువంటి బాబావారి సమక్షంలో మనం ఈ మహాసభలను జరుపుకుంటున్నాం. వివిధ ప్రాంతాలకు, వివిధ మతాలకు చెందిన మనం అందరం ఒకటైపోయి, యిక్కడ బాబా దగ్గర చేరాం. ఇప్పుడు మనం చేయవలసినది ఒక్కటే. ఈ దివ్యశక్తి స్వరూపిణి అయిన బాబావారి నుంచి 'రీచార్జ్' చేసుకోవటమే. భగవాన్ మార్గ దర్శకత్వంలో మనం మరింత శక్తివంతమైన బాబావారి పరికరాలుగా రూపొందటమే. ఈజన్మలో భగవాన్ బాబావారిని ఆశ్రయించుకుని మించినది మరేదీలేదు. అదే మన అదృష్టం.

(24-11-90 ప్రసంగం నుండి)

ప్రేమ వర్షం కురిపించండి!

- రోయి రోహిరా [జపాన్]

ప్రీ! ప్రియతముడైన స్వామీ! మేము మిమ్ముల్ని ప్రేమిస్తున్నాం! మేము మిమ్ముల్ని ప్రేమిస్తున్నాం!... ఓ భగవాన్! మీ దివ్య సన్నిధికి 98 దేశాల నుండి ఎందరెందరూ వచ్చాం. అయినా కొందరు యిక్కడకు చాలేకపోయారు. వారందరి తరపున నేను మీకు ప్రణామిస్తున్నాను. మాటలు చాలవు, ఆలోచనలు చాలవు, ఎంత చేసినా కూడా మా చేతలా చాలవు. మీ సమక్షంలో పొందే పరిపూర్ణమైన ఆనందాన్ని అభివర్ణించలేం. మీరు మా కోసం ఎన్నెన్నో చేస్తున్నారు. లక్షలాదిగా తరలివచ్చిన మా కోసం, పెద్దలు కట్టించారు, గుడారాలు (Tents) వేయించారు. ఏ ఒక్క భక్తుడూ తనకు బాధ కలిగినట్లుగా ఏర్యాదు చేయలేదు. ఎంత దయ! ఎంత కృప! ఇవి విశ్వ మహాసభలు. 98 దేశాల ఏకత్వం యిక్కడ ప్రతిష్ఠించగా కనపడుతోంది. ఈ ఏకత్వాను ఫలం మీ అనుగ్రహఫలం. మీరు యిస్తున్న ఉత్తేజఫలం.

ఈ విశ్వ సమ్మేళనంతో పాల్గొనిన మేమందా మీ దివ్య సందేశాన్ని శ్రద్ధగా వింటున్నాం. మీ దివ్య ప్రబోధాల నుంచి మాకు మార్గదర్శక సూత్రాలు లభిస్తున్నాయి. వీటిని మారో మా చెంటి, మా దేశాలకు రీసుగాని చెక్కతాం. వీటిని అక్షరాలా మా నిత్య జీవితాల్లో అచరించి తీరుతాం. ఇక్కడ మీ దివ్యశక్తి చేత పరివర్తన చెందని ఒక్క రాతిముక్క కూడా లేదు స్వామీ! మా ఆందరికీ మీ సాన్నిధ్యంలో ఉండిపోవాలని వుంది. మీ చిరునవ్వు కోసం, మీ వాదస్పర్శ కోసం మా హృదయాల తహతహ లాడుతున్నాయి.

ఓ స్వామీ! మీ దివ్యకృపను మూపై పెరించ నీయండి. దానివలనే మాకు మీ సందేశాలను అవరించే శక్తి లభిస్తుంది. మా దేశం జపాన్. అయిదాంబు దారులకు రప్పంపమైపోయిన దేశం. కనుక మూపై ప్రేమ వర్షం కురిపించండి! ప్రపంచ దేశాలు మిమ్ముల్ని

ఆహ్వానిస్తున్నాయి. తమ దివ్య పాదాలను మోపి మమ్ముల్ని పునీతం చేయండి. ఇదే మా ప్రార్థన.

దాదా! మీరు మారో కొంతమందికి ఆధ్యాత్మిక పరీక్షలు పెడుతున్నారు. ఈ పరీక్షలలో మాకు నెగ్గే శక్తిని కూడా మీరే అనుగ్రహించండి. ఈరోజు ఉదయం చాలాపరణం చూస్తే తుఫాన్ వస్తుందనే భయభ్రాంతులు కలిగాయి. కానీ మీ దివ్య కృపచేత తుఫాన్ రాకపోగా చక్కటి, చల్లని ఆహ్లాదకరమైన వాతావరణం అనుభవిస్తున్నాం.

మేమందా యదార్థానికి మీ కృపకు అయోగ్యులం. మా హృదయాలన్ని బాధతో, బరువుతో కృంగిపోతున్నాయి. మీ అనుగ్రహం కోసం అత్యంత భక్తితో ప్రణామిస్తున్నాం. మీ ఆశీస్సులను పొందడానికి ప్రయత్నిస్తున్నాం.

స్వామీ! మా ప్రణామలు అందుకోండి! ఆశీస్సులను అందించండి! అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించండి! మమ్ముల్ని పునీతులను గావించండి!

(24-11-90 ప్రసంగం నుండి)

మంజువాణి

కోపము సహజంబు లోకాన జనులకు
తగవు పెంచు గతము తలచరాదు
కోప మడచుకొన్న కోటికి పడగెత్తు
మమ్ము బ్రోవుమమ్ము మంజువాణి!

పెదవానినేమొ పేదగా జేసెను
గొప్పవాని నెంతో గౌరవించు
మధ్యవాని నెపుడు మరిచెను లోకంబు
మమ్ము బ్రోవుమమ్ము మంజువాణి!

సమైక్యతా జ్యోతిని చేతబూనాలి

-అ- ఎంపట్రామన్
(భారత రాష్ట్రపతి)

శ్రుణాడు శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి దివ్య సాన్నిధ్యం మానవాళిని వివేదాలకు, ఆదంబరాలకు దూరంగా తీసుకువెళ్తుంది. సాయి సందేశం మానవాళిని ఉద్ధరిస్తోంది. ఇక్కడికి రావటం నా అదృష్టం; ఇక్కడికి వచ్చి వెళ్ళటమంటే ఒక తీర్థక్షేత్రానికి వచ్చివెళ్ళటమే. అంతేకాదు భారతదేశపు సనాతనమైన వారసత్వమైన ఆధ్యాత్మిక సందేశాన్ని పొంది, పునరుజ్జీవనం పొంది తిరిగి వెళ్ళటంగా నేను భావిస్తున్నాను.

మన దేశం అనేకమైన స్థితిగతులను ఎదుర్కొంటూ వచ్చింది. మానవుని ఆధ్యాత్మికమైన ఔన్నత్యాన్నే ప్రధానంగా గుర్తించిన దేశం. సత్యాన్ని పలుకు, ధర్మాన్ని ఆచరించు అనే సందేశాన్ని వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చిన దేశం ఇది. శాంతికి, ధర్మానికి నిలయమైన దేశం.

అత్యంత ఆధునికమైన, సమగ్రమైన ప్రత్యేకమైన శిక్షణతోపాటు భగవాన్ బాబావారి సాన్నిధ్య సామీప్యములు కూడా దక్కిన అదృష్టవంతులు మీరు. పుస్తకాల ద్వారానే కాక భగవాన్ సమక్షం ద్వారా కూడా మీరు ఎంతెంతో నేర్చుకున్నారు. ఇది మీకు అబ్బటం నిజంగా మీ అదృష్టం. ఇంతెక్కడా సాధ్యంకాని రీతిలో ఇక్కడ మీకు విద్య బోధించబడుతోంది.

ఇలాంటి సంస్థ నిర్వహించే ఈ విద్యాలయంలో మీరు పట్టభద్రులై పట్టాలు పుచ్చుకుంటున్నారు. మీలో

(25వ పేజీ తరువాయి)

నా మాంగే హమే హీరేమోతీ నా చాండీ నా సోనా హమే తుమ్హారీ క్రిపా చాహియే టోర్ హృదయే కాకోనా హమేకో హోత్ దయాకా దేనా అవనీ ఛాయామే లేనా లీలా శుష్టా హమి గాగయే. ఓ స్వామీ హమేకో.....

(ఓ సత్యసాయిబాబా నీ దయవలన మేము నీ శరణు జొచ్చితిమి. మా పూర్వజన్మల ఫలమంతయు మాకు లభించినది. మీ కొలుపులో ఎవరూ ఊర్ధ్వస్థానముగాని, అధోస్థానముగాని లేదు. మీ నిర్మల ప్రేమలో వచ్చిన వారందరికీ అన్నియూ లభించుచున్నవి. ఓ మనస్సును

ప్రతి ఒక్కరూ నడయాడే అదర్శ విద్యార్థి (Mobile ideal student) కావాలి. మీరు ఈ ఆధ్యాత్మిక జ్యోతిని ధరించి జీవితంలో ముందుకు సాగిపోవాలని ఆశిస్తున్నాను.

ఎన్నో విద్యాలయాలను చూచాను. కాని ఈ దివ్యమైన వారసత్వాన్ని మరి నేనెక్కడా చూడలేదు. ఇక్కడ అన్నిటికీ మించిన ఒక ప్రత్యేకత ఉన్నది. అదే భగవాన్ బాబా దివ్యశక్తి. ఆ శక్తి మమ్మల్ని సన్మార్గమున నడిపిస్తున్నది. ఈరీతిని మీరు దీగ్రియ తీసుకొని బయట ప్రపంచంలో అనుగుణించుకున్నారు. మీకు దీగ్రియ విచ్చి ఈ స్నానితోడైతే మీ స్నానాలు చెబుతుంటే, బయట ప్రపంచం మమ్మల్ని అడ్డు నిస్తోంది. మీరు యిక్కడ పొందిన విద్యావహులను, నేర్చుకొనిన విద్యలను విజ జీవితంలో ఆచరించుకోగలిగి బాహ్య ప్రపంచానికి అందించి, సమాజాన్ని సర్వలో ముఖంగా తీర్చిదిద్దే ప్రయత్నం చేయాలి.

మరలపట్ల, ధర్మాలపట్ల వివిధ నమ్మకాలన్నాయి. భగవంతుని గొప్పతనం అన్ని భాషలలోనూ, వివిధ గొంతుకలతోనూ కీర్తించబడాలి. ప్రపంచం నిలయంలో నెలకొలిపిన సర్వధర్మ స్థూపము, సమైక్యరావాణిని ప్రబోధిస్తున్నది. ఇక్కడి ప్రతి విద్యార్థి సమైక్యతా జ్యోతిని చేతబూని సమాజంలో అడుగుపెట్టి వివిధ మత ధర్మాల ప్రజల మధ్య సమన్వయాన్ని సాధించాలి. (డి 22-11-90న రాష్ట్రపతి చేసిన ప్రసంగం నుండి)

మోహింపజేసేటటువంటి రూపము కలదాదా! నీవందరి కన్నా ప్రత్యేకమైనవాడవు. దీనదయాళూ! మేము వచ్చితిమి. ఓ స్వామీ! మా పూర్వజన్మల ఫలం లభించింది. మాకు వక్షములు, ముత్యములు, చెండి బంగారములు అక్కరలేదు. నీ కృపయే మాకు కావలెను' మీ విశ్వహృదయంలో చిన్న చోటు. మాకు మీ దయా హస్తము నందించి మీ నీడలోనికి తీసుకో. మీ లీలను గానం చేస్తున్నాం. ఓ స్వామీ! మా పూర్వజన్మల ఫలమంతయూ మాకు లభించినది.)

అని పేరు పుండటంచేతనే గదా ఈ జనభరంబు
'భరతా' అని పేరు ఉచ్చరించారు. శకుంతలాదుష్కం
తుల కుమారునకు పూర్వమే ఈ 'భరతా' శబ్దము
పుండటంచేతనే గదా ఆ కుమారునికి ఈ పేరు పెట్టారు.
కనుక 'భరత' అనే పేరు అనాదిగా పుండినటువంటిదే.
"సంస్కృతి, భగవతి, భారతి" సరస్వతికి ఈ పేరు
సార్వత్రికమైనటువంటిది. సరస్వతి అనగా నాగ్ దేవత
స్వరూపిణి. కనుక వాక్ చేత ఉద్భవించిన ప్రతి
మానవుడు హుడనూ భరతుడే. కేవలం ఈ దేశమునకు
మాత్రమే, ఈ ష్టాక్షి మాత్రమే సంబంధించినటు
వంటిది కాదు. యాజుర్ మానవశాస్త్రే ఈ "భరత"
అనే శబ్దము అస్త్రయిస్తుంది. "భ" దివ్యజ్ఞానస్వరూప
మునకు "ఛ" కారముని అర్థము.
స్వస్వరూప జ్ఞా "భ". ఈ "భ" అనేటటువంటి
దానిని కలిపించినటువంటివారు భరతుడు. కనుక
స్వస్వరూపమైన జ్ఞానమును కలిపించినవారు భరతుడు.
"సంగ్రామం తే నేతి ఇతి భారతే" అని దీనికి
ఉత్పత్తి స్థానము. అనగా సంగ్రామమునందు కుశలు
దై నటువంటివారు భారతీయుడు. సంగ్రామమనగా
నిమిత్తి అను ప్రవృత్తియొక్క శక్తిని ఆత్మశక్తితో
ఎదుర్కొనటము. కనుక ప్రతి మానవుడు హుడనూ
తనయందున్న ప్రకృతి శక్తిని దివ్యమైన, భగవత్సేవ,
సమర్థమైన ఆత్మశక్తితో ఎదుర్కొనేటటువంటి వాడు
భారతీయుడు. బలం, భరం, భగతి, విభక్తి అనేటటు
వంటి విరుద్ధ పదములు. 'బలం' అనగా బ్రహ్మ
బలం, రేఖోబలం, కైటబలం — ఈ ముమ్మాటలతో
కూడినటువంటివారు "భరతుడు". "భరం" అనగా
శ్రుతియందు దీనికి యజ్ఞము అని ఒక అర్థం.
"యజ్ఞం ఆత్మం భృతీతి ఇతి భరతే" అనగా
యజ్ఞము చేత ఆత్మబలమును పొందేవారు భారతీయుడు.
ఆత్మబలమనగా దై వబలమును పొందేటటువంటివారు
భారతీయుడు. కనుక ఏ దేశమువారైన, ఏ కాలము

వారైన, ఏ వ్యక్తి అయినా కూడను, దీనిని పొందుటకు
అధికారి కాగలడు.

భారతదేశము సంపన్నదేశము. నైతిక, దార్మిక,
అధ్యాత్మిక సంపత్తికి మూలస్థానము. రాకీర జీవితము
నకు ఇది అన్నపూర్ణవంటిది. ఇట్టి పవిత్రమైన దేశ
మును యానాడు మనము దీదేశముగా భావించుకోవ
టము ఇది కేవలము కార్మితియే. మనది దీదేశము
కాదు. ఇది సంపన్న దేశము. ఇది సంపన్నదేశమే
కాటండిన మొగరాలు, తురుష్కులు, జరోహివారు
దీనిపై ఎందుకు నందెత్రివచ్చారు? కాని సంపద ఉండి
నప్పుటికి, దానిని మనం సంరక్షించుకోలేకపోతున్నాం.
కారణమేమిటి? స్వస్వసంపదలూ పుంటున్నవి కాని,
భారతీయులయందు ఐదుతత్వము క్షీణించినది. స్వాతంత్ర్య
ప్రయత్నము సాధించారుగాని ఐక్యతను సాధించలేదు.
ఐక్యత లేకపోవటంచేతనే ఇన్ని అనర్థములకు మూల
కారణమైనది భారతదేశము. గజనిచుహున్న భారత
దేశములోని పంచాంగలో గల నాగరికోటను ముట్టడించి
ఏడువందల మణుగుల బంగారమును ఒంటెలపైన
ఎత్తుకొనిపోయాడు. అక్కడ నిర్మించబడిన 30 గజముల
పెడల్పు, 15 గజముల పొడవు గల కటిక గృహమును
పునాదులతో పెకరించి తోడ్కొని తీసుకొనిపోయాడు.
ఇలాంటి సంపన్న దేశమునందు మనం జన్మించి
కూడనూ, యీ సంపన్న భావమును మనలో ఆవిర్భ
వించుకోకపోవటం ఇది కేవలం దురదృష్టకరం. ఏ
కార్యమునందు చూచిననూ పార్థివమూ స్వప్రయోజనమే
రాందవ మారుచునే వున్నది. ప్రేమస్వరూపులారా!
స్వార్థమును త్యజించాలి. ఐకమత్యమును పెంపొందిం
చాలి. దేశముయొక్క ఐక్యతను, ఆనందాన్ని అనుభ
వించాలి. దేశముయొక్క ఐక్యతను, ఆనందాన్ని
అనుభవించాలి. నిజముగా భారతదేశము ఎంత పవిత్ర
మైనటువంటిదో మీరు గుర్తించవలసిన అవసరం
వున్నది. యీ పవిత్రమైన దేశమునందు లేనటు
వంటిది ఒక్కటి కూడనూ లేదు. "ఎస్ భారతే

తన్న భారతాన్" భారతదేశమునందు లేనటువంటి యొక్క వస్తువునుకాని, సంప్రదాయమునుకాని, సంశక్తిని కాని మరే దేశమునందునూ చూడలేము. ఇలాంటి భారతదేశమునందు సర్వశక్తిని కలిగివుండికూడను విశ్వప్రభుగా మనము భావిస్తున్నాము. ఇది కేవలం మన భ్రాంతి మాత్రమే. యీ భ్రాంతిని దూరం చేసినప్పుడే మనకు నిజమైనటువంటి ఆత్మానందము లభ్యమవుతుంది. భ్రమను దూరం చేసినప్పుడే బ్రహ్మ మనకు సాక్షాత్కారమవుచుంది.

భారతదేశమును భాగ్యము మనదంట

ఇతర శక్తులు మనము కోరనేల ?

హైందవ ధర్మ హిందూద్రులు మనదంట

శ్రీరసాగరమును కోరనేల ?

సర్వమును భారతదేశమునందు ఆవిర్భవించి పున్నది. కనుక భారతీయురే పుట్టి.....

భారతమాత ధర్మభాగ్యములు కాసావ

భారమంతయు మీదే భాగ్యులారా !

ఈ భారతదేశముయొక్క భాగ్యమును కాపాడటానికి ప్రతి భక్తుడును కూడను కంకణం కట్టుకోవాలి.

ఏనుగుట్టుల తన బలము ఎరుగకోదో

ఆట్టులేనారు మన భారతీయులు నేడు.

సర్వశక్తి సంపన్నుడై నటువంటి భారతీయుడు తన తత్వాన్ని తాను గుర్తించుకోలేక పోవటం చేతనే ఒక్కమావట్టి వానికి వశమైనటువంటి ఏనుగువలె మనము చిక్కిపోవుచున్నాము. ఇలాంటి జలహీనతలను మనం దూరం చేసుకోవాలి. భారతదేశమునందు అనేకమంది మహనీయులు జన్మించారు. అనేక విధములై నటువంటి బోధనలు సల్పారు.

ఖండ్ ఖండాతర భ్రాంతి నార్జించిన

మహనీయులను గన్న మాతృభూమి

పాశ్చాత్య వీరుల పారద్రోలించియు

స్వాతంత్ర్యమును గన్న సమరభూమి

పాశ్చాత్యమున చాల ప్రభావాలి గాంచియు

ప్రతిభ చూపించిన భూభూమి

సంగీత సాహిత్య శాస్త్రీయు విశ్వలు

ధీశక్తి చూపిన దివ్యభూమి.

ఇలాంటి పవిత్రమైనటువంటి దివ్య భూమియందు మానవుడై జన్మించి చూడనూ ఈ దివ్యమైనటువంటి పవిత్రతను మనం గుర్తించలేకపోవటము ఇది కేవలం ఒక దురదృష్టకాండే.

భావం లేని మాన

మాతృభూమి కన్నే

అటువంటి దుష్టా దేశమును నం జన్మించి ఈ మాతృభూమిలో మాతృదేహాన్ని మనం ప్రేమించలేక పోతున్నాం. దేహాన్ని ప్రేమించాలి. దేశ ప్రేమాన్ని ఆదించాలి. ఆ దేశ రక్షణ విషయమై మనం మన జీవితాలను అంకితం చేయాలి. దీనికి దురుద్యం అర్పించనరం. మహనీయుల యొక్క జన్మదినములను మనం జరుపుకుంటున్నామే కాని, మహనీయుల చర్యలను ఏమాత్రం మనం అనుసరించడానికి ప్రయత్నించడం లేదు. జన్మదినములు చేసుకోవటం గొప్పతనం కాదు. రాజకీయమైన వారి దివ్య భావములను అర్థం చేసుకొని ప్రయోగటానికి ప్రయత్నించాలి. ప్రేమ తత్వాన్ని మనం పెంచుకోవాలి. జీవితమంతా ప్రేమ మయంగా మార్చుకోవాలి. కనుకనే అనాటి దాడుల యుగమునందు గోపికలు ప్రేమచర్యార్థాన్ని అర్పిస్తూ పరచుకొని కృష్ణార్పణమును గ్రహించారు. ప్రేమలేని జీవితం కేవలం ఒక నిరుపయోగమైనటువంటి తిత్తి వంటిది. మానవుడు ప్రేమస్వరూపుడు. ఈ ప్రేమను మనము నశ్యరూపమైన రీతిగా మరల్చుకోవాలి. ఈ ప్రేమనే మానవులకు ప్రాణము.

వివాదాత్మక స్వరూపులారా :

దివ్యమైనటువంటి భగవత్ తత్వాన్ని మనం ప్రేమగా భావించి, ప్రేమచేత సమాజసేవలో పాల్గొనాలి. భారత

అందుకు అనుగుణంగా అర్జునుడు మనసు తెరిగి నిశ్చయించుకొంటాడు. అన్ని చేతములకునూ ఉపాధ్యక్షుని స్థానములకు రుచిపడినది భారత చేతము. ఇతర చేతములకునూ కూడా శాంతికోసం భారత చేతమును ఆశ్రయించుచున్నాడు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో భారతీయులే భారతీయ తత్వమును గుర్తించలేకపోవటం ఇది ఒక దురదృష్టకరం. భౌతిక జగత్తునకు, దీపకోశానికి, చూచునీర సీమకు, సాంఘిక జీవితానికి మూలమై ఆచారమై పుండినటువంటి యొక్క దివ్యగుణవ్యవస్థను ప్రతిబింబిస్తూనే భారతీయుల యొక్క చరిత్ర. ఇట్టి భారతీయ చరిత్ర దివ్యమైనది వంటి, నిర్మలమైనదివంటి హృదయ అద్భుతమంటే మనం ప్రతిపదింప చూడకోవచ్చును. నిరంతరము భారతము, భారతము, భౌతికమే... ఈ రెండింటియందే మన జీవితాన్ని నిర్మించుకుంటున్నాం. ఈ భారతమైన సుఖములున్నవి ఉండి ప్రయోజనమేమిటి? అర్హతలేమిటనే దానిని అర్హం చేసుకొనేటటువంటి దివ్యధాన్యము మనం ఆర్జించుకోవాలి. ఎన్ని ఉదుపులు ఉడికినా, ఎన్ని పడుములు పోగా దివ్యమైనటువంటి, విశాలమైనటువంటి ప్రేమలేర్పడే మనయందు లేచిపోయిన ఇబ్బన్నీ చూడనూ విరువయోగములే. గణమును అధిష్టించుచుంటాం.

ఎన్ని సందర్భాలూండి నిజము స్వల్పమున్న భూగర్భమిది? నాని నిజమేమిది?

అంటే అంత భూమిని పది ఎకరముతో

కోసననున్నాన చూడు పంపి భూమి.

హృదయ విశాలమైన ప్రేమతత్త్వం మనలో లేనప్పుడు ఎన్ని విద్యలుండి, ఎన్ని అధికారములుండి, ఎన్ని సంపదలుండి ప్రయోజనమేమిటి? అన్నం తినాలంటే ఆకలి వుండాలి. నీరు త్రాగాలంటే దప్పిక తగలాలి. ఆనందాన్ని అనుభవించాలంటే అతనిలో ఏదో విధమైన సంకోపం కలగాలి. అదే విధంగానే భారతంలేని కారణం ఈ జగదులో కానరాదు. ఈనాడు

ఇన్ని అక్షులు ఇక్కడికి వచ్చారంటే వీరికి ఏదా మేటాటి: మేము ఒక్క Invitation (అహ్వానము) చేయలేదు. వచ్చుంటే వచ్చునను ఆహ్వానం వంటలేదు. అయినప్పటికీ ఇన్ని లక్షలమంది ఇక్కడికి చేరారు. మీ యందుగాని, మీ దేశములందుగాని, మీ పరిసర ప్రాంతములందుగాని లేనటువంటిది ఏదో ఒకటి యొక్కదా చూస్తూనే ఎంతో మీరు యక్కడికి వచ్చారు. మీరానిందినది మీపద్ధతే పుంపే ఇంతమాత్రం, ఇంక ప్రేమల కొర్ర మీరు ఇక్కడకు రానక్కడలేదు. ఇక్కడ ఒక దివ్యమైనటువంటి ప్రేమ ఉంటున్నది. ఈ ప్రేమ అనేటటువంటి మాగ్నెట్ (అయస్కాంతం) యంత్రమందే ఆర్పించి వుండాలి. ప్రేమ సంబంధమైన, హృదయ సంబంధమైన ఈ ఆనందం చేతనే ఇంటిమంది యొక్కదికి చేరగలిగారు. దీనింతటికినీ పవిత్రరే ధీనికి మూలకారణం. పవిత్రత ఎక్కడ వుంటుందో అక్కడ ప్రేమ ఆవిర్భవిస్తుంది. ప్రేమ, పవిత్రములు రెండింటి యొక్క చేర చేతనే ఆనందం లభ్యమవుతుంది.

మనము ఎన్ని యోగములు చేసినప్పటికినీ ప్రయోజనం లేదు. ఎన్ని యోగములు నర్మినప్పటికినీ ప్రయోజనం లేదు. యోగమునందు ఉచ్చాసన, నిశ్వాసముల యందు కొన్ని రకములైనటువంటి యోగాధ్యానములు చేస్తూ వుంటారు. కుండరినీశక్తిని అధిష్టపర్చుట ఉంటుంటారు. ఇది రేవలం భౌతికమైనటువంటి ధ్యాపారం మాత్రమే. గాలిని తీసుకోవటం పూరక మవియు, గాలిని వదలటం రేచకమవియు, దానిని స్థంభించుజేసుకోవటం కుంభకమవియు భావిస్తూవుంటారు. ఇది కాదు నిజమైనటువంటి యోగశక్తి. మంచివి మనం తీసుకోవటమే పూరకము. చెడ్డను మనం వదలటమే రేచకము. మంచివి మన హృదయంలో వింపుకోవటమే కుంభకము. ఈ యోగానికి ప్రతి ఒక్కరూ అర్హులే. ఈ దివ్యమైనటువంటి యోగాన్ని ప్రతి మానవుడు ఆచరించాలి.

ఈ పట్టపర్తి ఒక చిన్న కుగ్రామం. ఈ గ్రామం ఇంతటి స్థాయికి రావటానికి కారణమేమిటి? అది ఎవరికివారు మోచింతుకోవచ్చు. ఇది ఒక యోగమందిరాని, ఇది ఒక భాగ్యమనిరాని, ఇది ఒక అదృష్టమనిరాని భావించరాదు. ఇది కేవలం మానవునియొక్క నంకల్పసిద్ధులే. పవిత్రమైన నంకల్పమే పవిత్రమైన దానిని సృష్టింపజేస్తుంది. దేదాంతం “యద్భావం తద్భవతి” అని చెప్పింది. కనుక ప్రతి మానవుడు సద్భావాన్ని పెంచుకోవాలి. అప్పుడే సరియైన ఫలము లను అందుకోవటానికి అధికారి అవుతాడు. ఈ ప్రశాంతి నిలయమందు మీకు తగినటువంటి పనులు లేకపోయినప్పటికీ, ఏదోవిధంగా సరిపెట్టుకొని పుండటానికి తగినటువంటి ఒక ఉపాయము, ఒక యోగము ఏర్పడింది. ఇదే ఒక గొప్ప సాధనగా మనం దానింి. సరస్వతిమహా పుండినటువంటిది సాధన కానేరదు. కష్టములందే మనకు సుఖము లభిస్తుంది. “కష్టఫలం” కష్టము లేకుండా ఫలము లభించదు. ఈ కష్టమనేది తపస్సుగా మనం ధూర్వుకోవాలి. సుఖములో తపస్సు పెరుగుతుందిగాని తపస్సు పెరగదు. ఇన్ని శ్రమలకు మీరు ఓర్పు ఇన్ని అక్షలమంది ఈ ప్రపంచంలో యిదిగి పుంటున్నారంటే ఇదే నిష్కమైనటువంటి ఏకరానికీ సరియైనటువంటి చిహ్నం. అయితే ప్రతి దానికి నీ పురుష ప్రయత్నం అత్యవసరం. పురుష ప్రయత్నం లేకుండా ఏ చిన్న కార్యాన్నికూడా మనం సాధించలేం. ఈ ప్రశాంతి నిలయమునకు నిత్యమూ వచ్చిపోయే వేలాదిమంది భక్తులకు తగిన సౌకర్యము లేరప్పటి, అనేక విధముల శ్రమకోర్చి ప్రశాంతి నిలయంయొక్క రూపురేఖలను మార్చిన వ్యక్తి ‘జోగా రావు’. ఇతను కర్కయోగి. కర్కయందే అరనికి చాలా ఆనందం. ఇతను కర్పర్ జోగారావు కాదు. అందరూ “కర్కజోగి” అంటారుగాని నేనుమార్చిం “కర్కయోగి” అంటాను. ఇలాంటి కర్కయోగులు భారతదేశమునందు అధిష్ఠి గవారి. ప్రతి వ్యక్తి

కూడను ఒక “కర్కయోగి”గా మారాలి. ఆ కర్కయే భర్తంగా చూపొందుతుంది. ఆ భర్తయే జన్మమృత్యును సార్వకం గావిస్తుంది. కనుక నైవదానమను హృదయము నందుంచుకొని కర్కయోగంలో మనం మునిగి దివ్య మైన జీవితాన్ని ధన్యం గావింుకోవటం ప్రతి ఒక్కరి కర్తవ్యమని మనం విశ్వసించాలి.

భారతదేశం యొక్క పటిష్ఠతను కనం ఏనాడునూ చుటవరాదు. భారత సేనాధిపతి హుస్సేన్ షా సైన్యం కాదు. ఈ సభ్యాన్ని గుర్తించుకోవటం లేదనే దేశంలో అనేక రకములైన అల్లడల్లిలములు రావచ్చు నున్నాయి. విద్యార్థులకు ముఖ్యమైనవి ముఖ్యమైనవి కావటం చేతనే, కేవలం అల్లడలైనవి సభ్యులను అనుభూముల నునులిస్తున్నాయి. అప్పుడైనా, సభ్యులైన సభ్యులైన అధిష్టెను అనుభవమైన విద్యార్థుల మనం కోర్చున్నాం. స్వచ్ఛందం పొందిన సమయములో 13% మూల్రామే “స్కూల్ షర్ట్ క్లాస్” అనేటటు వంటిది. పెరుగుతూ పెరుగుతూ ఇప్పుడు 80% “స్కూల్ షర్ట్ క్లాస్”గా అలుబోయింది. ఇంకా 7, 8 సం. అయి పోతే 100% “స్కూల్ షర్ట్ క్లాస్” కావచ్చు. ఇది సరియైనటువంటి పద్ధతికాదు. భారతదేశం “స్కూల్ షర్ట్ క్లాస్” కాదు. ఈ అల్పానుబాలముల నిమిత్తమై ఇలాంటి పేరును మనం అధిష్ఠి గావింుకోవటం చేతనే జోగి యులు మన భారతదేశమును అలా ఏది దేశంగా భావిస్తున్నారు.

భారతదేశం ఒక నందన్న నెలం భారతములకు ఉండినటువంటి భాగ్యం ఏ దేశమునూ లేదు. అలాంటి నలుమన మనం కలిగివుండినట్లుగా నీది దేశంగా మనం పేరేందుకు గావాలి. ఇంకా ఇంలేకాదు. మన విద్యార్థులైన విషయాలయందు చూడనూ తగిన ర్యాగమును అధిష్ఠి పరచుకోవాలి. మీ కందరికీనీ తెలుసు. ఒక నెల ముందుగానే ఎంతోమంది విద్యార్థులు ప్రాణములు కోల్పోయినారు. దీనికి కారణమేమిటి? దీని కంటికి చూడను కారణం చాలికి ఏదో కొన్ని రకము

నైన గ్రేడులు యివ్వ నిమిత్తమై ఈ విధమైన అవస్థ లకు గురి గావించినారు. విద్యను స్వేచ్ఛగా, ఉచితంగా అందరికీ అందించే మార్గాన్ని మనం అభివృద్ధిపరచాలి. స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిగల సంస్థ అధీనంలో విద్యార్థులకు మును పుంచాలి. ఉచిత విద్యను అందరికీ అందుబాటులో పుంచాలి. అప్పుడు విద్యార్థుల యందు ఈ విధమైన సమస్యలు ఏమాత్రం ఉత్పన్నం కావు. ఇక్కడ రాష్ట్రపతిగారు, ముఖ్యమంత్రిగారు, గవర్నరుగారు వున్నాడు పీరు ముందు జాతివారు, పీరు వెనుక జాతి వారు అని ఎట్టి తారతమ్యం లేకుండా అందరికీ పీజాలు లేకుండా ఉచిత విద్య నందించాలి. నీదలకుగాని, పేద లకు గాని, శ్రీమంతులకుగాని అందరికీ ఉచిత విద్య (Free Education) అందించేటటువంటి మార్గాన్ని మనం చేబట్టినప్పుడు దేశం ఎంతో దాగుడుబడుంది. ప్రతి ఆద్యార్థిక సంస్థ ఈ విషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధను తీసుకోవాలి. ఉచిత విద్యను అందించటానికి ప్రతి స్వచ్ఛంద సంస్థ ముందుకు రావాలి. తిరుపతిలో రావల్లి నంత దనం ప్రోగ్రెసువా ఫుంటుంది. అక్కడ విద్యాసంస్థ లలో ఎందుకు ఉచిత విద్య యివ్వబడదు? ఎన్ని కోట్లు వ్యర్థమైపోతున్నాయి? స్వేచ్ఛగా ఉచిత విద్యా వైద్యములు అందరికీ అందించాలి. మేము విన్నట్టి దినుషే ఒక పెద్ద వైద్యాలయమునకు శంకుస్థాపన చేశాం. 100 కోట్ల రూపాయల వ్యయంతో ఒక పెద్ద వైద్యాలయమును నిర్మించి 1991 నవంబర్ 22వ తేదీకి ప్రారంభింపజేసాం. దీనిలో టైపాస్ ఆపరేషన్ గాని, కిడ్నీ మార్పిడిగాని, లంగ్స్ ఆపరేషన్ గాని, ట్రైన్ ఆపరేషన్ గానీ - అన్నీ ఉచితముగానే చేయ బడుతాయి. సాయి సంకల్పమనేదానిని ఎవ్వరూకూడను ఆర్థంచేసుకోలేరు. సంకల్పం, క్రియ రెండు కూడను ఒకే పర్యాయం జరుగుతుంది. ఇది ఎలాంటిదంటే తుపాకి కార్చినప్పుడు శబ్దము, ఏటు రెండూ ఒకేసారి జరుగుతాయి. కనుక సాయి సంకల్పాన్ని ఆర్థం చేసుకోవాలంటే, యిది అందరికీ సాధ్యంకాదు.

శ్రీ సాయి విజ్ఞాన

- వ్రాతను తప్పించుకోవాలి, ప్రాప్తిని తెప్పించు కోవాలి.
- విచక్షణ లేనివాడే గ్రుడ్డివాడు.
- చిత్తం సంసారమునకు, చిత్తం భగవంతునకు అప్పజెప్పు.
- విద్య గురార్జనకు - ధనార్జనకు కాదు.
- విద్యార్థులు విషయాభ్యుత కారాదు.
- విద్యానమే నీ శ్వాసగా భావించు.
- విద్యానం లేనివారే విచారము.
- విషయశుద్ధి కన్న, హృదయ శుద్ధి ప్రధానం.
- విష్ణు వాచ గోపి, విషయ వాచ పాపి.
- విషయ వాచలను విష్ణు వాచలుగా మార్చండి.

ప్రేమ స్వరూపులారా :

ఇది ఒక అతిశయోక్తిగా చెబుతున్నానని మీరు భావించరాదు. నాలో ఏ యొక్క కొనయందుకూడనూ స్వార్థమనేది లేదు. నేను ఏది చేసినా పరుల నిమిత్తమే చేస్తున్నాను. మీరు పరులని నేను భావించటంలేదు. అందరూ నావారే...నావారే...ఇట్టి విశాల భావమనేటటు వంటి ప్రపంచమునేకాదు ఎక్కడ చూచినా కాని ఎక్కడా మీకు చిక్కదు. ఒక్క 50 సంవత్సరముల లోపల ఇంత అభివృద్ధి గావించిన సంస్థ మీరెక్కడన్నా చూచారా? ఏ ఆవతారమందైన నప్పటికినీ, ఆ ఆవతార మును ముగించిన తరువాతనే అభివృద్ధులు పెరుగుతూ వచ్చాయి. ఈ జీవితకాలమందే ఒక యూనివర్సిటీ, విమానకేంద్రం, పెద్ద హాస్పిటల్ - ఇన్ని స్థాపించి ఈ వల్లెలవారికి ఇన్ని సౌకర్యములు ఏర్పాటుచేయటం

సాహిత్యం

గతంలో వచ్చిన
సాహిత్యం
శిరమెత్తి
అడుగు లేసేది
ఆదర్శం నైపు -
ప్రస్తుతం వస్తున్న
సాహిత్యం
శిరమెత్తి
పరుగెత్తుతోంది
ఆకర్షణ నైపు—

— బొగ్గరపు రాధాకృష్ణమూర్తి

జరిగింది. ఇది మాత్రమే కాదు. ఇంకా ఎన్నో మున్నుండు మీరే చూడబోతారు. అనేకమందికి ఇన్ని ఎలా జరుగుతున్నాయని సందేహాలు. ఈ శరీరానికి 90 సం. ప్రారంభమైంది. ఇంతవరకూ ఎప్పుడూ, ఎక్కడూ, ఎవరిని నా చేయి ఇట్లా చాచలేదు. ఎవ్వరినీ నేను ఆడుగలేదు. అడుగును, అడుగటోను, అడుగ లేకు. అయితే ఇది ఎట్లా జరుగుతుందాలి? మంచి కార్యానికి భారత దేశమునందు ఏమాత్రం కూడనూ అడ్డులేదు. హృదయ పూర్వకంగా మంచి చేయాలంటే కనకవర్షం కురుస్తుంది. వంతుచితమైన భావములచేత కర్మలలో ప్రవేశించిన వారికి ఎన్ని చేసినా అవి ఏమాత్రం తప్పి సందించవు. విశాలమైన హృదయం. ఇంత విశాలమైన హృదయాన్ని సంకుచితమైన హృదయాల ఏవిధంగా అర్థం చేసుకోగలవు ?

నేను మిమ్ముల్ని ఏమీ ఆశించటంలేదు, అడుగటం లేదు. ప్రేమతత్వాన్ని పెంచుకోండి. అందరూ భగ

వంతుని దిద్దలుగా మీరు విశ్వసించండి. ఎవ్వరి యందును ద్వేషమునుగాని, అపాయనుగాని అభివృద్ధి పరచుకోకండి. ఎవ్వరి మనస్సునూ నొప్పించకండి. ఆ దిద్దమైన విశాలభావమే మన హృదయానికి విశాలం అనడాన్ని అందిస్తుంది. నేడు స్వామి యొక్క జన్మ దినాన్ని చేసుకుంటున్నారంటే, నాకు మీరందరూ అందించ వలసింది ఒక్కటే. ఐకమత్యంగా ఉండండి. భరత దేశము యొక్క ప్రాచీన సంప్రదాయాన్ని తిరిగి మీరు అభివృద్ధిగావించండి. నేను యిక్కడకు వచ్చే సమయంలో అనేకమంది Happy Birth Day అన్నారు. నేను ఎప్పుడూ Happy గానే ఉన్నాను. Happy లేవివారికి Happy Birth Day చెప్పండి. నాకు విచారమనేటటువంటిదే లేదు. కారణం : అన్నీ అనిశ్చయములే. అన్నీ కదిలిపోయే యేడుములే. దీనికి విచారణచేసి ప్రయోజనం ఏమిటి? జనన మరణాలకు మనం ఏమాత్రం చింతించరాదు, క్రుంగకూడదు, పొంగకూడదు. మనం పుట్టిన సమయంలో ఇంత వస్తుమనయినా తీసుకొనిరాము. మనం పోయే సమయంలో మన చారికి మన Address (చరుగానూ) ఇచ్చిపోము. ఇక వారు మనవారెట్లువుతారు? కనుక ఇవన్నీ చూడనూ జగల్ యొక్క పరిణామములే. ఉన్నంతవరకునూ అందరూ కలిసి మెలిసి ఆనందంగా జీవితాన్ని గడపాలి. ఒక్క భగవత్ చింతినచే సర్వ దాదలను నివారణ గావిండుకోవచ్చు. భగవంతుని విశ్వ సింహం! జాతి మత దేదములను ఏమాత్రం అభివృద్ధి గావిండుకోకండి. అన్ని నాడుములు, అన్ని రూపములు భగవంతునిదే. కనుక ఇట్టి దివ్యమైన భావాన్ని, విశ్వాసాన్ని పెంచుకొని దివ్య నామాన్ని స్మరించి జీవితాన్ని దన్యం గావిండుకోకండి !

(భగవాన్ బాగాచారి జన్మదిన సందేశం 23-11-94)

అయ్యంకి వెంకటరమణయ్య

1990 జూలై 24వ తేదీనుంచి గ్రంథాలయ పరిశోధన అయ్యంకి వెంకటరమణయ్యగారి శత జయంతి ఉత్సవాలు ప్రారంభం కానున్నాయి. ఈ ఉత్సవాలు ఏడాది కాలం జరుగుతాయి. ఈ ఉత్సవాల కాలంలో గ్రంథాలయోద్యమం వాతవాతలా వ్యాపించడానికి అన్ని ప్రయత్నాలు జరుగుతాయి.

ఈ ఉత్సవాలకు వారణాసిలోని అయ్యంకి ఉపన్యస్త్రీ కాదు. ఉపన్యస్త్రీ, ఉప ఉద్యమ స్వరూపం, దీనిని 89 సంవత్సరాల కాలంలో దాదాపు వెళ్ళిపోయిన సంవత్సరాలు ప్రజా ఉద్యమాలలో ఒకటిగా ఉన్నాయి. గ్రంథాలయోద్యమం కేంద్రంగా చేసుకుని వారణాసిలోని అయ్యంకి ఉద్యమం, సహకారోద్యమం, హరిజన ఉద్యమం, ప్రకృతి ఉద్యమం వంటివి సమాజం మొత్తంలో అనేక ఉద్యమాలలో చూపిస్తోంది. వీరిని సమాజం పెద్దగా లేదా పోయిన ఉద్యమాలకు పెట్టుబడిగా, క్యాపిటలిస్ట్ శక్తిగా ప్రజాసేవ పరమాధికంగా చివరి నిమిషం వరకు చూపిస్తోంది.

దేశంలో గ్రంథాలయాలకు ఒక సంఘంలేని దినాలలో 1914 లోనే ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘాన్ని స్థాపించారు.

భారతీయ దాషంలో గ్రంథాలయరంగంలో రొలిపిస్తూ "గ్రంథాలయ సర్వస్వము" పత్రికను 1915 లో ప్రారంభించారు.

1919 లో వారణాసిలోని అయ్యంకి భారత పౌర గ్రంథాలయ సంఘాన్ని స్థాపించారు. ఈ సంఘానికి అయ్యంకి వారే కార్యదర్శి. దీని కేంద్రస్థానం విజయవాడ.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘం తరఫున అయ్యంకి వారు అనేక కార్యక్రమాలు నిర్వహించారు. గ్రంథాల

యోద్యమ ప్రచారానికి రాష్ట్రస్థాయిలో, జిల్లా స్థాయిలో, చాలాకాలాల్లో అనేక సభలు, సమావేశాలు నిర్వహించారు. 1921 నుంచి అనేక పర్యాయాలు గ్రంథాలయ కార్యకర్తలకు శిక్షణ తరగతులు నిర్వహించారు. దేశంలోపై అభ్యుత్థాన రీతిలో ఉభయ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో గ్రంథాలయ యాత్రలు నిర్వహించారు. భారతదేశంలో ఏ గ్రంథాలయ కార్యకర్త చికిత్సించనన్ని గ్రామాలు వేల సంఖ్యలో సొంత బిల్డులో దర్శించారు. అనేక గ్రామాలకు కాలినడకనే వెళ్ళారు.

డాక్టర్ వెంకటరమణయ్య

అయ్యంకి వారి సేవలను ప్రజలు, ప్రభుత్వం గుర్తించాయి. ఆంధ్రప్రదేశ్ మాజీ అస్థానకవి రాశీ కృష్ణాచార్యులు అయ్యంకి వారిని 'శత పురుషులు' అని అభివర్ణించారు. వచ్చిపూర్తి సందర్భంలో సర్ సి.ఆర్. రెడ్డి వారిని 1942లో "గ్రంథాలయ విశామహ" బిరుదుతో సత్కరించారు. 1972లో భారత ప్రభుత్వం వారిని "పద్మశ్రీ" గౌరవంతో సత్కరించింది. 1979 కొలా అంతర్జాతీయ స్వర్ణ పతకాన్ని అందుకున్నారు.

ఇలా అయ్యంకి వారిని గురించి ఎంతో చెప్పవచ్చు. వారు జీవించినంత కాలం ప్రతి విముఖం, ప్రతి గంట, ప్రతి రోజు, ప్రతి మాసం గ్రంథాలయాల కోసం వెచ్చించారు. ఇన్ని సంవత్సరాలపాటు ఇంత విస్తృతంగా గ్రంథాలయ రంగంలో కృషి చేసిన వ్యక్తి అయ్యంకిని మించినవారు లేరు. ఇది తెలుగు వారి అదృష్టం.

-1990-

లక్ష్మీ జనరల్ స్టోర్సు

గవర్నరుపేట, విజయవాడ - 520 002

గ్యారంటీ వెండి జరీ కంచీ, ఆరణి, ధర్మపరం చీరలకు
టెస్టెడ్ జరీ, బెంగుళూరు, బెనారస్ పట్టు చీరలకు

మ రి యు

టెరీన్, సూటింగులు, షర్టింగులక
మా ప్రత్యేకత

చేనేత చీరెలు, ధోవతులు, లుంగీలు, టవల్సు
బెడ్షీట్సు, దుప్పట్లు సరస్వమైన ధరలకు లభించును.

దర్శించండి !

కొనండి !

అనందించండి !

అక్టోబర్ 7వ జన్మదిన ప్రత్యేక సంచిక

నవంబర్ 1991 (2వ వారంలో) వెలువడుతుంది

- * ప్రముఖుల సాహిత్య, సాంస్కృతిక, ఆధ్యాత్మిక వ్యాసములు కవితలు, కథలు మరెన్నో విజ్ఞాన విశేషాలతో 12వ పేజీలలో వెలువడుతుంది “ప్రత్యేక సంచిక”.
- * భగవాన్ బాబా 6వ జన్మదినోత్సవ వేడుకలు, స్వచ్ఛంద పాఠశాలలు, ప్రముఖుల ప్రసంగాలు, కలర్ ఫోటోలు, బొమ్మలూ వివేక మూలములు, ఇంతా ఎన్నో...ఎన్నో విశేషాలు వెలువడుతుంది “ప్రత్యేక సంచిక”.

ప్రత్యేక సంచిక వై. రు. 10.00

- * క్రొత్తగా పేజీ చందాదారులకు “రసీన విజ్ఞానం” స్వచ్ఛంద ఉచితంగా పంపిణీవుతుంది.
ముఖ్య గమనిక : సంవత్సర చందా రు. 42.00 లు పంపిణీకాదు పై అవకాశములను పొందినట్లు అధికంగా ఎవరూ పంపనవలసరవద్దు.

చందాలు రెస్టాల్ చేయవలసినవారు వెంటనే చేయండి :

క్రొత్త చందాలను వెంటనే పంపండి : తక్షరపడండి :

ఈ ఆపరాధమును సద్వినియోగం చేసుకోండి :

అధిక ప్రోమోత కలిగిన పాఠకులు జీవిత సభ్యత్వంగానీ, 4 సం॥ చందాగానీ పంపి “శ్రీవాణి”ని ప్రోత్సహించమని మనవి చేస్తున్నాము.

సం॥ చందా : రు. 42.00, 4 సం॥ చందా : రు. 150.00, జీవిత సభ్యత్వము రు. 600.00. జీవిత సభ్యుల ఫోటోలు శ్రీ వాణి 7వ జన్మదిన ప్రత్యేక సంచికలో ముద్రించబడుతాయి.

ప్రకటన ధరల పట్టిక

పూర్తి పేజి (డీలక్స్)	రు. 1000.00
పూర్తి పేజి (ఆర్డినరీ)	రు. 600.00
1/2 పేజి („)	రు. 300.00

— మేనేజర్

వందనం.... అభివందనం....

వందనం.... అభివందనం....

సత్యసాయికి వందనం....

గ్రామసేవే రామసేవని

నేడసారం విప్లవేషి

మానవునిలో మాధవుని చూపిన

నేడమూ రిక్తి వందనం....

ప్రేమతత్వం ప్రజాధించి
మమత సమతలు పొందుపరచి
మానవతత్వం విలువ తెలిపిన
ప్రేమమూర్తికి వందనం....

భక్తి మార్గం బోధచేసి
రక్తిలోని మాయ తెలిపి
శిష్యకోటికి దారి చూపిన
సనాతన సారథికి వందనం....

మోక్షమంటే వేరులేదని
శవ ద్వారా పొందవచ్చని
ముక్తి మార్గం చూపిన
పురాణ పురుషునికి వందనం....

“ నేను సాయిని తెలియము నిక్క-మంగను
మమత, కాయము, యత్నముల్ మానుకొమ్మొక
కాదు నీకు నాతోటి సంబంధముంక
కాదు నన్ను కట్టలు ఎంతటి ఘనమైన ”

పూలు నుంచి తిరిగి ఇంటికి వచ్చిన ‘సత్య’ పలికిన పలుకువి.
ఇంటి గడపపై నిలబడి, పుస్తకములు పారవైచి, బిగ్గరగా “ నేను మీ
సత్యను కాదు. నేను సాయిదాసు. నేను వెళ్ళుచున్నాను. నేను మీ
వాడను కాదు. మాయ వీడినది. నా భక్తులు నన్ను విలుచుచున్నారు.
నేను నంకర్చింబాని వచ్చిన కర్మమును ప్రారంభించవలసియున్నది.
ఇంక నొక్క క్షణమైనను నింట నుండకాలను.” అని చెడలాచుండగా
అన్నగారు శేషమరాజు పరుగెత్తుతుని రాగా “ వీళ్ళ నన్ను దాగుపరచు
నుపాయములు మాగుము. నేను సాయిదాసు. మీతో నా కేటవలంధం
లేదు.” అని చెప్పి అదృశ్యమై ఇన్స్పెక్టర్ బంగళాలోంచి బయటపై
దారిసాయి వెళ్ళి కూర్చోవెను. అప్పుడు బాబా చుట్టూ భక్తులు చేరిగా
“ మానస భజనే గురువరణం దుష్టర భవ సాగర పరణం ” అను
పాటను తొలి ప్రార్థనగా అక్కడ చేరిన అందరిచేత మన దారిసాయి
దిట్టంగా పిక్కటిల్లునట్లు పాడించెను. ఆ భజనం 1940 నం. ఆక్టోబర్
మీదే వేది. భగవాన్ దాదాబాబు లేన దివ్యావతారమును గురించి ప్రవ
చించిన దినమది.

స్వామి అచార ప్రకటనచేసి యాత్రై సంవత్సరములు అయిన
సందర్భమున స్వర్ణోర్వచ వేడుకలా, గిరివ జన్మదినోత్సవ మహోత్సవ
ములు జరుగుచున్న ఈ శుభసమయమున భగవాన్ దాదా పరికిన పసివీ
వలుతులను ‘శ్రీవాణి’ భక్తితో భక్తులకు 10 వేల ప్రతులను సమర్పించు
కుండున్నది. చదవండి! చదివించండి! పరిచించండి! పరిచేయండి.

నదా సాయి శేవలో
కైమరగిరి వృష్ణమోహనరావు
ఎడిటర్ “శ్రీవాణి”

అర్జునకు అన్నార్జునకు
యోగికి మరి భోగికి
జ్ఞానమార్గం చూపిన
జ్ఞానదేవునికి వందనం...

కూటికోసం విద్య కాదని
ప్రజ్ఞకోసం చదువుకోమని
చదువు మర్కం ఎరుకవరచిన
గురుదేవులకు వందనం...

సత్య ధర్మం శాంతి ప్రేమలు
విశ్వశాంతికి మూలమంటూ
దివి నుండి భువికి దిగివచ్చిన
పరీశ్వరునికి వందనం...

— కొమరగిరి

—***—

పా యి సూ క్తు లు

“మనసులో నున్న భావంబు మంచికైన
కలిగితీరుదు ఫలసిద్ధి కార్యమందు
మనసులో నున్న భావంబు మలినమైన
ఫలము కూడ నారీతిగ మలినమగును.”

అపతా రతత్వము

అఖిల మానవులకు నానందమొనగూర్చి
రక్షించుచుండుటే దీక్ష నాకు
సన్మార్గమును వీడి చరియించువారిని
చేటికి కాపాడుటే వ్రతము నాకు
బీదసాదల్కైన పెనుబాధ తొలగించి
లేరుని బాపుటే ప్రేమ నాకు
నియమ నిష్ఠలతోడి పను గొల్పువారిని
కాపాడుచుండుటే ఘనత నాకు
మంచి చెడ్డలు కూడ సమముగా భావించి
జీవించుచుండుటే భక్తి నాకు
అనగ బేరొంది నాయండ నలరువారి
నెన్నడును మరువనివాడ నన్నమాట
కెట్టి కుచితము మదికి నే నేర్పకుండు
అట్టి నా పేరు చెడుట యెట్లగును భవని.

— బాబా

“పాదసము చేసి పగయేమి శమము లేక
యోగమును పూని ఫలమేమి ఓర్పులేక
జపము చేసియు ఫలమేమి శాంతి లేక
ఫటిటి భూమిని దున్నిన చ్ఛాయకాదే.”

సత్యసాయి షట్చక్రవర్తి

ఏ గుణంబు గణించి ఏతెంచెనో నాడు
ప్రహ్లాదు పాలింప పరమ పురుష
ఏ గుణంబు గణించి ఏతెంచెనో నాడు
కరినిఁగాచెడు తటి కమలనయనుడు
ఏ గుణంబు గణించి ఏతెంచెనో నాడు
వేద కుచేలుని బ్రోవ వేదచరితుడు
ఏ గుణంబు గణించి ఏతెంచెనో నాడు
ధృవకుమారుని సాక వైకుంఠవాసి

ఆ గుణంబె గణించి అమరవంద్యు
డార్తజనుల పాలింప నవతరించె
అనాధనాధ లోకనాథ సచ్చితానందమూర్తి
పుట్టపర్తి సత్యసాయి షట్చక్రవర్తి.

— బాబా

“ కోపవంతుని కూడ కూర్మితో కొనవచ్చు
పాము ప్రక్కనై న పండవచ్చు
మత్సరంబుగల మనిషితో కూడిన
మానవత్వము నాడు మంటయగునని ”

చి న్మ య మూ ర్తి

చెంత చేరెనటంచు సంతసించెదరన్న
వెంటనే ఎడబాటు చింతగూర్చు
ఏడిపించుటె సాయి వేడుకయందురా
కడుపుబ్బ నవ్వించు నడుమ నడుమ
పోగడుచున్నారని పొంగిపోయెడరేమో
తప్పకప్పుడె ఎగతాళిసేయు
అభయమిచ్చెను గాన హాయిగ నుండెదరన్న
పడు బాధలకు అంతు పట్టకుండు
వెనుక కేగనీడు చననీడు ముందుకు
మనసు మరులు గొల్పి మధనబెట్టు
ఁట చిన్నిసాయి చిన్మయమూర్తిని
ఎట్టులెరుగ గలరు ఇలను మీరు.

బాబా

“ గుణములేని సుతుడు గురిలేని విద్యలు
నీతిలేని బాతి నిష్పలంబు
శాంతిలేని జీవి శశిలేని నిశి సుమీ
వినుము భారతీయ ఫీరసుతుడ, ”

పట్టునెగ్గెడుదాక

పట్టినదేదియో పట్టనే పట్టితివి
పట్టు నెగ్గెడుదాక అట్టెయుండు
కోరినదేదియో కోరనే కోరితివి
కోర్కె చెల్లెడుదాక కొలిచియుండు
అడిగినదేదియో అడుగనే అడిగితివి
అడిగినదిడుదాక విడువకుండు
తలచినదేదియో తలచనే తలచితివి
తలపు తీరెడుదాక తరలకుండు
పోరుపడలేక తానైన బ్రోవవలయు
ఒడలు తెలియక నీవైన ఉడుగవలయు
అంతియేకాని మధ్యలో ఆపివేసి
తిరిగిపోవుట భక్తుని దీక్షకాదు.

— బాబా

“ మాటలందు తీసి మనసులో చేదుండ
మంచి కాదు మీకు మచ్చగాని
మచ్చలేని బ్రతుకే మహిలోన చెల్లురా
ఉన్నమాట తెలుపుచున్నమాట, ”

సా యి సూ కు లు

“ క్రూరమృగము తెచ్చి కూర్మితో పెంచిన
ఆకలయ్యెనేని అదిరిపడును
దుర్ద్రుణంబులు గల దుష్టుల సంఘంబు
క్రూరమృగముల కంటె ఘోరమగును. ”

“ చదువు చదివి చదివి సద్గుణంబులు లేక
పరుల మోసగించి బ్రతుకువాడు
వాని కంటె మేలు వసుధలో గాడిద
బరువు మోసి తాను బ్రతుకుచుండు. ”

“ పెద్దలన్నమాట పెరుగన్నమును బోలు
స్వీకరించవలయు చిత్తమందు
అట్లు చేయకున్న హానియు కలుగును
ఉన్నమాట తెలుపుచున్నమాట. ”

“ తుప్పు పట్టినదానిని తుడువవచ్చు
పొట్టు నిత్తనములు విడగొట్టవచ్చు
కోరి అజ్ఞానమును తరుమంగవచ్చు
కాని మూర్ఖుని సంధింప కాదు సుమిత్ర. ”

“ తేలు నిషముకన్న తెంపరాకులకన్న
పదును కత్తికన్న పాముకన్న
మత్సరంబు గల్లు మనుజుండు ఇలలోన
కుత్సితుండు వాడె తుచ్చితుండు. ”

ప్రశాంతినిలయం

సత్యం శివం సుందరం

పరీశ్వరుని మందిరం

దివ్యప్రేమ ధామం

అది ప్రశాంతినిలయం . . .

సాయిసాధుని ఆశ్రయం

సకల విద్యలకు నిలయం

విజ్ఞాన కేంద్రం

అది ప్రశాంతినిలయం . . .

సత్యసాయి నిలయం

విశ్వానికే ఆలయం

భక్తులకు ధ్యానకేంద్రం

అది ప్రశాంతినిలయం . . .

ప్రేమసాయి మందిరం

శాంతి ప్రేమలకు నిలయం

విశ్వశాంతికి మూలం

అది ప్రశాంతినిలయం . . .

సాయిశ్వరుని ఆలయం

భక్తులకు దేవాలయం

బాలురకు విద్యాలయం

అది ప్రశాంతినిలయం . . .

ప్రస్తావన

ఈనాడు ప్రపంచంలో ముఖ్యంగా మన భారతావనిలో అనేక మంది బాబాలు, పీఠాధిపతులు, సాధువులు, సన్యాసులు కనిపిస్తున్నారు. వారిలో చాలామంది ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధనలు చేస్తూ తమ తమ మతాలకు పీఠాలకు పరిమితమై వున్నారు. మరికొందరు రాజకీయ నాయకులతో, మంత్రులతో సంబంధాలు ఏర్పర్చుకొని, దేశ రాజకీయాలలో జోక్యం చేసుకుంటూ, రాజకీయ గురువులుగా చలామణి అయి, కొంతకాలం ఒక వెలుగు వెలిగి తెర మరుగైపోతున్నారు. మరికొందరు పారిశ్రామిక సంస్థలను నెలకొలిపి, ఆయుధ కర్మాగారాలను సయితం నడుపుతూ విదేశాలతో అక్రమ సంబంధాలను పెంచుకొని అప్రతిష్టపాలై నవారూ వున్నారు. వీరందరిని చూచి ఎవరిని నమ్మాలో, ఎవరిని నమ్మకూడదో అర్థం కాక సామాన్యులు సతమతమవుతున్నారు. ఇది అవకాశంగా తీసుకొని హేతువాదులు విమర్శిస్తున్నారు. ఇది ఈనాటి పరిస్థితి, దుస్థితి.

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారి ఆలోచనా సరళి యిందుకు భిన్నంగా కనిపిస్తున్నది. ఒక్క ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధనలకే పరిమితం కాకుండా విద్యారంగమును, సేవారంగమును సంస్కరించటానికి వారు ఎనలేని కృషిని కొనసాగిస్తున్నారు. మానవత్వపు విలువలైన సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమ, అహింసలను గురించి ప్రబోధిస్తూ మానవునిలో మానసిక పరివర్తనను గైకొనిరావటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. బాల బాలికలలో నైతిక, ఆధ్యాత్మిక, శీలసంపత్తులను యినుమడింపజేయటానికి, విద్యాలయములను నెలకొలిపి, ఉత్తమ శిక్షణను గరువుతున్నారు. సేవలోని పరమార్థమును ఎరుకపరచి, సేవాకార్యక్రమాలలో చురుకుగా పాల్గొనే విధంగా ప్రజలను ప్రేరేపిస్తున్నారు. వేదవేదాంగ, పురాణ

ఇతిహాసములలో నున్న పవిత్రమైన, అమూల్యమైన విషయాలను సామాన్య మానవునికి అర్థమయ్యే రీతిలో, సామాన్య, సరళమైన భాషలో ఉపమాన ఉపమేయములతో భక్తులకందించి, వారిలో మానసిక పరివర్తనను కలుగజేస్తున్నారు. ఇటువంటి మహత్తర కార్యక్రమమును భారతదేశంలో మరే పీఠాధిపతిగాని, మఠాధిపతిగాని, మరే బాబాగాని చేయటంలేదని చెప్పవచ్చు. ఒక్కమాటలో చెప్పాలంటే ఈనాటి “యుగ సంస్కర్త శ్రీ నత్యసాయిబాబా”. వారి ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధలను, వారు చేబట్టిన సంస్కరణోద్యమాన్ని, వారి అవతార విశిష్టతను లోకానికి తెలియపరచటమే ఈ చిన్న పుస్తకం యొక్క ప్రధాన లక్ష్యం.

చమత్కారవాణి

భగవాన్ బాబా తరచుగా తమ ప్రసంగాలలో చమత్కారాలు విసురుతూ వుంటారు. పైకి చమత్కారాలుగా వినిపిస్తాయి, కనిపిస్తాయి గాని, వాటి వెనుక ఎంతో ఆధ్యాత్మిక విశ్లేషణ వుంటుంది. ఈనాడు చాలామందిలో వేదాంతం అంటే అంతం లేనిదని, అదేదో పండితులకు మాత్రమే పరిమితమైన రహస్యమని, అద్వైతమంటే అర్థం కానిదనే అభిప్రాయం వున్నది. దీనిలో కొంత యధార్థం లేకపోలేదు. ఎందు వలనంటే... ఆధ్యాత్మిక తత్వవేత్తల ప్రసంగాలు సామాన్యులకు అర్థం కావటంలేదు. పండితుల స్థాయికి పామరులు అందుకోలేకపోతున్నారు. పామరులకు అర్థమయ్యేటట్లుగా పండితులు చెప్పలేకపోతున్నారు. ఇది ఈనాటి పరిస్థితి. అయితే భగవాన్ బాబా మాత్రం జటిలమైన వేదాంత విషయాలను సయితం చిన్న చిన్న సామెతలతో, ఉదాహరణలతో విడమరచి చెప్పటం వారి ప్రత్యేకత. బాబా మొట్టమొదట ఏదో ఒక చమత్కారం (విభూతిగాని, వస్తువులనుగాని సృష్టించి) చేసి భక్తులను

ఆకట్టుకుంటారు. తరువాత వారి దివ్య ప్రబోధనల ద్వారా మనలో సంస్కారాన్ని కలుగజేస్తారు. ఆ సంస్కార ఫలితంగా మనలో పెరుగుతుంది పరోపకారబుద్ధి. ఆ పరోపకార బుద్ధియే సాక్షాత్కారము నకు తొలి మెట్టు అవుతుంది. చమత్కారం- సంస్కారం- పరోపకారం- సాక్షాత్కారం - ఈ నాలుగు సోపానాల మార్గమే సాయి ఊపే ఆధ్యాత్మిక మార్గం.

మహిమలు

భగవాన్ బాబా దృష్టిలో మహిమలకు ఎట్టి ప్రాధాన్యతా లేదు. అయితే అవి ప్రజానీకంలో ఆస్తికత్వాన్ని, విశ్వాసాన్ని పెంపొందించటానికి, నైతిక ఆధ్యాత్మిక మార్గంలో పయనించటానికి దోహదం చేస్తాయి. స్వామి ఒక పర్యాయం మహిమలను గురించి ప్రస్తావిస్తూ “నేను చేసేది మెస్మరిజం కాదు, మాయ కాదు. నా శక్తి దివ్యమైనది, విశ్వవ్యాప్తమైనది, అనంతమైనది. అవి నా visiting cards. అవి యిచ్చినవారికి వీధైనా ప్రమాదం సంభవించినా, వారికి నా సహాయం అవసరమైనా, ఆ బహుమతులు మెరపులాగే నాకు ఆ ఆ విషయాన్ని తెలియజేస్తాయి. వారిని అప్పుడు ఆదుకుంటాను. బిడ్డలు కళాకాల నుండి శైలవలలో గృహమున కేతెంచి తిరిగిపోవునప్పుడు, తల్లి బిడ్డల కొరకు నానా విధ రుచ్య పదార్థములు తయారుచేసిపెట్టుట తన మాతృ హృదయమును తెలుపుటకేగాని, ఇతర ఉద్దేశ్యములతో కాదు గదా! అట్లే నన్ను చేరువారిని భగవన్ముఖులుగా చేయుటకై ప్రేమతో, ఇట్టి దైవీశక్తికి సంబంధించిన మహిమలను చూపి, వారిని దైవభక్తులుగా తయారుచేయుదును. ఇది నా స్వభావము. నా ప్రేమానుగ్రహములు కనపరచు విధానము” అని అంటారు బాబా,

మానవత్వం, ప్రేమతత్వం

మానవత్వం, ప్రేమతత్వం - ఈ రెండు విషయాలు ప్రస్తావించకుండా బాబా తన ఉపన్యాసాన్ని ముగించరు. మానవత్వం లేని భక్తి నిరుపయోగమంటూ బాబా, “మానవుడు పుట్టి లక్షల సంవత్సరాలైనా మానవత్వం యింకా పురిటిన్మాపలు పడుతూనే వున్నది” అని స్వామి తన బాధను, వ్యధను ఒక పర్యాయం వెలిబుచ్చారు. వారి మాటలను అర్థం చేసుకుంటే బాబా పడే వేదన ఎంతటిదో మనకు బోధపడుతుంది.

“ సేవ చేయునట్టి సేద్యపు పశువును
చేరి చితకగొట్టు చిత్రముగను
తాతి ఎద్దును చూచి
తానె భక్తితో పూజించు ”

అంటూ “జీవుళ్ళను బాధిస్తారు, దేవుళ్ళను పూజిస్తారు. ఒక చివర జీవం వున్న ఎద్దును బాధిస్తూ, దేవాలయానికి వెళ్ళి జీవం లేని రాతి నందిని పూజిస్తారు. జీవం వున్న కోతి కనపడితే చాలు రాయితో కొడతారు. ఆంజనేయస్వామి పేర కోతి బొమ్మల (రాయి) కు కొబ్బరికాయలు కొడతారు” అని బాబా తన ఆందోళనను ఒక పర్యాయం వ్యక్తీకరించారు. మానవత్వం మూర్ఖీభవించిన ‘మానవతావాది’ బాబా.

బాబా ప్రేమకు పెద్ద పీట వేశారు. ప్రేమను ఉత్తమ మానవత్వపు విలువగా పేర్కొంటూ “ప్రేమ ఎక్కడ వుంటుందో, అక్కడ త్యాగం వుంటుంది. ఎక్కడ త్యాగమో అక్కడ నిర్మలత్వ మేర్పడుతుంది. దేహమునకు చేతులు, కాళ్ళు, శిరస్సు ఎంత ప్రధానమైనవో; ప్రేమ, త్యాగం, నిర్మలత్వం మానవత్వమునకు అంత ప్రధానమైనవి. ఈ ఘూఢు అంగములు లేకుండా మానవత్వమునకు

పూర్ణత్వము లేదు” అంటూ రోజూ మూడువేళలా ప్రేమను ప్రకటించుచు సాన్నిధ్యము బోధించారు.

“ Start the day with Love
Fill the day with Love
End the day with Love
That is the way to God ”

సేవ (Service)

“ గ్రామ సేవ వినా నిర్వాణ నహి ” గ్రామ సేవకు మించినది మరొకటి లేదన్నారు బాబా. సేవ అంటే చాలామంది “నిష్కామకర్మ” అని భావిస్తుంటారు. దీనిని Good work (మంచి పని) అంటారు. కాని సాయి సేవకులు చేస్తున్నది God's work దైవముయొక్క పని అంటారు సాన్నిధ్యము. ఒక పర్యాయం సాన్నిధ్యము సేవయొక్క లక్ష్యమును వివరిస్తూ “ప్రేమకు మించిన ఆధ్యాత్మిక సాధన లేదు, ప్రేమయొక్క పరాకాష్ఠ సేవ. సేవయొక్క స్పటిక రూపం త్యాగం. నువ్వు ద్యానంలో వున్నానరే, నీ సహాయం కోరి ఎవరైనా వస్తే, తక్షణం చెళ్ళి చేయగలిగిన సేవ చేయి” అంటారు. సేవ చేసేవాళ్ళను చూస్తే సాన్నిధ్యముకి మంచి అభిమానం. మరొక సందర్భంలో సాన్నిధ్యము “ సమాజమును భగవంతుని విశ్వరూపంగా తలంచుడు. సంఘ సేవే సర్వేశ్వరుని సేవగా విశ్వసించుడు. పేరుప్రతిష్ఠలకు ప్రాకులాడక, ద్వేషభావములకు చోటివ్వక, వ్యక్తిత్వమును వెనుకకు నెట్టి, శక్తిసామర్థ్యముల కొలది సంఘ సేవకు కంకణం కట్టుడు” అని హెచ్చరిస్తారు. చాలామంది ఈనాడు సమాజంలో పేరుకోసం సేవ చేస్తుంటారు. సేవకు ఖర్చు చేసేదానికన్నా దాని ప్రచారమునకు ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తుంటారు. వారికి కావాల్సింది ప్రచార ఆర్భాటాలు మాత్రమే. సాన్నిధ్యము దీనిని అంగీకరించదు. సేవలోని ఆధ్యాత్మిక అనుభూతిని, ఆనందమును సేవ

చేసేవారు, సేవ పొందేవారు పంచుకొన్నప్పుడే సేవ, యోగంగా మారుతుందంటారు బాబా. స్వామి ఆశించేది సానుభూతితో కూడిన సేవ కాదు. నైతిక సానుభూతికన్నా అన్నివిధాలా ఉన్నతమైనది ఆధ్యాత్మిక ప్రేమ. అది కేవలం సానుభూతిగానే కాక పరివర్తనను సాధించగల దివ్యశక్తిగా రూపొందుతుందంటూ “Love all, serve all, help ever, heart never” “అందరిని ప్రేమించు, అందరిని సేవించు, ఎల్లప్పుడూ సహాయం చేయి, ఎవరినీ బాధించకు” అనే అఖ్యాయ నివాదాన్ని భక్తులకు అందించారు బాబా. భగవాన్ బాబా “పరిపూర్ణ మానవతావాది” అంటే ఏ మాత్రం అతిశయోక్తి లేదు.

కింకరుడు - శంకరుడు

“సేవకుడు కానివాడు నాయకుడు కాలేడు; కింకరుడు కానివాడు శంకరుడు కాలేడు” అని బాబా ఒక పర్యాయం చమత్కరించారు. ఇది పైకి చమత్కారంగా కనిపించవచ్చు. దీనిలో ఎంతో నిగూఢమైన అర్థం యిమిడి వున్నది. ఈనాడు ప్రజలకు ఏ మాత్రం సహాయం చేయకుండానే ఏవో అడ్డదారుల ద్వారా అందెలం ఎక్కాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నవారెందరో! “సేవ జీవితమునకు ఆనందమును, రుచిని కలిగించే లవణం వంటిది. సేవలోనే వున్నది పవిత్రత. సేవ ద్వారా ప్రేమ అనుభూతిలోనికి వస్తుంది. హృదయ విశాలత పెరుగుతుంది. సేవద్వారా భగవంతుని మెప్పును కూడా పొందవచ్చును. సేవ చేసి లక్ష్మి తరించింది. సేవకుడుగా, నమ్మినబంటుగా హనుమంతుడు ప్రశంసల నందుకున్నాడు. సేవను గురించి ఉపన్యాసం చెప్పడంకంటే సేవ చేసి చూపించటంలోనే వున్నది గొప్పతనం” అని అంట్లా స్వామి...

“ చెప్పవచ్చు కోటి, చెయ్యరు ఒక్కటి
చెప్పట సులభము, చేయుట కష్టము
దాతకైన వాని తాతకైన
చెప్పట కంటె చేయుటయే మేలు ”

అని అంటారు. కనుక ఫలాపేక్షను ఆశించకుండా సేవ చేయటం నేర్చుకున్నప్పుడు ఆ సేవ పవిత్రమైనది అవుతుంది.

Season. Reason

“ పశు పక్ష్యదులకు ఒక season (ఋతువు) ఒక reason (కారణం) వుంది. కాని మానవులకు మాత్రం no season, no reason ” అంటారు బాబా. ఆ మాటల వెనుక నున్న బాబా ఆవేదనను అర్థం చేసుకుంటే సమాజానికి ఎంతో మేలు చేసినవారమవుతాం. “పశు పక్ష్యదులకు మాటలు రావుగాని, ఆచరించి చూపిస్తుంటాయి. మాటలు నేర్చిన మానవుడు మాత్రం ఆచరణలో ఏమీ చూపించటంలేదు. మానవత్వంమీద ప్రసంగాలు దంచుతాడుగాని ఆచరణలో మానవత్వం ఏ మాత్రం చూపించడంలేదు. ఆకర్తైనప్పుడు పశుపక్ష్యదులు ఎంత దూరమైనా వెళ్ళి తినేసి వస్తాయి. వాటికి దాచుకోవటం తెలియదు. దోచుకొని దాచుకొనేదాడు ఒక్క మానవుడే” అని అంటారు బాబా. ఇది నూటికి సూరుపాళ్ళు సత్యం. పశుపక్ష్యదులకు మాటలు రావు. మానవునికి మాత్రం మాటలు వచ్చు. మాటలు వచ్చిన ద్వీపాద పశువు మానవుడు.

విద్యారంగం

ఈనాడు అనేక విద్యాలయాలలో అశాంతి చెలరేగటానికి కారకులు అధ్యాపకులు కూడా అవుతుండటం కడు శోచనీయం. అధ్యాపకులు

తమ విద్యుక్త ధర్మాన్ని నిర్వర్తించకపోవటంవలన విద్యార్థులలో క్రమశిక్షణారాహిత్యం పెచ్చు పెరిగిపోతున్నది. నేడు ఉపాధ్యాయులలో చాలామంది తమ బాధ్యతలను విస్మరిస్తున్నారు. ఈ యదార్థమును గ్రహించిన బాబా ఒక పర్యాయం తమ ప్రసంగంలో “ఒక విద్యార్థి చెడిపోతే దానివలన అతనే పాడౌతాడు. ఒక ఉపాధ్యాయుడు క్రమశిక్షణతో నిర్వర్తించకపోతే వేరొకరి విద్యార్థులు చెడిపోతారు ” అని అంటారు. అనటమే కాదు, మొట్టమొదట ఉపాధ్యాయులకు శిక్షణా తరగతులను కూడా ఏర్పాటు చేశారు. స్వాతంత్ర్యానంతరం విద్యారంగంలో మార్పు వస్తుందని పెద్దలు ఆశించారు. కాని ఆశించిన మార్పుకు మాత్రం రాలేదు. ఈనాడు ఈ రంగంలో ఎవరూ చేయని పని బాబా ఒక్కరే చేస్తున్నారు. విద్యారంగమును ప్రక్షాళన చేయటానికి స్వంతంగా అనేక విద్యాలయాలను నెలకొల్పి బాలబాలికలకు ఉత్తమ శిక్షణ గరుపుతున్నారు. అత్యంత అధునాతనమైన విద్యతోపాటు ఆధ్యాత్మిక విద్యను మేళవించి బాలబాలికలకు బోధిస్తున్నారు. కె.జి. నుండి పీ.జి. వరకు ఫీజులు లేకుండా ఉచితంగా విద్య గరపటం అక్కడి ప్రత్యేకత. అంతఃకరణమును పరిశుద్ధము గావించునదే అనలైన విద్య అని బాబా విశ్వాసం. అందుకే “Education is for life and not for living ” అని అంటారు బాబా. బాబా సిద్ధాంతాలతో ఆధ్యాత్మిక చింతనలతో ఏ మాత్రం ఏకీభవించనివారు సయితం, విద్యారంగంలో బాబా చేస్తున్న ఎనలేని కృషిని ప్రశంసిస్తున్నారు.

ర్యాంకులు - బ్లాంకులు

“ మార్కులు చూస్తే ర్యాంకులు; అనుభవం చూస్తే బ్లాంకులు, జీరోలు ” అన్నారు బాబా. ఇంతకు పూర్వతరం వారికన్నా నేటి విద్యార్థులు తెలివితేటలు గలవారే. ర్యాంకులలో ఉత్తీర్ణులవుతున్నారు.

బంగారు పతకాలు కూడా పొందుతున్నారు. అయితే వారిలో అసలు వుండవలసిన గుణం మాత్రం కనిపించటంలేదు. గుణం ముఖ్యమా? ర్యాంకులు ముఖ్యమా? అంటే రెండూ రెండు చక్రాలుగా వుండాలంటారు బాబా. కనుక తెలివితేటలతోపాటు గుణసంపత్తిని కూడా సంపాదించాలి. నైతిక, అధ్యాత్మిక, శీల సంపత్తులను పెంపొందించుకోవాలి. అందు వలననే " The end of education is character " అన్నారు బాబా.

Tank-Tap

భగవాన్ బాబా అధ్యాపకులను Water Tank తోనూ, విద్యార్థులను Tap తో పోలుస్తూ Tank లో ఎటువంటి నీరువుంటే, అటువంటి నీరు Tap ద్వారా లభిస్తుందంటారు. Tank లో మంచి నీరుంటే Tap ద్వారా మంచి నీరే లభిస్తుంది. ఒకవేళ Tank లో కంపుకొట్టే నీరుంటే Tap ద్వారా కూడా దుర్గంధపూరితమైన నీరే లభిస్తుంది. అసలు Tank లో నీరే లేకపోతే Tap లో నీరే రాదు. కనుక ఎట్టి అధ్యాపకుడో అట్టి విద్యార్థి తయారవుతాడంటారు బాబా. గురువు శ్రేష్ఠుడయితే విద్యార్థి కూడా గొప్పవాడయ్యే అవకాశమున్నది. Tank లో పుష్కలంగా నీరుంటే Tap ద్వారా నిరంతరం నీరు లభిస్తుంది. అదేవిధంగా అధ్యాపకుడు నిరంతరం అధ్యయనం చేస్తూవుంటేనే విద్యార్థులకు తగిన బోధనను అందించగలడు. అధ్యాపకులు ఆదర్శ జీవితాన్ని గడిపిన రోజున విద్యాలయాలు ఆదర్శవంతంగా వుంటాయని బాబా విశ్వాసం. అప్పుడే విద్యార్థులు సత్ప్రవర్తనను అలవరచుకుంటారని బాబా నమ్మకం. ఇది వాస్తవంకూడాను.

అధ్యాపకులు - విద్యార్థులు

ఈనాడు చాలామంది విద్యావేత్తలు శీలం (Character) అన్న, పవిత్రత (Purity) అన్న అర్థంకాని స్థితిలో వున్నారు. విద్యలో శీలము, పవిత్రతలకు ప్రత్యేక స్థానం వుండాలంటారు బాబా. “Education (విద్య) అంటూ Agitation (ఆందోళన) ప్రేరేపిస్తున్నారు కొందరు అధ్యాపకులు. Agitation (ఆందోళన) కాదు, Elevation (ఔన్నత్యం)ను ప్రదర్శించాలి ” అంటారు బాబా. ఈనాటి విద్యార్థులలో Purity (పవిత్రత) లేకుండా పోయింది. Unity (ఐకమత్యం) అంతకన్నా లేదు. Enmity (శతృత్వం) మాత్రం ప్రబలిపోతున్నదని బాబా తమ ఆవేదనను వ్యక్తంచేశారు. ఈనాడు చాలా విద్యాలయాలలో Unity కోసం Unions ను ప్రారంభిస్తున్నామంటున్నారు. Union అంటే అందరూ కలిసి వుండటం. కాని యూనియన్ల పేరుతో పోటీలుపడి చిన్నాభిన్నమైపోతూ Co-operation ను సాధించవలసిన విద్యార్థులు Operations చేస్తున్నారని బాబా ఒక పర్యాయం చమత్కరించారు. ఇది చమత్కారం కాదు. ఈనాడు ప్రతి విద్యాలయంలో జరుగుతున్న తతంగమే. ఈనాడు Bookish Knowledge (పుస్తకజ్ఞానం) మాత్రం పెరిగిపోతున్నది. అనుభవజ్ఞానం అసలే వుండటంలేదు. విచక్షణా జ్ఞానం ఏ మాత్రం కనిపించటంలేదు. ఈనాటి Bookish Knowledge రేపు Knowledge తరువాత Elergy (ఎలర్జి)గా వికటిస్తున్నది. అదికాదు. Knowledge దివ్యమైన Energy (శక్తి)గా మారాలిగాని Elergy (ఎలర్జి)గా మాత్రం కారాడంటారు బాబా. ఒక పర్యాయం విద్యార్థుల సభలో బాబా ప్రసంగిస్తూ “మీ Marks కాదు నాకు కావాల్సింది Remarks రాకుండా చూచుకోండి ” అని హెచ్చరించారు. బాబా చేసే ప్రసంగాలు, సూచనలు, హెచ్చరికలు పైకి

చమత్కారాలుగా కనిపించినా, వినిపించినా వారు మాట్లాడే ప్రతి మాట వెనుక ఎంతో నిగూఢమైన అర్థం, సందేశం వుంటుంది. లోతుకుపోయి పరిశీలిస్తే దానిలో నేర్చుకోవలసింది ఎంతో వుంటుంది.

Devotion - Deepocean

భగవాన్ బాబా ఒక పర్యాయం భక్తిని గురించి ప్రబోధిస్తూ “ డివోషన్ (భక్తి) లేని బ్రతుకు ఓషన్ (సముద్రం) ”. శ్రద్ధాభక్తులు లేని జీవితం సముద్రం లాంటిదని పేర్కొనినారు. డివోషన్ (భక్తి) అంటున్నాము కాని డీప్ ఓషన్ (సంసార సాగరం)లో వుంటున్నాము. డివైన్ (దివ్యత్వం) లంటాము కాని డీప్ డైన్ (గాఢమైన మత్తు)లో వుంటున్నాము. కలిప్రభావంగా భక్తి, అడంబర నృత్యంగా కనిపిస్తున్నది. చెప్పడం శరణాగతి, చేయటం జగద్గతి. ఇవన్నీ అనిత్యమన్న సత్యాన్ని గుర్తించే జ్ఞానం కలగాలంటారు బాబా.

విత్తచోరుడు - చిత్తచోరుడు

“ భగవంతుడు నీ భక్తిని చూస్తాడేగాని నీ శక్తిని చూడడు. నీ గుణమును చూస్తాడేగాని నీ కులమును చూడడు. నీ నీతిని చూస్తాడేగాని నీ జాతిని చూడడు. నీ చిత్తమునేగాని నీ విత్తమును చూడడు భగవంతుడు ఎప్పుడూ చిత్తచోరుడే, విత్తచోరుడు కాదు ” అని బాబా చక్కగా చమత్కరించారు. దీనినిబట్టి మోక్షమును పొందటానికి జాతి, మత, కుల, వర్గ, లింగ భేదములు లేవనే విషయం స్పష్టమవుతున్నది. పశు పక్ష్యాదులు, జంతువులు సముతం మోక్షమునకు అర్హులేనని మన పురాణగాథలు స్పష్టం చేస్తున్నాయి. ఫలితాన్ని ఆశించకుండా విష్కామ కర్మ చేసినవారికి మోక్షం ప్రాప్తిస్తుంది.

త్రివేణి సంగమం

ఈనాడు లోకంలో చాలామంది భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యములను వేరువేరుగా భావించి ద్వేషిస్తున్నారు. ఇది పొరపాటు. ఈ మూడింటిని కలిపి సాధన సలిపినప్పుడే గమ్యము నకు చేరుకోగలరని బాబా అభిప్రాయం. “ భక్తి జ్ఞానం లేని వైరాగ్యం, భక్తి వైరాగ్యం లేని జ్ఞానం, వైరాగ్య జ్ఞానం లేని భక్తి గమ్యమునకు చేరదు. కొంతవరకు పుణ్య సంస్కారం కలిగించవచ్చును తప్ప, దీనివలన మేము భక్తులం, జ్ఞానులం, విరాగులం అని తెలుపుకొనుటలో ద్రోహము తప్పదు. కాన సాధకులు ఈ త్రివేణి సంగమంలో మునిగినప్పుడే ఫలితము చేజిక్కుతుంది ” అంటారు బాబా. ఈ యదార్థమును ఆచరణలో పెట్టనివారు సాధకులు కారు. గ్రామఫోన్ ప్లేటువంటివారే అవుతారు. వారివలన ఇతరులకు ప్రయోజనం లేకపోగా, చిట్టచివరికి వారికికూడా ప్రయోజనం వుండదు.

‘ ఆర్ ’ త్రయము

మొదట మన దోషాలను గుర్తించుకుంటే భగవంతుని పవిత్ర హృదయం మనకు అర్థమవుతుంది. కాని ఈనాడు తన దోషాలను మాత్రం కప్పిపుచ్చుకొని, భగవంతుడిచ్చిన శిక్షను మాత్రం ప్రచారం చేయటం జరుగుతుంది. ఏ చిన్న విషయంలోనైనా సరే కారణం లేని కార్యముండదు. ప్రతి Action (పని)కు Reaction (ప్రతికారం) వుంటుంది. అదే విధంగా Sound (శబ్దం)కు Resound (ప్రతిధ్వని) వుంటుంది. ప్రతి ఆకారానికి ప్రతిబింబం (Reflection) వుంటుంది. భగవంతుడు ప్రతిఫలం యివ్వటానికి కాచుకొని వుంటాడు. మంచిపని చేస్తే మంచి ఫలితం, చెడ్డపని చేస్తే చెడ్డ ఫలితం యిస్తాడు అంటూ

ప్రతి Action (పని) కి Reaction, Resound, Reflection వెంటాడుతూ, జంటాడుతూ వుంటాయంటారు బాబా. అందుకనే భగవంతునికి “ కర్మఫలదాత ” అని పేరు వచ్చిందని చెప్పారు బాబా.

“ పవిత్ర కర్మలు చేయటానికి పూనుకోము. కాని పవిత్రమైన ఫలితాలను మాత్రం కోరుతాం. పుణ్యకర్మలు ఆశిస్తాము కాని పుణ్య కార్యాలు చేయటానికి మాత్రం ముందుకు రాము. పాపకర్మ ఫలితాలు వద్దంటాం. కాని పాపకార్యములు చేయటానికి ఏమాత్రం వెరువం ” అని బాబా తన బాధను వ్యక్తంచేశారు. కర్మ ఫలితమే జన్మమునకు మూలకారణం. కనుక ప్రతి ఒక్కరూ మంచి కర్మలను మాత్రమే చేయటానికి ముందుకు రావాలి.

‘ ద ’ కార త్రయము

ఒకే మ ని షి లో దైవత్వమున్నది, మానవత్వమున్నది, దానవత్వం కూడా వున్నది. ఆయా పరిస్థితుల ప్రభావమును బట్టి అవి ప్రదర్శితమవుతూ వుంటాయి. అథను స్థాయి నుండి ఉన్నతమైన ఉత్తమ స్థాయికి ఎదగడంలోనే వున్నది గొప్పతనం. పైనుంచి క్రిందకు జారటం తేలిక. అది మానవుని అధఃపరనాన్ని సూచిస్తుంది. కనుక ఉత్తమ స్థాయికి చేరుకోవటానికే ప్రతి మానవుడు కృషిచేయాలి. ఒక పర్యాయం బాబా ఈ విషయమును గురించి చక్కగా వివరించారు. దానవత్వము నుండి మానవత్వానికి ఎదగాలంటే ‘ దయ ’ను అలవరచు కోవాలి. మానవత్వం నుండి దైవత్వానికి పెరగాలంటే ‘ దానం ’ చేస్తూవుండాలి. దైవత్వము నుండి ఏకత్వానికి చేరుకోవాలంటే “ దమ్యత ” (ఇంద్రియ నిగ్రహం)ను పాటించాలని చెప్పారు. ధానపులు ధయను ప్రదర్శించాలి. మానవులు దానాలు చేయాలి. దేవతలు

దమ్యతను అలవరచుకోవాలి. ఇది నిజంగా ఒక పెద్ద సంస్కరణ కార్యక్రమమే. ఈ మూడు తెగలవారు, ఈ మూడు సద్గుణములను ఆచరణలో పెట్టినప్పుడు ఉన్న స్థాయి నుండి ఉన్నత స్థాయికి చేరుకోవటానికి అర్హులను సంపాదించినవారవుతారు.

‘డ’కార త్రయము

భగవాన్ బాబా ప్రతిపాదించిన “డ”కారత్రయము అనగా Duty (కర్తవ్యం), Discipline (క్రమశిక్షణ), Devotion (భక్తిశ్రద్ధ) లు ముచ్చటైన మూడు మాటల మంత్రం లాంటిది. మన జీవితంలో చేయవలసిన కర్తవ్యాలను, శ్రద్ధాభక్తులతో, చిత్తశుద్ధితో క్రమం తప్పకుండా, ఆయా కాలాలలో నిర్వహించే ప్రవృత్తిని పెంచటానికి తోడ్పడే “టానిక్” లాంటిది ఈ సూత్రం. దీనిని ఆచరిస్తే ఆధ్యాత్మిక సాధనలోనే కాక, లౌకిక కార్యాలలో కూడా విజయం సాధించటం తథ్యం. కాబట్టి ఇహపరాలను సాధించగలిగే ఆచరణ సూత్రం ఇది. డ్యూటీ శరీరానికి సంబంధించినది. డిసిప్లైన్ మనస్సుకు సంబంధించినది. డివోషన్ హృదయానికి సంబంధించినదంటూ “మనసులోని యోచన, మాటలోని సూచన, క్రియలోని ఆచరణ — ఈ మూడూ ఏకం కావాలి” అంటారు బాబా. దీనినే “త్రికరణశుద్ధి” అంటారని బాబా చెప్పారు. ఈ “డ”కారత్రయమును త్రికరణములుగా భావించి, మనం నిత్య జీవితంలోను, సామాజిక జీవితంలోనూ, ఆధ్యాత్మిక సాధనలోను కృతకృత్యులం కావాలి.

‘అ’కార చతుష్టయము

భగవాన్ బాబా ఒక పరా “అ”కార చతుష్టయమును గురించి చక్కగా వివరించారు. 1. అనుమానం, 2. అవిశ్వాసం,

3. అసూయ, 4. అహంకారం. ఈ నాలుగింటిలో ఏ ఒక్కటి మానవునిలో ప్రవేశించినా మానవుని ప్రగతి దెబ్బ తింటుంది. అతని గతి అధోగతే అవుతుంది. ఈ దుష్టచతుష్టయము గనుక ఒక చోట చేరితే కురువంశానికి పట్టిన గతే పడుతుంది.

‘డ’ కార పంచకము

“విశ్వమనే విద్యాలయంలో నైతిక, భౌతిక, దార్మిక, లౌకిక, వైజ్ఞానిక మార్గములన్ని వున్నప్పటికీ, అన్నింటికీ కీలకమైనది ఆధ్యాత్మికము. ఆధ్యాత్మికములో కూడా కొన్ని విషయములు (Subjects) వున్నాయి. ప్రత్యేకమైన గ్రూపులు వున్నాయి. అవియే ‘డ’ కార పంచకములు :- 1. Dedication (ప్రవత్తి) 2. Devotion (భక్తి) 3. Discipline (క్రమశిక్షణ) 4. Discrimination (విచారణశక్తి) 5. Determination (పట్టుదల) — ఈ ఐదింటిని గ్రూపుగా తీసుకొని ఉత్తీర్ణులైన వారికి భగవాన్ ప్రేమను పొందే అధికారముంటుంది” అని అంటారు దాదా.

Dedication (ప్రవత్తి)లో మొట్టమొదట సమర్పించవలసినది అహంకార సమర్పణే. Devotion (భక్తి) అనగా నిరంతరం భగవంతుని తలంపులో వుండటం, ప్రేమతో భగవంతుని తలచుకోవడం, స్మరించడం, భజించడం, తపించడములే. నిత్యమూ క్రమశిక్షణతో వియమాన్ని (Discipline) సక్రమంగా అనుసరించాలి. మానవత్వం వియమనిష్టల పైననే ఆధారపడి వున్నది. విచారణశక్తి (Discrimination) ప్రతి వారికి అవసరము. బుద్ధిద్వారా విచారణ సలపాలి. విచక్షణా జ్ఞానమును సంపాదించాలి. వివేకంతో వ్యవహరించాలి. పట్టుదల (Determination) వగ్గం వంటిది. ప్రగతి పథాన్ని చేరు

కోవాలంటే పట్టుదల అత్యవసరం. బాబా ప్రతిపాదించిన ఈ 'డ' కార పంచకము ఈనాటి మానవుల పాలిటి పంచాక్షరే.

'F' చతుష్టయము

"Follow the master, face the devil, fight to the end, finish the game - ఇదే నిజమైన జీవితం" అంటారు బాబా. ఇక్కడ Master ఎవరు? నీ మనస్సాక్షి. నీ యొక్క పవిత్రమైన హృదయమే నీకు నిజమైన మాస్టర్. నీ మనస్సాక్షిని అనుసరించుము, ధర్మము నాచరించుము, దుర్భావనలు, దురాలోచనలు దూరం చేసుకో, ఆఖరి వరకు పోరాడు, అరిష్టాద్యులను జయించు, మోక్షమును సాధించేంత వరకు విశ్రమించకు. పురుషార్థములు సాధించుటకు ఈ నాలుగు 'F' లు మూలాధారము" అని అంటారు బాబా. కనుక లక్ష్యమును సాధించేంతవరకు అవిశ్రాంత పోరాటము కొనసాగించాలి.

'అ'కార పంచకము

"అ" కారముతో ప్రారంభమయ్యేటటువంటి "అరిష్ట పంచకము" ఇది అని బాబా చెబుతూ "1. అలక్ష్యం, 2. అవినయం, 3. అహంకారం 4. అసూయ, 5. అసభ్యం - ఈ ఐదింటిని కూడినటువంటి విద్యార్థి ఏ మాత్రం తగినటువంటివాడు కాదు. తల్లిదండ్రులు, పెద్దల ఆజ్ఞలను అలక్ష్యం చేయరాదు. అవినయంగా మెలగరాదు. విధేయులై విద్యను స్వీకరించాలి. మీ తెలివితేటలను ఆధారం చేసుకొని అహంకారమునకు ఏ మాత్రం అవకాశమివ్వరాదు. ఇతరులు ఉన్నతస్థాయిలో అభివృద్ధి అవుతున్నారని వారిని చూచి అసూయపడరాదు. ఈ నాలుగు మీలో ప్రవేశించినయెడల అసభ్యమనేటటువంటిది మీలో ఆపరిస్తుంది. సమాజంలో మీరు అసభ్యంగా ప్రవర్తించడం ప్రారంభమవుతుంది" అని అంటారు బాబా. కనుక ప్రతి విద్యార్థి ఈ అరిష్ట పంచకమునకు దూరంగా వుండాలి.

Watch

“ అదర్బాన్ని సాధించటానికి అకుంతిత దీక్ష కావాలి. శీలాన్ని రక్షించుకోవటానికి ఎల్లప్పుడూ అప్రమత్తత కావాలి. ‘Watch’ అనే ఇంగ్లీషు పదములో ప్రతి అక్షరం మన శీలాన్ని కాపాడుకొనే విలువలను బోధిస్తుంది ” అని అంటారు బాబా.

Watch your Words
Watch your Actions
Watch your Thoughts
Watch your Character
Watch your Heart

మనం మాట్లాడే మాటలు సత్యంపై ఆధారపడి వుండాలి. ఎదుటి వారిని నొప్పించకుండా ఉండేట్లుగ మృదుమధురంగా మాట్లాడాలి. మన చేతలు స్వార్థరహితంగా, సేవాభావంతో వుండాలి. మాటలకు చేతలకు ఆలోచనలే మూలం గదా ! ఆలోచనలు పవిత్రంగా, స్వార్థరహితంగా, విశ్వశ్రేయోరూపంగా ఉంటే మాటలూ, చేతలూ వాటిని అనుసరిస్తాయి. మనోవాక్కాయ కర్మలను త్రికరణములని అంటారు. త్రికరణశుద్ధి మానవుని శీలానికి మూలం. శీలము జీవిత పుష్పాన్ని సుగంధంవంటిది. హృదయం అంటే మనస్సు నిర్మలంగా వుండాలి. మనస్సు నిర్మలంగా వుంటే మానవశీలం ఉదాత్తంగా వెలుగొందుతుంది. ఇదే ఈనాటి తరం వారికి బాబా అందించే పంచాక్షరి మంత్రం. దీనిని అవగాహన చేసుకొని ఆచరణలో పెట్టిన వారిని పరిస్తుంది అదృష్టం, సిద్ధిస్తుంది మోక్షం.

కబంధులు, దైవబంధువులు

“ కబంధులం కారాదు. దైవబంధువులం కావాలి. మన సంబంధం కబంధం కారాదు, దైవబంధం కావాలి. శబరి, గుహాడు, సుగ్రీవుడు,

అంజనేయుడు, జాంబవంతుడు, విభీషణుడు, జఠాయువు—వీరందరూ దైవంతో సంబంధం పెట్టుకున్నారు కాబట్టి ముక్తిని పొందారు. కబంధుడు రాక్షసుడు. రామలక్ష్మణులను తన బాహువులతో బంధించాడు. పరమాత్మను బంధించటం వలన తగిన శాస్తిని అనుభవించాడు. కనుక మనం కబంధుడిలా ప్రవర్తించరాదు. మౌనపుడు తనలోనున్న దివ్యత్వమును తెలుసుకొని తోటి మానవునిలోగల దైవత్వమును గుర్తించి సన్నిహిత సంబంధం ఏర్పర్చుకున్నప్పుడు మనం దైవబంధువులం రాగలం” అని అంటారు బాబా.

కృష్ణుని వాక్కు, రాముని క్రియ

“కృష్ణుని వాక్కును పవిత్రంగా, ఆదేశంగా మనం స్వీకరించాలి. రాముని క్రియను పవిత్రంగా భావించి ఆచరించాలి. రాముడు ధర్మాన్ని ఆచరించి చూపించాడు. కృష్ణుడు చెప్పి చేయించాడు. కనుక రాముడు చేసినట్లు చేయండి! కృష్ణుడు చెప్పినట్లు చేయండి!” అని చెప్పారు బాబా.

కృష్ణుడు, రాముడూ ఒకే విష్ణు తత్వమైనప్పటికీ, దేశ కాల ప్రభావములను ఆధారం చేసుకొని వారు ప్రవర్తిస్తూ వచ్చారు. శ్రీరాముడు కాల త్రోక్కించుకొని కయ్యమునకు వెళ్ళాడు. కాని కృష్ణుడు కాల త్రోక్కి కయ్యాన్ని తెచ్చుకున్నాడు. రాముడు శ్రీ విమిత్తమై పరితపిస్తూ వచ్చాడు. కాని కృష్ణుడు శ్రీలను ఏడిపించాడు. రామునికి సని ముందు తరువాత నవ్వు. కృష్ణునకు నవ్వు ముందు, తరువాత పని. కనుక కృష్ణునకు, రామునకు చర్యలయందు పూర్తిగా విరుద్ధం కనిపిస్తుంది. కారణమేమనగా ఆ దేశకాల ప్రభావములను పురస్కరించుకొని వారు ఆ విధంగా ప్రవర్తించారని బాబా చెబుతూ కృష్ణుడు చేసినట్లు చేస్తే దెబ్బలు పడతాయంటారు. అంటే కృష్ణుడు అల్లరి చేసినట్లు మనం కూడా చేస్తే పీపులు చిట్లుతాయన్నమాట.

ధృతరాష్ట్ర ప్రేమ

“నేటి ఆధునికయుగంలో నూటికి తొంభై పాళ్ళు తల్లిదండ్రులే పిల్లల్ని పాదుచేస్తున్నారు. ఇష్టమొచ్చినట్లు అధికారమిస్తున్నారు. తప్పులు చేస్తే దండించటంలేదు. పాపాలకు వడిగడితే నిందించటంలేదు. ఫలితంగా వారు మరింత పాతకులుగా మారిపోతున్నారు అటువంటి కుమారులను తల్లిదండ్రులు ఏమాత్రం క్షమించరాదు. పుత్ర ప్రేమ వుండవచ్చునుగాని ధృతరాష్ట్ర ప్రేమవలే ఎన్ని అక్రమాలు, అనాచారాలు చేసినా క్షమిస్తూ పోరాడు.” అంటారు బాబా. ధృతరాష్ట్రుడు కృష్ణుని హితబోధలు విన్నవించాడు. విదురుని మాట వినలేదు. నా పుత్రులు గొప్పవారని విర్రవీగాడు. చివరికి జరిగిందేమిటో అందరికీ తెలిసిందే. బాబా ఫలోక్తిగా చెప్పినా వాస్తవం అందులో వున్నది.

భీష్ములు కాదు, విభీషణులు కండి

“భీష్ములు కాదు విభీషణులు కండి!” అని బాబా ఒక పర్యాయం చమత్కరించారు. ఇది చమత్కారం కాదు. బాబా నేర్పే సంస్కారం. అట్టి సంస్కారం వచ్చినవారికి భగవత్ సాక్షాత్కారం లభిస్తుంది. దైవానుగ్రహం కలుగుతుంది. మహాభారత యుద్ధానికి ముందు కౌరవ సభలో ధర్మమేదో చక్కగా వివరించాడు శ్రీకృష్ణుడు. కానీ, కౌరవుల ఉప్పు పులుసు తిన్నామనే అభిమాన మమకారములచేత వారి పక్షముననే వుండిపోయారు భీష్మ ద్రోణ కృపాచార్యులు. జరుగవలసింది జరిగింది. అలనాడు రావణుడు చేస్తున్న అన్యాయ అక్రమ అనాచారములను చూచి సహించుకోలేక విభీషణుడు తన అన్నను విడిచివచ్చి శ్రీరాముని పాదములు పట్టాడు. దుష్టులకు మారంగా పోయిన విభీషణుడు, విదురుడు రక్షించబడ్డారు. దుష్టులను, దుర్మార్గులను అంటిపెట్టుకొని వుండిన భీష్మ, ద్రోణులు కూడా సంహరించబడ్డారు. కనుక దోషములు చూచినా,

దోషములు విన్నా, దోషములు అనుభవించినా - దానిని సరియైన రీతిలో ఎదుర్కొని ఆ దోష పరిహారార్థమై ప్రయత్నం చేయాలి. అలా చేయని వారందరూ దుష్టులు, దుర్మార్గులతో పాటే శిక్షను అనుభవించవలసి వస్తుంది.

అన్నా న్వేషణ కాదు ఆత్మా న్వేషణ

“ దైవాన్ని వెతికే బుద్ధితో ధనాన్ని వెతుకుతున్నారు. ఆత్మను వెతుకవలసిన బుద్ధితో అన్నాన్ని వెతుకుతున్నారు. ఆత్మా న్వేషణ చేయకుండా అన్నా న్వేషణ చేయడం అజ్ఞానం కాదా? మనం బ్రతికున్నది బ్రహ్మ కొరకు గాని అన్నం కొరకు కాదు. ఆహారం దేహసంరక్షణకే గాని ఆత్మసంరక్షణకు కాదు. తినటానికి బ్రతకరాదు, బ్రతకడానికి తినాలి. Eat to live, not live to eat ” అన్నారు బాబా. మానవుడు తన జీవిత పరమావధి ఏమిటో గుర్తించలేకపోతున్నాడు. ఏదో విధంగా పొట్ట నింపుకోవాలని తాపత్రయ పడుతున్నాడు. ఎన్నో జన్మల పుణ్యఫలం ఈ మానవ జన్మ. దానిని సార్థకం చేసుకోవాలి.

దీర్ఘ జీవితం, దివ్య జీవితం

“ మానవుడు ఈనాడు ఆశించవలసింది దీర్ఘ జీవితం కాదు, దివ్య జీవితాన్ని ఆశించాలి. పొడిగించుకోవలసింది జీవితం కాదు. గుణాన్ని పొడిగించుకోవాలి. పొడిగించుకొనే జీవితం కాలాధీనం. బలపరచుకోవలసినది గుణం. వ్యక్తియొక్క క్రియాశీలత అంతా గుణములపైనే ఆధారపడి వున్నది. ధనం కాదు ప్రధానం, గుణం ప్రధానం. గుణం కంటే మించిన బలం వేరొకటి లేదు. ధనపోషణ ముఖ్యము కాదు, గుణ పోషణ ముఖ్యం. గుణహీనులు కావటంవలననే భాషణుడు, దుర్యోధనుడు తమతోపాటు తమ పంశములను కూడా సర్వ

నాశనం గావించుకున్నారు. ధన బలం, జన బలం, సర్వబలాలు ఉన్నప్పటికీ గుణబలం, దైవబలం కనుక లేకపోతే జీవిత సమరంలో ఓడిపోవటం ఖాయం” అని అంటారు బాబా. కాకిలా చిరకాలం బ్రతకటం కంటే హంసలా కొంతకాలం బ్రతికినా చాలు.

భీతి, ప్రీతి, నీతి

“పాపములు ఫలితమునందించక తప్పదు. కనుక పాపభీతిని, దైవప్రీతిని మనం పెంచుకోవాలి. సంఘంలో నీతిని అభివృద్ధిపరచాలి. మానవునికి ప్రధానమైన విలువలు ఈ మూడూ మాత్రమే. పాపభీతి లోనే అహింస, శాంతం లభిస్తాయి. దైవప్రీతి సత్య, ప్రేమలను అభివృద్ధి పరుస్తుంది. సంఘ నీతి మన ధర్మం. నేటి రకరకాల విప్లవాలకు కారణం - పాపభీతి లేకపోవటం, దైవప్రీతి కోల్పోవడం, సంఘనీతి లేకపోవటంచేతనే మానవత్వపు విలువలను కూడా కోల్పోతున్నాము. నిజంగా మనలో దైవప్రీతి ఏర్పడుతే వెంటనే పాపభీతి కలుగుతుంది. ఈ రెండూ వుంటే వెంటనే సంఘములో నీతిని సాధించగలము. సంఘనీతి మానవజాతికి జ్యోతి” అని అంటారు బాబా. బాబా మాటలు బంగారపు మూటలు. బాబా పలుకులు వేదవాక్కులు. బాబా చెప్పింది సత్యం. దానినాచరించడం మన ధర్మం. ఆచరించితే వస్తుంది శాంతి, శాంతి తెస్తుంది మనశ్శాంతి. మనశ్శాంతి యిస్తుంది ప్రశాంతి. ప్రశాంతి నిలయమే ప్రేమకు నిలయం. అదే పరీశ్వరుని ఆలయం.

గంగదేకులం...

“మా కులం...మా కులం...మీ కులం ఏ కులం? గంగదేకులం? గాలిదేకులం? నిష్పదేకులం? వీటికి కులాలే లేవే? మన కులం మానవ

కులం. మన జాతి మానవజాతి. ఈ సత్యాన్ని గుర్తించాలి” అంటారు బాబా. “కాకులు, చీమలలో వున్నది ఐకమత్యం. కాని ఈనాడు మానవులలో ఆ Unity (ఐకమత్యం) లేకుండాపోయింది. Purity (పవిత్రత) అంతకన్నా లేదు. Divinity (దైవ్యత్వం) అసలే లేదు. నేడున్నదల్లా Community (కులం) మాత్రమే” అని బాబా తన ఆవేదనను వెలిబుచ్చుతూ....

“మతములన్నియు వేరు, మార్గముక్కటె
వస్త్రబేధములు వేరు, వస్త్రువాక్కటె
శృంగారములు వేరు, బంగారముక్కటె
పశువు వన్నెలు వేరు, పాలు ఒక్కటె
జీవజాతులు వేరు, జీవుండు ఒక్కడె
జాతి నీతులు వేరు, జన్మంబు ఒక్కటె
దర్శనంబులు వేరు, దైవంబు ఒక్కడె
పూజాజాతులు వేరు, పూజ ఒక్కటె
తెలియలేకను మానవుల్ తెలివి తప్పి
బ్రతుకు కోసము బహు బాధ బద్ధులైరి”

బాబా ఆలోచనలను ఆచరణలో పెట్టినప్పుడు కల్మషాలకు, కార్పణ్యాలకు తావే వుండదు. మానవుల మధ్యనున్న బేధభావము వాటంతట అవే వైదొలగిపోతాయి. విశ్వశాంతికి దోహదం చేసిన వారమవుతాము.

నేనెవరిని ?

స్వామి ఒక పర్యాయం తన ఆవతార స్వరూపాన్ని ప్రకటించారు. “బాహ్యదృష్టితో చేసే నిర్ణయాలు వాస్తవములు కావు. అధీనిధముగ సాయి తత్వమును బాహ్యదృష్టితో చూచి సాయి ఇట్టివాడు,

అట్టివాడు అంటున్నారు. వీరు సాయిలోని పవిత్రము, యదార్థమును, నిత్యనత్యమును ఏమాత్రం గుర్తించలేకున్నారు. సాయి శక్తి అపారము, అనంతము. సర్వశక్తులు సాయి హస్తగతమై వున్నాయి. నా శక్తులకు హద్దులు లేవు. అనంతశక్తి, అనంతత్వము, అనంత వ్యక్తిత్వము నా చేతుల యందున్నది. ఒక విధంగా నేను భక్త పరాధీనుడను. సామాన్య మానవుని రూపంలో మీతో కలిసి, మెలిసి సంచరించుతూ, ఆడుతూ పాడుతూ వున్నప్పటికీ; మేధావంతులు, శక్తివంతులుకూడా నా శక్తిని, నా స్వభావమును అర్థం చేసుకొనలేరు. మానవత్వమును ఏకత్వ పరచి, ఆత్మీయత్వమును నిరూపించి, దైవత్వము స్థాయిలో చేర్చడమే నా లక్ష్యము. ఎన్నోమహత్తర కార్యములు నిర్వహించటానికి, మానవ రోచాన్ని ఉద్ధరించటానికి, మానవులందరినీ సత్య, ధర్మ, శాంతి ప్రేమ మార్గములో నడిపించి వారిని గమ్యస్థానంలో చేర్పించడానికి వచ్చాను. దీనిని గురించి నాకు నేను చెప్పవలసిన అవసరం వచ్చినది కనుక చెప్పుచున్నాను. ఏమీ తెలియని వారికి ఏమీ చెప్పినా అర్థం కాదు. తెలిసిన వారికి తిరిగి చెప్పనవసరంలేదు. తెలిసీ తెలియని వారికి నా మహిమలనే Visiting Cards ను యివ్వక తప్పదు ” అని శ్రుతికటించారు బాబా. కనుక స్వామి శక్తి ఎంతటిదో, వారి అవతార లక్ష్యమేమిటో కొంత వరకు ఈ ప్రకటన వలన మనకు అవగతమవుతున్నది.

ప్రేమజ్యోతి

“ మీ హృదయాలలో ప్రేమజ్యోతిని వెలిగించుటకే నేను వచ్చితిని. ఏ ఒక్క ధర్మప్రచారం కోసం నేను రాలేదు. మీ ప్రేమవాహిని వికలమై ప్రవహించవలెను. ప్రవహించకుండా నిలచిన నీరు దుర్గంధ భూయిష్టమగును. అందుచేత ప్రేమను ప్రవహించ నివ్వండి. ప్రేమయే ఆనందం, ప్రేమయే శక్తి, ప్రేమయే జ్యోతి, ఆ ప్రేమయే దైవము. నాకొక పేరు వుండాలని మీరు తలుస్తే ‘ప్రేమస్వరూపుడు’ అని

పిలవండి ” అని పలికిన బాబా పలుకులు నిజంగా పసిడి పలుకులే. బాబా ప్రేమ కోటి తల్లుల ప్రేమతో సమానం. బాబా నిజంగా ‘ప్రేమమూర్తి’ ‘ప్రేమజ్యోతి’ని ప్రతి హృదయంలో వెలిగించటానికి దివినుండి భువికి దిగి వచ్చిన ప్రేమమూర్తియే బాబా (బాబా పలికిన పసిడి పలుకులు, కురిపించిన ప్రేమజల్లులు, ప్రదర్శించిన దివ్యలీలలు ఎన్నో ‘ప్రేమ జ్యోతి’ గ్రంథంలో వివరించబడినాయి).

స్వామి తన ఉద్యమ లక్ష్యన్ని, దృఢ సంకల్పాన్ని వివరిస్తూ “ నా యీ ఉద్యమాన్ని సంకల్పాన్ని ఎట్టి పరిస్థితులలోను విడనాడను. దీనిని సాధించి తీరుతాను. గౌరవాగౌరవాలను, నిందాపనీందలను, కీర్తి అపకీర్తులను—ఈ ఉద్యమ నిర్వహణలో ఎదుర్కొన వలసి వచ్చినా, వాటిని సమత్వద్వైష్టితో సహిస్తాను. నేను ఏ ప్రదేశానికి చెందినవాడను కాను. ఏ పేరుకు సంబంధించబడను, నా అన్నది నాకే లేదు. నీవే పేరుతో పిలచినా, నా సమాధానం లభిస్తుంది. ఎక్కడికి పిలుస్తేక్కడికి వెళ్ళుతాను. ఇది నా మొదటి ప్రతిజ్ఞ. మానవజాతి కోసమే నేను ఏది చేసినా ! రానున్న సంవత్సరాలలో నా యీ వైభవాన్ని కళ్యాణా చూడ గలరు ” అని స్పష్టం చేసారు. ఇటువంటి హామీని సామాన్యులెవరూ ఇవ్వలేరు. దైవాంశ సంభూతునికే అది సాధ్యమవుతోంది. నిజంగా మానవజాతిని ఉద్ధరించటానికే భగవాన్ బాబా అవతరించారు. మానవ రూపం ధరించిన మాధవుడే బాబా. మానవుణ్ణి మాధవునిగా తీర్చిదిద్దటమే సాయి అవతార విశిష్టత, ప్రత్యేకత.

మనవి

భగవాన్ బాబా తత్వజ్ఞానమును గురించి, దివ్యశక్తిని గురించి స్పష్టంగా వివరించటానికి ప్రయత్నించాను. అయితే అది ఒక

మహాసాగరం. ఓపికవున్న వారు దానిలో మునిగి తేలవచ్చు, తరించ వచ్చు. అనుభవించిన వారికి అందుతుంది ఆనందం. అర్థం చేసుకొనిన వారికి అవుతుంది జ్ఞానోదయం, సమీపించిన వారికి లభిస్తుంది బాబా అనుగ్రహం. నమ్ముకున్నవారు పొందుతారు మోక్షం. దూరంగావుండి యదార్థమును తెలుసుకొనకుండా చౌకబారు విమర్శనలు చేసేవారు అవసాన దశలో విచారించవలసి వస్తుంది. అప్పుడు పశ్చాత్తాపబడినా ప్రయోజనం వుండదు. కనుక నా మనవి విని మనసారా మన్నించి, విజ్ఞతను ప్రదర్శించి భగవాన్ బాబావారి అనుగ్రహాన్ని పొందటానికి ప్రయత్నించండి ! తరించండి !

ఓం శ్రీ సాయిరాం

కర్మ మార్గంబు విడరాని కాలిబాట
భక్తి మార్గంబు సులువైన బండిబాట
జ్ఞానమన విమానంబుపై యాన మరయ
యోగమన నింక జలధిపై యోడగాదె.

మతములన్ని చేరి మంచినే బోధించే
తెలిసి మెలగవలెను తెలివితోడ
మతులు మంచివైన మతమేమి చెడ్డది
వినుము భారతీయ వీరసుతుడు.

సాయి గాయత్రీ

“ సాయీశ్వరాయ విద్మహే

సత్యదేవాయ ధీమహి ।

తన్న స్సర్వః ప్రచోదయాత్ ॥ ”

“ శ్రీ సత్యసాయిని సాక్షాత్ భగవంతుడని, ఈశ్వరుడని గురువు వల్ల, శాస్త్రాలవల్ల అనుభవంవల్ల తెలిసికొనుచున్నాను ”.

“ పరబ్రహ్మ స్వరూపుడైన ఆ సాయి పరమేశ్వరుడు మా యొక్క బుద్ధులను మంచి పనులయందు, సత్కర్మానుష్ఠానములయందు, ప్రేరణ చేయునట్లు ప్రార్థించుచున్నాను ”.

“ ఆ సత్యసాయిమూర్తిని, సత్యస్వరూపుడు, చిత్స్వరూపుడు, సర్వజగద్వ్యాపకులు, సర్వదేవతా స్వరూపినిగా నా హృదయంలో మనః పూర్వకంగా ధ్యానించుచున్నాను ”.

ఈ మంత్రద్రష్ట కీ.శే. శ్రీ ఘండికోట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు. వీరు విజయనగర ఆస్థాన మహావిద్వాంసులు, అభినవ విద్యారణ్య బిరుదాంకితులు, సంస్కృత కవులు, ప్రశాంతి విద్వన్మహాసభ ప్రారంభక సభ్యులు, వయోవృద్ధులు అయిన వీరు అవసాన దశలో శ్రీ సత్యసాయి ప్రభు సన్నిధిలో వున్నారు.

ది 24-12-1977 న బెంగుళూరు వైట్ ఫీల్డులోని స్వామి మందిరంలో పండితులు, అధ్యాపకులు, విద్యార్థుల సభలో శ్రీ ఘండికోట వారిని ప్రసంగించమని స్వామి ఆదేశించారు, సంధ్యారాక సమయమది. అప్పుడు శ్రీ శాస్త్రిగారి మదిలో అద్భుతమైన చైతన్య స్రవంతి ప్రవహించి బహిర్గతమైనది. అదియే ఈ అమూల్య మంత్రం (సాయి గాయత్రీ). అనాడు శ్రీ శాస్త్రిగారు చేసిన ప్రసంగం మార్చి 1979 ఇంగ్లీషు ‘సనాతన సారథి’ పత్రికలో ప్రచురించబడింది. దాని సారాంశ

మును శ్రీ శాస్త్రిగారి కుమారరత్నం శ్రీ ఘంటికోట వెంకటసుబ్బారావు గారు వ్రాసి పంపగా ఆగస్టు 1987 'శ్రీవాణి' మాస పత్రికలో ప్రచురించినాము. దానిని ఈ చిన్ని 'శ్రీ సాయివాణి' పుస్తకంద్వారా భక్తులకు సమర్పించుకుంటున్నాను. జపించండి ! తరించండి !

ఈ సత్యసాయి గాయత్రీ—ఇతర గాయత్రులవలె ఒక వేద మంత్రం. ఇది చతుర్వింశతి గాయత్రీ—అంటే 24 అక్షరములతో యున్నది—మూడు పాదాలున్నవి. పాదానికి 8 అక్షరములున్నవి. దీనిలో అత్యద్భుతమైన విశేషమున్నది. మహర్షి వరరుచి సూత్ర ప్రకారం అక్షర సంఖ్య మొత్తం—109. ఈ మంత్రాన్ని 108 సార్లు జపం చేసిన తరువాత, మేరుపర్వత శిఖర సాధనకు ఆఖరి మెట్టులాగ, సంసిద్ధికి 109వ సంఖ్య గుర్తు. అది సాయి భగవానుని ప్రసాదసిద్ధికి మూలం.

ప్రతి మంత్రానికి, ఛందస్సు, ఋషి, అధిష్ఠాన దేవత యుండును. అటులనే ఈ మంత్రం గాయత్రీ ఛందస్సులో యున్నది. మంత్రదర్శిష్ట శ్రీ ఘంటికోట సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు, మంత్రాధిష్ఠాన దేవత ప్రత్యక్ష భగవాన్ సత్యసాయిశ్చరుడే !

శ్రీ సత్యసాయి గాయత్రీ సారాన్ని శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు అనుష్టుప్ శ్లోకంలో వివరించి భక్తులకు సమయంలో అందించారు.

“ యోదేవస్సత్య సాయీనః
బుద్ధిం ధర్మాది గోచరాం ।
ప్రేరయేత్తస్య య త్తేజః
తద్వరేణ్య ముపాస్మహే ॥ ”

అనగా “ ప్రకాశ స్వరూపులైన సత్యసాయి పరమేశ్వరులు. మా బుద్ధిని సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమ, అహింస, త్యాగమయంగా, సర్వదా మా హృదయ కుహరంలో ఉండి మమ్ము ప్రేరేపించుగాక ! ఆ శ్రేష్టమైన ఆ సత్యసాయికుని తేజస్సు కేవలం శరీరావచ్ఛిన్న శుద్ధ చైతన్యమే. దానిని మేము శ్రద్ధతో ఉపాసించుచున్నాము”.

ఆ సందర్భమున శ్రీ శాస్త్రిగారు ఒక సందేహ నివారణ చేసినారు.

“సత్యసాయి గాయత్రీ మంత్రములో మూడవ పాదములోని సర్వ శబ్దముయొక్క స్థానములో సాయి శబ్దము నున్నప్పుడే సాయి గాయత్రీ అగునని కొందరు సందేహ పడవచ్చును. కాని, అట్లు అవసరం లేదు”.

“మంత్ర మహార్ణవములో అనేక దేవతల గాయత్రులున్నవి. ఉదాహరణ : హయగ్రీవ గాయత్రీ ఈ విధంగా ఉన్నది. “వాగేశ్వరాయ విద్మహే, హయగ్రీవాయ ధీమహి, తన్నో హంసః ప్రచోదయాత్” ఇందులో మూడవ పాదములో హయగ్రీవ శబ్దములేక, హంస శబ్దమున్నను, దీనికి హయగ్రీవ గాయత్రీ అనియే మంత్ర మహార్ణవంలో నున్నది. కాన సాయి గాయత్రీలోని సర్వ శబ్దమున్నను, సాయి గాయత్రీ అని వ్యవహరించుటయే శాస్త్ర సిద్ధమగును. ఇంకొక విషయం. ఈ సాయి గాయత్రీలోని సర్వశబ్దము పరబ్రహ్మ వాచకము”.

తైత్తిరీయ నారాయణోపనిషత్తులో “సర్వేశ్వస్సర్వ శర్వేశ్వః” అను మంత్ర వాక్యమునకు విద్యారణ్య భాష్యములో ఇట్లున్నది. ‘తత్సప్తా తదేవాను ప్రవిశత్’ ఇతి శ్రుత్యా సర్వాంతర్యామి త్వేన

పరమేశ్వర సంయుక్తం సర్వ రూపత్వం—అని సర్వశబ్దమునకు సచ్చిదానంద శుద్ధ నిర్గుణ పరబ్రహ్మార్థకత్వమును వ్రాసిరి.

“కాన శ్రీ సత్యసాయి గాయత్రి శుద్ధ బ్రహ్మప్రతిపాదకమనియు శ్రీ సత్యసాయి సాక్షాత్ పరమాత్మ స్వరూపులనియు సాయి గాయత్రి యొక్క తాత్పర్యము.”

ఈ మహిమాన్వితమైన సత్యసాయి గాయత్రీ ద్రష్టలైన శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు అక్షయ నామ సంవత్సర దసరామహోత్సవ ప్రారంభంలో అంటే ఆశ్వయుజ శుద్ధ పాడ్యమినాడు పరమపదించారు (1986 సం.) వీరు శతవర్షములు జీవించిన ప్రసిద్ధ వేదపండితులు.

ఈ సాయి గాయత్రీ మంత్రము ముండు ‘ఓం’కారము చేర్చి జపించిన యెడల యజ్ఞము ఆచరించినంతటి ఫలము కూడా కలుగునని ఎందరో మహాపండితులు శలవిచ్చారు.

“కష్టసుఖముల నొకరీతి గాంచవలయు
కలిమిలేములు విడదీసి గడుపరాదు
కీర్తి అపకీర్తులను నొక మూర్తి గానె
భావమందుంచి మెలుగుటే భక్తిపథము”

“మానవుల కంటె మృగములే మంచివేమో
ఎంత నిష్ఠానముండియు నేమి ఫలము ?
మానవత్వము కోల్పోయి మనిషి నిలిచె
ఇంతకన్నను వేరెద్ది ఎటుగ పరతు ?”

- * అతి భాష మతిహాని; మితభాష అతిహాయి
- * అనుకరణ అధోగతికి రాజబాట
- * అహం పెంచుకుంటే గొయ్యి; సోఽహం పెంచుకుంటే హాయి
- * ఆచరణయే అర్చన. ఆచరణ ప్రధానం, ప్రచారం కాదు
- * ఆశయాల కోసం జీవించు, ఆశల కోసం కాదు
- * కోపమే పాపానికి ధూమం
- * కృషి వుంటే కృప వుంటుంది
- * గుణం కంటే మించిన బలం లేదు
- * జీవుళ్ళను బాధించి, దేవుళ్ళను పూజిస్తే ఏమి లాభం ?
- * దయగల హృదయమే దైవమందిరం
- * దివ్య జీవితాన్ని కోరాలి, దీర్ఘ జీవితం కాదు
- * సీతయే నీ జాతి, అది వదలితివా నీవు కోతివే
- * భగవన్నామమే భవసాగరాన్ని దాటించే నావ
- * ముక్తికి సాధనం భక్తి, భక్తికి రూపం ప్రేమ
- * రాగద్వేషాలే రాహుకేతువులు
- * శీలం లేని మనిషి చిల్లలకుండవంటివాడు
- * సంఘ సీతయే మానవ జాతికి జ్యోతి
- * సేవ ప్రేమయొక్క మనోహర పుష్పం
- * హృదయము లేని మాటల కంటే, మాటలులేని హృదయమే మేలు
- * ప్రార్థన అంటే ఒకరిని యాచించటం కాదు, అది ఆత్మవడే తపన
- * హరికి దాసులు కండి సిరికి కాదు
- * విద్యార్థులు విషయార్థులు కారాదు
- * ప్రేమ కత్తిలేకుండా పరిపాలిస్తుంది; చట్టం లేకుండా బంధిస్తుంది
- * సత్యం జన విరోధం, అసత్యం జనరంజకం
- * పరమాత్ముని మెప్పుకై పాటునడండ్లి; పరుల మెప్పుకై కాదు.

- * Agriculture is for living, Atma culture is for life.
- * Education is for life and not for living.
- * Money comes and goes, but morality comes grows.
- * Service to humanity is service to divinity.
- * The end of education is character.
- * The end of wisdom is freedom.
- * The end of knowledge is love.
- * Imitation is human, creation is divine.
- * Forget the good that you have done to others.
- * Forget the harm that any one has done to you.
- * Small minds select narrow roads.
- * Education is not for mere living it is for life.
- * Character is the most precious gift of education.
- * Don't waste time, Time waste is life waste.
- * Laziness is rust and dust; Realisation is best and rest.
- * Splitting of love is Science, spirit of love is Spirituality.
- * Where there is faith ; There is peace
where there is peace ; There is truth
where there is truth ; There is God.
- * Truth is your Father
Love is your Mother
Peace is your Daughter
Wisdom is your Son
Devotion is your Brother
Yogis are your Friends.

ది వ్య దర్శనము

“నా దర్శనానంతరం ఏకాంత స్థలములో కూర్చుండి, ఏ చలనము లేక నా దర్శనభాగ్యము ననుభవింపుడు. అప్పుడు మీకు నా ఆశీర్వాద ఫలితము పూర్తిగా లభించును. నేను మీకు దర్శన మిచ్చుచూ, మీ ముందు వెళ్ళునప్పుడు నాలోని శక్తి కొంత మీపై ప్రసరించును. అటుల చేయక మీరు మీతోడి జనులతో కూడి మాటలలో మునిగితిరేవి, మిమ్ము చేరిన నా శక్తి నిష్పలమై వెనుతిరిగి నన్ను చేరును. మీరు ముఖ్యముగ గమనించవలసిన విషయము ఏమన, నేను దేనిని పీక్షించినను, అది శక్తివంతమై మాట్పు చెందుచుండును. అదే విధముగ మీరును దినదినము మార్పు చెందుచున్నారు. నా దర్శనము వలన మీరు పొందు లాభమును ఎప్పటికిని చులకనగా చూడకుడు. ఇది మీకు మీ పూర్వ పుణ్యము వలన లభించిన వరప్రసాదము. నా దర్శనార్థము దేవలోకములోని దేవతలు కూడా ఎంతయో ఆతురతతో వేచియుండురు. ఇంతటి దర్శన భాగ్యము మీకు సులభముగా దినదినము లభించుచున్నది. ఇది మీ జన్మాంతర పుణ్య విశేషమని మరువవద్దు. సరియైన సమయ మాసన్నమైనప్పుడు నా దర్శన భాగ్యము వలన మీకిచ్చిన నా దీవెనలు పుష్పించి ఫలించును. అయినను, ఒక విషయము మాత్రం మీరు తెలుసుకొనుడు. ఎవరికి ఎక్కువగా యివ్వ బడునో, వారినుండి ఎక్కువగా కూడా లాగబడును.”

—బాబా

అ వ తా ర ము లు

దివ్యత్వాన్ని తెలుపుటకోసం (షిరిడీ), ఇక్కడ దివ్యత్వాన్ని అందించటంకోసం (ప్రస్తుత సత్యసాయి అవతారం), రాబోయేది దివ్యత్వాన్ని బోధించుట కోసం (ప్రేమసాయి)—అదే షిరిడీ సాయి, సత్యసాయి, ప్రేమసాయి.

— బాబా (28-9-1990)